

ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

**Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ(Ο.Ν.Ε.), ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ**

Υπεύθυνος Καθηγητής:
κ. Θεοφανόπουλος

Υπεύθυνες Σπουδάστριες:
Βαλσαμάκη Κωνσταντίνα
Μουστάκα Ιωάννα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3624
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: «Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ο.Ν.Ε.»

Χρονολογικός πίνακας – Η πορεία προς την Ο.Ν.Ε.

Τα Μεγάλα Ιστορικά Γεγονότα.....Σελ.1-11

Συνθήκη του Μάαστριχ – Κριτήρια Σύγκλισης..... Σελ.12-25

Ελλάδα και Συνθήκη του Μάαστριχ.....Σελ.26-31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: « Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ»

Η Ιστορία του Νομίσματος.....Σελ.32-39

Τα Κέρματα του Ευρώ.....Σελ.40-44

Τα τραπεζογραμμάτια του Ευρώ (εισαγωγή).....Σελ.45-46

Όψη – Αφή – Ασφάλεια των τραπεζογραμματίων Ευρώ.....Σελ.47-57

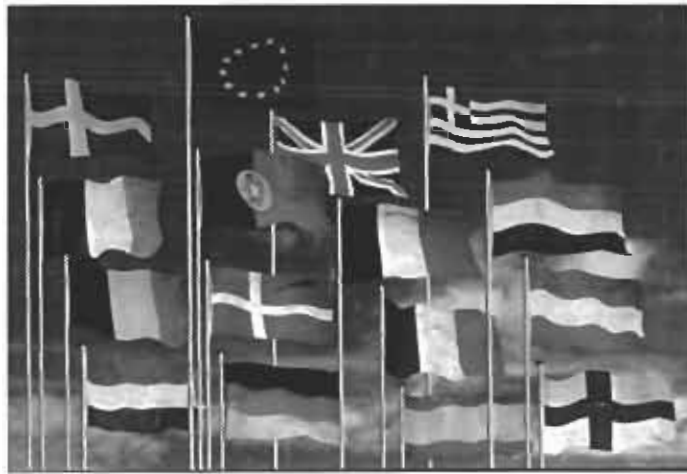
Παρουσίαση των Τραπεζογραμματίων Ευρώ.....Σελ.58-64

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ: «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ»

Οικονομικές Συνέπειες.....Σελ.65-90

Κοινωνικές Συνέπειες.....Σελ.91-102

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....Σελ.103-105

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ο.Ν.Ε.

Η πορεία προς την ΟΝΕ

Μάρτιος 1957	Η συνθήκη της Ρώμης δημιουργεί την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), με έξι ιδρυτικά μέλη: Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο και Ολλανδία.
Ιανουάριος 1973	Το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία και η Δανία εντάσσονται στην ΕΟΚ.
Μάρτιος 1979	Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ).
Ιανουάριος 1981	Η Ελλάδα εντάσσεται στην ΕΟΚ.
Ιανουάριος 1986	Η Ισπανία και η Πορτογαλία εντάσσονται στην ΕΟΚ.
Ιούλιος 1987	Η 'Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη' τίθεται σε ισχύ με τη δημιουργία ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς την 31/12/1992.
Φεβρουάριος 1992	Υπογραφή της συνθήκης του Μάαστριχ: ορίζει το πλαίσιο της ΟΝΕ και κυρίως τα κριτήρια σύγκλησης για το ενιαίο νόμισμα.
Ιανουάριος 1993	Η ΕΟΚ γίνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Θεσμοθετείται η ελεύθερη διακίνηση αγαθών, υπηρεσιών, ανθρώπων και κεφαλαίων εντός της ΕΕ.
Ιανουάριος 1994	Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ινστιτούτου στην Φρανκφούρτη που είναι και ο πρόγονος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).
Ιανουάριος 1995	Η Σουηδία, η Φινλανδία και η Αυστρία εντάσσονται στην ΕΕ. Το Δεκέμβριο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Μαδρίτη υιοθετεί το σενάριο μετάβασης για την εισαγωγή του ευρώ.

<i>Δεκέμβριος 1996</i>	Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Δουβλίνο καθορίζει το νομικό πλαίσιο για την εισαγωγή του ευρώ και τη συνέχεια των συμβάσεων.
<i>Ιούνιος 1997</i>	Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ υιοθετεί το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης με στόχο τη διατήρηση της μακρο-οικονομικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ.
<i>Μάϊος 1998</i>	Επιλέγονται οι χώρες της ζώνης του ευρώ σύμφωνα με τα κριτήρια σύγκλησης. Οι χώρες αυτές υιοθετούν το ευρώ από 1/1/1999.
<i>Ιανουάριος 1999</i>	Αμετάκλητος καθορισμός της ισοτιμίας μετατροπής των νομισμάτων των κρατών μελών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ. Το ευρώ γίνεται το επίσημο νόμισμα των κρατών μελών που συμμετέχουν στην ΟΝΕ.
<i>Ιούνιος 2000</i>	Η Ελλάδα γίνεται δεκτή ως το δωδέκατο μέλος της ευρωζώνης με έναρξη την 1/1/2001.
<i>Ιανουάριος 2002</i>	Εισαγωγή χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ.

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Η ευρωπαϊκή ιδέα, προτού συγκεκριμενοποιηθεί σε ένα πραγματικό πολιτικό σχέδιο και καταστεί διαρκής στόχος της κυβερνητικής πολιτικής των κρατών μελών, παρέμεινε περιορισμένη στον κύκλο των φιλοσόφων και των οραματιστών. Η προοπτική των Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης, κατά τη διατύπωση του Βίκτορα Ουγκώ, αντιστοιχούσε σε ένα ανθρωπιστικό και ειρηνιστικό ιδανικό, το οποίο διέψευσαν βίαια οι τραγικές συγκρούσεις που σύντριψαν την ήπειρο στη διάρκεια του πρώτου ημίσεως του 20^{ου} αιώνα. Χρειάστηκαν οι προβληματισμοί που ανέπτυξαν τα κινήματα αντίστασης ενάντια στον ολοκληρωτισμό, κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, για να αναδυθεί η έννοια μιας οργάνωσης της ηπείρου ικανής να ξεπεράσει τους εθνικούς ανταγωνισμούς.

Μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, οι οικονομίες της αγοράς υιοθέτησαν το σύστημα του Bretton Woods, που εγγυάται τη νομισματική σταθερότητα σε διεθνές επίπεδο και καθιερώνει την υπεροχή του δολαρίου. Βασιζόμενοι στην υπόθεση ότι η σταθερότητα αυτή θα αποτελούσε τον κανόνα, οι συντάκτες της Συνθήκης της Ρώμης δεν έκριναν σκόπιμο να προβλέψουν μια πραγματική νομισματική συνεργασία. Καθιερώθηκε απλώς μια ορισμένη συνεννόηση σε θέματα οικονομικής πολιτικής.

Το σύστημα άρχισε να εκπέμπει σήματα αδυναμίας ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1950. Την περίοδο 1968-1969, σημειώθηκαν αναταραχές στις αγορές οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την υποτίμηση του γαλλικού φράγκου και την ανατίμηση του γερμανικού μάρκου, απειλώντας έτσι την σταθερότητα των άλλων νομισμάτων, καθώς και το σύστημα κοινών τιμών που καθιερώθηκε στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Στις συνθήκες αυτές, η έκθεση Barre το Φεβρουαρίου του 1969 προτείνει τον αυξημένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την εντατικοποίηση της νομισματικής συνεργασίας. Το εν λόγω σχέδιο, δίδει μια αποφασιστική ώθηση στη διαδικασία ολοκλήρωσης.

Στη διάσκεψη κορυφής της Χάγης, το Δεκέμβριο του 1969, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αποφασίζουν ότι η Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) αποτελεί επίσημο στόχο της ευρωπαϊκής οικοδόμησης. Μια ομάδα υψηλού επιπέδου, υπό την προεδρία του Riege Werner, πρωθυπουργού του Λουξεμβούργου, επιφορτίζεται με τη σύνταξη έκθεσης για τα μέσα που πρέπει να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος πριν από το 1980.

Η ομάδα Werner υποβάλλει την τελική έκθεση τον Οκτώβριο του 1970. Στην έκθεση προβλέπεται η καθιέρωση πλήρους Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, σε δέκα έτη, σύμφωνα με ένα σχέδιο των τριών σταδίων. Τελικός στόχος, είναι η πλήρης ελευθέρωση των κινήσεων των κεφαλαίων, ο αμετάκλητος καθορισμός των ισοτιμιών και η αντικατάσταση των εθνικών νομισμάτων από ένα ενιαίο νόμισμα. Η έκθεση συστήνει ακόμη να ενισχυθεί ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών και να καθοριστούν κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές.

Το Μάρτιο του 1971, παρά τις διαφωνίες τους για ορισμένες βασικές συστάσεις της έκθεσης, οι έξι (Βέλγιο, Ομοσπονδία της Δυτικής Γερμανίας, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο και Ολλανδία) συμφώνησαν κατ' αρχήν για τη θέσπιση της ΟΝΕ σε τρία στάδια. Η έναρξη του πρώτου σταδίου, η οποία αντιστοιχούσε στη μείωση των περιθωρίων νομισματικής διακύμανσης, επρόκειτο να πραγματοποιηθεί σε πειραματική βάση, χωρίς να συνεπάγεται καμία δέσμευση ως προς τη συνέχεια της πορείας.

Όμως, η κατάρρευση του συστήματος Bretton Woods και η αμερικανική απόφαση για ελεύθερη διακύμανση του δολαρίου τον Αύγουστο του 1971 προκάλεσαν ένα κύμα αστάθειας στις αγορές συναλλάγματος, το οποίο επανέφερε με έντονο τρόπο το θέμα των ισοτιμιών μεταξύ των ευρωπαϊκών νομισμάτων. Η εξέλιξη αυτή αποτέλεσε σοβαρή τροχοπέδη για την περαιτέρω πορεία της ΟΝΕ.

Το Μάρτιο του 1972, οι Έξι προσπάθησαν εκ νέου να προωθήσουν την νομισματική ολοκλήρωση δημιουργώντας το «φίδι μέσα στο τούνελ» : πρόκειται για ένα μηχανισμό συντονισμένης διακύμανσης των νομισμάτων (πρόκειται για το λεγόμενο «νομισματικό φίδι») εντός στενών περιθωρίων διακύμανσης σε σχέση με το δολάριο (πρόκειται για το λεγόμενο «τούνελ»). Αποσταθεροποιημένο από τις πετρελαϊκές κρίσεις, την αδυναμία του δολαρίου και τις αποκλίσεις μεταξύ των οικονομικών πολιτικών, το 'φίδι' χάνει σε λιγότερο από δύο έτη τα περισσότερα μέλη του, για να συρρικνωθεί τελικά σε μια ζώνη 'μάρκου' που περιλαμβάνει τη Γερμανία, τη Μπενελούξ (Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ολλανδία) και τη Δανία.

Τον Ιανουάριο του 1973, έχουμε τη πρώτη διεύρυνση της ΕΟΚ, με την ένταξη της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου ενώ οι προσπάθειες για τη δημιουργία μιας νομισματικής σταθερότητας επαναλαμβάνονται το Μάρτιο του 1979 με πρωτοβουλία της Γαλλίας και της Γερμανίας, μέσω της θέσπισης του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ). Το ΕΝΣ βασίζεται στις σταθερές, αλλά προσαρμόσιμες, συναλλαγματικές ισοτιμίες. Στο μηχανισμό συναλλάγματος συμμετέχουν τα νομίσματα όλων των κρατών μελών με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η αρχή είναι η ακόλουθη: οι συναλλαγματικές ισοτιμίες βασίζονται σε κεντρικές τιμές που καθορίζονται σε συνάρτηση με το ECU, δηλαδή την Ευρωπαϊκή Λογιστική Μονάδα, η οποία αντιπροσωπεύει το μέσο σταθμικό των συμμετεχόντων νομισμάτων. Από τις κεντρικές ισοτιμίες σε ECU υπολογίστηκε μια δέσμη διμερών ισοτιμιών και οι διακυμάνσεις μεταξύ των νομισμάτων δεν μπορούν να υπερβούν το περιθώριο του 2,25% (με εξαίρεση την ιταλική λίρα για την οποία ισχύει το περιθώριο 6%) εκατέρωθεν των διμερών αυτών ισοτιμιών.

Στα δέκα έτη, το ΕΝΣ συνέβαλε στην ουσιαστική μείωση της μεταβλητότητας των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η ευελιξία του συστήματος, σε συνδυασμό με την πολιτική βούληση για σύγκλιση των οικονομιών, επέτρεψε την επίτευξη μόνιμης σταθερότητας των νομισμάτων.

Η κατάσταση σταθερότητας στην οποία είχε περιέλθει η διαδικασία ένωσης της Ευρώπης κατά τη δεκαετία του 1970, δημιούργησε ένα παράλογο περιβάλλον στην Ευρωπαϊκές Κοινότητες και συντηρούσε ένα πνεύμα «ευρωσκεπτικισμού» το οποίο υπέσκαπτε τη συνοχή των λαών.

Η πρωτοβουλία των υπουργών εξωτερικού της Γερμανίας και Ιταλίας Hans-Dietrich Genscher και Emilio Colombo με το σχέδιο της «Ευρωπαϊκής Πράξης» αποτέλεσε αξιοσημείωτη ενέργεια για την προώθηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις 26 και 27 Νοεμβρίου του 1981, το σχέδιο παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λονδίνου, από τους παραπάνω και προέβλεπε εκτός των άλλων, την επιτάχυνση της οικονομικής ολοκλήρωσης, με προοπτική μετατροπής, της Ευρωπαϊκής Πράξης, σε Συνθήκη «Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Την 2^η και 3^η Δεκεμβρίου του 1985, συνήλθε στο Λουξεμβούργο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, για να λάβει αποφάσεις ως προς το περιεχόμενο της νέας Συνθήκης περί «Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης». Για την οριστικοποίηση του κειμένου της, χρειάστηκε νέα συνάντηση την 16^η και 17^η Δεκεμβρίου του 1985 η οποία τελικά αποδέχτηκε την «Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη».

Η «Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη» υπεγράφη σε δύο φάσεις. Η υπογραφή της Συνθήκης άνοιξε την 17^η Φεβρουαρίου 1986 στο Λουξεμβούργο, λίγο μετά την ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας στην ΕΟΚ, όπου υπεγράφη από εννέα χώρες και έκλεισε την 28^η Φεβρουαρίου 1986 στη Χάγη με την υπογραφή της Ιταλίας, της Δανίας και της Ελλάδας, οι οποίες για διαφορετικούς λόγους δεν είχαν υπογράψει την 17^η Φεβρουαρίου 1986. Μετά την επικύρωση της κατά τη συνταγματική διαδικασία κάθε κράτους- μέλους, ετέθη σε ισχύ την 1^η Ιουλίου του 1987.

Στο περιεχόμενο της, εκτός των διαφόρων θεμάτων που τροποποίησε ή έθεσε, περιλαμβάνονται διατάξεις για την προώθηση της οικονομικής και νομισματικής συνεργασίας και κοινωνικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με προοπτική την Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Παράλληλα και προτού υπογραφεί η συνθήκη αυτή, πέντε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο), προχώρησαν στην υπογραφή της συμφωνίας Schengene την 14^η Ιουνίου 1985. Κατά αυτή και με την πεποίθηση ότι μια Ευρώπη πραγματικά ενωμένη δεν θα μπορέσει να υπάρξει μέσα στα όρια των υπηκόων των κρατών της, συμφωνήθηκε η βαθμιαία άρση των ελέγχων στα κοινά σύνορα και η καθιέρωση κοινών συστημάτων και κριτηρίων ελέγχου για τους υπηκόους των άλλων κρατών που μετείχαν στη συμφωνία.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις, έπρεπε χωρίς δισταγμούς και με ρεαλισμό να προχωρήσει ταχύτατα στην ολοκλήρωση της πραγματικής οικονομικής, νομισματικής και πολιτικής ένωσης.

Έτσι, τον Ιούνιο του 1988, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ανόβερο σύστησε μια «επιτροπή για τη μελέτη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης», υπό την προεδρία του τότε προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Jacques Delors. Στην έκθεση της επιτροπής αυτής, η οποία υποβλήθηκε τον Απρίλιο του 1989, προτείνεται η υλοποίηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης σε τρία στάδια. Υπογραμμίζεται η τριπλή αναγκαιότητα για μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, για θέσπιση κανόνων όσον αφορά το μέγεθος και τη χρηματοδότηση των εθνικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων και η καθιέρωση ενός θεσμικού οργάνου, εντελώς ανεξάρτητου, στο οποίο θα ανατεθεί η νομισματική πολιτική της Ένωσης.

Με βάση την έκθεση Delors, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης, τον Ιούνιο του 1989, αποφάσισε την εφαρμογή του πρώτου σταδίου της ΟΝΕ: την πλήρη ελευθέρωση, σε οκτώ κράτη μέλη, των κινήσεων κεφαλαίων από 1^{ης} Ιουλίου 1990.

Τον Δεκέμβριο του 1989, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Στρασβούργου ζήτησε τη σύγκλιση διακυβερνητικής διάσκεψης προκειμένου να προσδιοριστούν οι τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν στη συνθήκη, ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση πλήρους οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Οι εργασίες αυτής της διακυβερνητικής διάσκεψης (οι οποίες άρχισαν κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Ρώμης τον Δεκέμβριο του 1990) κατέληξαν στη συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία εγκρίθηκε τυπικά από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων κατά το Συμβούλιο Κορυφής του Μάαστριχτ τον Δεκέμβριο του 1991 και υπογράφηκε στις 7 Φεβρουαρίου του 1992.

Πιο συγκεκριμένα, ύστερα από πρόταση του Γερμανού πρωθυπουργού Kohl και του Γάλλου προέδρου Mitterand, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Σύνοδο στο Δουβλίνο την 25^η και 26^η Ιουνίου του 1990, αποφάσισε επί της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, για την οποία όρισε ημερομηνία έναρξης εργασιών την 14^η Δεκεμβρίου του 1990. Τελικά, στις 7 Φεβρουαρίου του 1992 υπεγράφη στο Maastricht η νέα Συνθήκη για την 'Ευρωπαϊκή Ένωση' που τέθηκε σε ισχύ την 1^η Νοεμβρίου του 1993 και προέβλεπε την δημιουργία Ενιαίου Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Λεπτομερέστερα, η προώθηση της ισόρροπης και σταθερής οικονομικής και κοινωνικής προόδου αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους της Ένωσης'. Με τη δημιουργία δηλαδή, μιας περιοχής χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με τη δημιουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης θα μπορούσε να επιτευχθεί ο τελικός σκοπός για τη δημιουργία κοινού νομίσματος.

Επίσης, η επιβεβαίωση της ταυτότητας της Ένωσης περιλαμβάνεται στη διεθνή σκηνή, μέσω της εφαρμογής μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής της ασφάλειας. Περιλαμβάνει δε τη προοδευτική διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής άμυνας, η οποία μπορεί να οδηγήσει στην κοινή άμυνα αλλά και στην ανάπτυξη της συνεργασίας, της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων των κρατών - μελών.

Με τη συνθήκη του Μάαστριχτ δόθηκε μια νέα διάσταση στην ευρωπαϊκή ιδέα. Η ΕΟΚ γίνεται πλέον Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), που δεν έχει πια σαν κύριο τομέα παρέμβασης της τον οικονομικό μόνο, αλλά ενεργεί σε τρεις επιμέρους πυλώνες.

Αναλυτικότερα, όπως φαίνεται στο σχεδιάγραμμα που παρουσιάζουμε παρακάτω, ο πρώτος πυλώνας αφορά τον κοινοτικό τομέα και τα όργανα που αποτελούν την Ε.Ε., ο δεύτερος πυλώνας αφορά θέματα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής της ασφάλειας και τέλος, ο τρίτος πυλώνας αφορά τον τομέα συνεργασίας των κρατών μελών σε θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων

Ωστόσο, δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ουσιαστική ενοποίηση των χωρών – μελών της Ε.Ε. εάν δεν υιοθετηθεί η χρήση κοινού Ευρωπαϊκού Νομίσματος.

Για το λόγο αυτό, το σημαντικότερο σημείο της συνθήκης του Μάαστριχ, που τεκμηριώνει άλλωστε και τη βούληση για την μεταλλαγή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας σε Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι η απόφαση για την οικονομική και νομισματική ένωση των χωρών μελών την 1^η Ιανουαρίου του 1999. Η απόφαση αυτή θα σημαδέψει με τον πιο σαφή τρόπο την καθημερινή ζωή των πολιτών της Ένωσης, μια και το καταλυτικό στάδιο της υλοποίησης της είναι η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και η θέση σε κυκλοφορία ενός ενιαίου πλέον νομίσματος, του Ευρώ.

Η συνθήκη λοιπόν, προβλέπει την καθιέρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης πριν από το τέλος του αιώνα σε τρία διαδοχικά στάδια και σύμφωνα με ένα ακριβές χρονοδιάγραμμα:

1 ^ο Στάδιο	2 ^ο Στάδιο	3 ^ο Στάδιο
1-7-1990	1-1-1994	1-1-1999
Ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων. Στόχος η οικονομική και νομισματική σύγκλιση.	Προετοιμασία για το ενιαίο νόμισμα. Ίδρυση του Ε.Ν.Ι.	Καθιέρωση του ΕΥΡΩ.

α. Το Πρώτο Στάδιο (1 Ιουλίου 1990 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1993)

Το πρώτο στάδιο άρχισε την 1^η Ιουλίου του 1990. Σκοπό είχε να παράσχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να αξιολογήσει την πρόοδο που είχε επιτευχθεί όσον αφορά την οικονομική και νομισματική σύγκλιση, και στα κράτη-μέλη τη δυνατότητα να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να συμμορφωθούν με ορισμένες απαγορεύσεις που προέβλεπε η συνθήκη (απαγόρευση θέσπισης περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων, απαγόρευση στις κεντρικές τράπεζες να παρέχουν τη δυνατότητα υπεραναλήψεων εκ μέρους των κρατικών αρχών και επιχειρήσεων, απαγόρευση διατήρησης προνομιακής πρόσβασης στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εκ μέρους των εν λόγω κρατικών αρχών και επιχειρήσεων). Περιορισμούς μπορούσαν να διατηρήσουν μέχρι 31.12.1992 η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα. Για τις δύο τελευταίες υπήρχε η δυνατότητα παράτασης της εφαρμογής μέχρι τρία χρόνια. Η Ελλάδα έκανε χρήση της παράτασης μέχρι 16 Μαΐου 1994.

Η οικονομική πολιτική προέβλεπε:

- (1) Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς (άρση εμποδίων, ενίσχυση ανταγωνισμού).
- (2) Ενεργοποίηση Διαρθρωτικών Ταμείων (Περιφερειακή ανάπτυξη, διόρθωση ανισορροπιών).
- (3) Συντονισμό οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής (εποπτεία πολιτικών και οικονομικών εξελίξεων σε συμφωνημένους στόχους).

Η νομισματική πολιτική προέβλεπε:

- (1) Επίτευξη ενιαίου νομισματικού χώρου (κοινοί κανόνες στις τράπεζες, χρηματαγορές και ασφάλειες).
- (2) Ένταξη όλων των κοινοτικών νομισμάτων στον Μ.Σ.Ι.
- (3) Διατύπωση γενικών κατευθύνσεων στην Επιτροπή Διοικητών Κεντρικών Τραπεζών (κατεύθυνση νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής).

β. Το δεύτερο Στάδιο (1 Ιανουαρίου 1994 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1998)

Η μετάβαση στο δεύτερο στάδιο ξεκίνησε από 1^{ης} Ιανουαρίου του 1994. Το στάδιο αυτό αναμενόταν να παράσχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επιτύχουν σημαντική πρόοδο προς τη σύγκλιση των οικονομικών τους πολιτικών. Θεσπίστηκαν συγκεκριμένοι αλλά όχι αναγκαστικού χαρακτήρα κανόνες για τη χρηματοδότηση των κρατών, και ένα είδος εποπτείας, που αφορούσε τα δημόσια οικονομικά, η οποία θεσπίστηκε και ασκήθηκε από την Επιτροπή.

Ο συντονισμός των νομισματικών πολιτικών θεσμοποιήθηκε μέσω της δημιουργίας του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ), το οποίο ήταν επιφορτισμένο με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών κεντρικών τραπεζών και τη πραγματοποίηση των απαραίτητων προπαρασκευαστικών εργασιών για την καθιέρωση ενιαίου νομίσματος.

Στον οικονομικό τομέα λοιπόν κύριο βάρος της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αφορά τους τομείς:

- (1) Της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς και του ανταγωνισμού (εξέταση πορείας, αναθεωρήσεις, βελτιώσεις)
- (2) Της διαρθρωτικής και περιφερειακής πολιτικής (αναγκαίες προσαρμογές και πιθανή διεύρυνση πόρων και ταμείων).
- (3) Της μακροοικονομικής πολιτικής. Εδώ έχουμε τη δημιουργία μηχανισμών που παρακολουθούν την απόδοση μεγεθών και παρεμβαίνουν για τυχόν αποκλίσεις. Παράλληλα καθιερώνονται στόχοι για τον έλεγχο δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

Στο νομισματικό τομέα κυρίαρχο θέμα είναι η ίδρυση του **Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ)**. Στόχος, η διαμόρφωση ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Παράλληλα ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για την εναρμόνιση περιθωρίων και δεσμεύσεων στη δημιουργία χρήματος και οριοθετούνται – **κλειδώνονται** – οι κεντρικές ισοτιμίες των εθνικών νομισμάτων απέναντι στο ΕΥΡΩ.

γ. Το Τρίτο Στάδιο (1 Ιανουαρίου 1999)

Δεδομένου ότι σημαίνει την έναρξη της ΟΝΕ, η μετάβαση στο τρίτο στάδιο εξαρτιόταν από τη επίτευξη υψηλού βαθμού σταθερής σύγκλισης, η οποία μετριόταν από ορισμένα αντικειμενικά κριτήρια που καθόριζε η συνθήκη. Κατά τη διάρκεια του σταδίου αυτού, οι προαναφερθέντες δημοσιονομικοί κανόνες, καθίστανται υποχρεωτικοί και το κράτος μέλος που δεν συμμορφώνεται ενδέχεται να υποστεί κυρώσεις.

Η νομισματική πολιτική ενοποιείται και ανατίθεται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), το οποίο απαρτίζεται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), η οποία διαδέχεται το ΕΝΙ. Τέλος, κατά το στάδιο αυτό καθιερώθηκε το ενιαίο νόμισμα, το ευρώ, που η ονομασία του αποφασίσθηκε στη σύνοδο της Μαδρίτης το Δεκέμβριο του 1995.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΑΑΣΤΡΙΧ-ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

Η Συνθήκη του Μάαστριχ έθετε ως προϋπόθεση συμμετοχής των κρατών – μελών στη Νομισματική Ένωση, την ικανοποίηση νομικών αλλά κυρίως οικονομικών κριτηρίων, που είναι γνωστά ως «κριτήρια σύγκλισης».

Σύμφωνα λοιπόν με την Συνθήκη, το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ) και η Επιτροπή υποβάλλουν στο Συμβούλιο έκθεση, η οποία εξετάζει τη σύγκλιση που επιτεύχθηκε από τα κράτη μέλη. Οι εκθέσεις αυτές εξετάζουν επίσης, αν η εθνική νομοθεσία κάθε κράτους μέλους συμπεριλαμβανομένου και του καταστατικού της Εθνικής Κεντρικής Τράπεζάς του, συμβιβάζονται με την Συνθήκη και με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ).

Οι εκθέσεις του ΕΝΙ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξετάζουν κατά πόσον έχει επιτευχθεί υψηλός βαθμός οικονομικής σύγκλισης με γνώμονα την πλήρωση των ακόλουθων κριτηρίων:

<u>ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ</u> (Για το έτος αξιολόγησης)			
Σταθερότητα Τιμών	Σύγκλιση Επιτοκίων	Δημοσιονομικά Κριτήρια	Σταθερές Συναλλαγματικές Ισοτιμίες
Ο μέσος ρυθμός πληθωρισμού μιας χώρας δεν πρέπει να υπερβαίνει κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα το μέσο αντίστοιχο ρυθμό των τριών χωρών μελών με το χαμηλότερο πληθωρισμό.	Τα μακροχρόνια επιτόκια δεν πρέπει να υπερβαίνουν πάνω από 2 ποσοστιαίες μονάδες το μέσο όρο των επιτοκίων των τριών χωρών με το χαμηλότερο πληθωρισμό.	(α) ο λόγος του δημοσιονομικού ελλείμματος ως ποσοστό του ΑΕΠ δεν πρέπει να υπερβαίνει το 3%, (β) ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ να μην υπερβαίνει το 60%, ή σε περίπτωση υπέρβασης να μειώνεται επαρκώς.	Τα νομίσματα των χωρών που συμμετέχουν στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών δεν θα πρέπει να εμφανίζουν σημαντικές διακυμάνσεις για δύο χρόνια πριν την αξιολόγηση.

α. Το κριτήριο σταθερότητας τιμών.

Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό, η αξιολογούμενη χώρα – μέλος θεωρείται ότι επιτυγχάνει σταθερότητα τιμών, αν ο μέσος ρυθμός πληθωρισμού που καταγράφηκε στη χώρα αυτή, κατά τη διάρκεια του έτους που προηγείται της αξιολόγησης, δεν υπερβαίνει περισσότερο από 1,5 ποσοστιαία μονάδα τον αντίστοιχο ρυθμό που σημείωσαν στο ίδιο διάστημα τρεις το πολύ χώρες – μέλη με την καλύτερη επίδοση από πλευράς πληθωρισμού.

Όπως προκύπτει από το ENI : **η τιμή αναφοράς για το κριτήριο του πληθωρισμού θα προκύψει από τον αριθμητικό μέσο του ρυθμού πληθωρισμού των τριών χωρών με τις καλύτερες επιδόσεις.**

Τέλος αναφορικά με τις χώρες της «δεύτερης ζώνης», όπως και η Ελλάδα, η ερμηνεία του κριτηρίου είναι ως εξής: Η τιμή αναφοράς θα είναι ο αριθμητικός μέσος του ρυθμού πληθωρισμού των τριών χωρών – μελών της ΕΕ με την καλύτερη επίδοση. Αυτό σημαίνει ότι, αν μια χώρα που είναι εκτός ζώνης ευρώ (πχ Δανία) έχει να επιδείξει ρυθμό πληθωρισμού χαμηλότερο από αυτόν των χωρών της ζώνης του ευρώ, τότε η επίδοσή της θα χρησιμοποιηθεί για τη διαμόρφωση της τιμής αναφοράς.

Τα στατιστικά στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση του κριτηρίου της σταθερότητας των τιμών θα πρέπει, βάσει της Συνθήκης, να καταρτίζονται σε συγκρίσιμη βάση, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών στους εθνικούς ορισμούς. Προκειμένου να ικανοποιηθεί η απαίτηση για τη συγκρισιμότητα που ορίζεται στη Συνθήκη, τον Οκτώβριο του 1995, το Συμβούλιο της ΕΕ θέσπισε έναν κανονισμό για τους Εναρμονισμένους Δείκτες Τιμών Καταναλωτή (ΕΔΤΚ).

Έτσι η Στατιστική Υπηρεσία της ΕΕ (EUROSTAT), σε συνεργασία με τις αντίστοιχες Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες, εργάστηκαν με στόχο την εναρμόνιση των διαφόρων μεθόδων που χρησιμοποιούν τα κράτη – μέλη για την κατάρτιση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΚΤ).

β. Το κριτήριο σύγκλισης επιτοκίων.

Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό, η υποψήφια χώρα – μέλος για το διάστημα ενός έτους πριν από την αξιολόγηση, θα **πρέπει να έχει μέσο ονομαστικό μακροπρόθεσμο επιτόκιο** που να μην υπερβαίνει περισσότερο από **δύο ποσοστιαίες μονάδες (2%)** εκείνο των τριών, κρατών μελών με την καλύτερη επίδοση από πλευράς πληθωρισμού. Τα επιτόκια **υπολογίζονται βάσει** μακροπροθέσμων ομολόγων του δημοσίου με σταθερό τοκομερίδιο ή συγκρίσιμων χρεογράφων, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών.

Όσον αφορά την ερμηνεία του κριτηρίου για τις χώρες της **δεύτερης ζώνης**, ισχύει πάλι το πιθανό ενδεχόμενο να γίνει χρήση, για την τιμή αναφοράς, του επιτοκίου μιας χώρας εκτός ζώνης ευρώ αν έχει μία από τις τρεις καλύτερες επιδόσεις στον πληθωρισμό.

Η λογική του κριτηρίου των επιτοκίων βασίζεται στην άποψη ότι τα μακροπρόθεσμα επιτόκια ενσωματώνουν τις προβλέψεις της αγοράς για το μελλοντικό πληθωρισμό. Μια χώρα θα πρέπει επομένως, όχι μόνο να έχει πετύχει χαμηλούς ρυθμούς πληθωρισμού, αλλά να έχει πείσει και την κεφαλαιαγορά ότι ο χαμηλός πληθωρισμός θα παραμείνει και στο μέλλον. Επειδή η αντιπληθωριστική αξιοπιστία μια χώρας δεν αποκτάται σε σύντομο χρονικό διάστημα, αλλά απαιτεί μακροχρόνια δείγματα επιτυχίας, το κριτήριο των επιτοκίων διασφαλίζει ότι μια χώρα με υψηλό μακροχρόνιο πληθωρισμό δεν θα μπορέσει να εισέλθει στη ζώνη του ευρώ χρησιμοποιώντας τεχνάσματα μείωσης του πληθωρισμού μόνο για το έτος αξιολόγησης.

Οι διαφορές επιτοκίων ομολόγων Δημοσίου που παρατηρούνται μεταξύ χωρών με διαφορετικό εθνικό νόμισμα οφείλονται κυρίως:

- (α) στο ασφάλιστρο συναλλαγματικού κινδύνου,
- (β) στο διαφορετικό ασφάλιστρο πιστωτικού κινδύνου,
- (γ) στο διαφορετικό ασφάλιστρο ρευστότητας το οποίο εξαρτάται από το μέγεθος της αγοράς.

Με την εισαγωγή του ευρώ θα καταργηθεί η πρώτη από τις τρεις αυτές πηγές αποκλίσεων. Αλλά και οι επιδράσεις της δεύτερης πηγής θα περιοριστούν λόγω του Συμφώνου για την Ανάπτυξη και τη Σταθερότητα.

Η τρίτη πηγή αποκλίσεων, το ασφάλιστρο ρευστότητας, θα εξαρτηθεί από το βαθμό ενσωμάτωσης των τοπικών αγορών στην ενιαία ευρωπαϊκή κεφαλαιαγορά, αναμένεται όμως να είναι υψηλότερο στις περιφερειακές κεφαλαιαγορές.

γ. Τα δημοσιονομικά κριτήρια.

Τα δημοσιονομικά κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχ είναι δύο:

(1) Το κριτήριο του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό, η χώρα-μέλος θεωρείται ότι επιτυγχάνει σταθερότητα δημοσίων οικονομικών, αν δεν βρίσκεται σε κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος, που σημαίνει ότι ο λόγος του δημοσίου ελλείμματος ως ποσοστό του ΑΕΠ δεν υπερβαίνει το 3%, εκτός αν ο λόγος σημειώνει συνεχή και ουσιαστική πτώση και έχει φθάσει σε επίπεδο παραπλήσιο της τιμής αναφοράς.

Η Συνθήκη του Μάαστριχ, αναγνωρίζοντας τους κινδύνους για τη σταθερότητα της Νομισματικής Ένωσης, εξ αιτίας μιας ασύνετης δημοσιονομικής πολιτικής ορισμένων μελών της, προβλέπει ότι από την έναρξη του Δευτέρου Σταδίου της Νομισματικής Ένωσης, το Συμβούλιο των Υπουργών θα εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τη δημοσιονομική κατάσταση των κρατών μελών, για να ελέγχει αν τα κράτη μέλη βρίσκονται σε κατάσταση υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος.

Επίσης από την έναρξη του Τρίτου Σταδίου και εφεξής, προβλέπεται η επιβολή κυρώσεων στα κράτη μέλη που σημειώνουν υπερβολικά ελλείμματα με βάση τις προβλέψεις του Συμφώνου Ανάπτυξης και Σταθερότητας.

Έστω ότι μια χώρα υπερέβη αδικαιολόγητα το όριο του 3% του ΑΕΠ. Σε αυτή την περίπτωση, της επιβάλλεται ως ποινή, η καταβολή κάποιου ποσού (άτοκης βέβαια κατάθεσης) ενώ παράλληλα καλείται να λάβει μέτρα για τη διόρθωση της δημοσιονομικής ανισορροπίας.

(2) Το κριτήριο του δημοσίου χρέους

Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό, ο λόγος του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το **60% του ΑΕΠ**, εκτός αν ο λόγος μειώνεται επαρκώς και πλησιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό.

Η διατύπωση των δημοσιονομικών κριτηρίων στη Συνθήκη αποτέλεσε αφετηρία εκτενών συζητήσεων για την ακριβή ερμηνεία τους, γιατί το κείμενο της Συνθήκης αφήνει αδιευκρίνιστα ορισμένα τεχνικά ζητήματα. Παραδείγματος χάρη, αναφορικά με την εξακρίβωση κατάστασης υπερβολικού ελλείμματος σε μια χώρα, η Συνθήκη ορίζει ότι: «η σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών καταδεικνύεται από την επίτευξη δημοσιονομικής κατάστασης χωρίς υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα».

Στο πρωτόκολλο που επισυνάπτεται στη Συνθήκη, διευκρινίζεται ότι το κριτήριο αυτό σημαίνει: «ότι τη στιγμή της εξέτασης δεν έχει ληφθεί απόφαση του Συμβουλίου για το κράτος – μέλος, όσον αφορά την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος».

Η Συνθήκη καθορίζει τη διαδικασία διαπίστωσης του υπερβολικού ελλείμματος. Έτσι η Επιτροπή συντάσσει έκθεση αν σε ένα κράτος – μέλος:

(α) Ο λόγος του προβλεπόμενου ή υφιστάμενου δημοσιονομικού ελλείμματος προς το ΑΕΠ υπερβαίνει 3% του ΑΕΠ, εκτός αν: «ο λόγος σημειώνει ουσιαστική και συνεχή πτώση και έχει φθάσει σε επίπεδο παραπλήσιο της τιμής αναφοράς», είτε εναλλακτικά, «η υπέρβαση της τιμής αναφοράς είναι απλώς έκτακτη και ο λόγος παραμένει κοντά στην τιμή αναφοράς».

(β) Ο λόγος του δημοσίου χρέους προς το ΑΕΠ υπερβαίνει το 60% εκτός αν: «ο λόγος μειώνεται επαρκώς και πλησιάζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό. Επιπλέον, η Συνθήκη προβλέπει ότι η Επιτροπή: «πρέπει να λαμβάνει υπόψη της όλους τους άλλους σχετικούς παράγοντες».

Όπως γίνεται φανερό, η διατύπωση της Συνθήκης αφήνει περιθώρια εναλλακτικής ερμηνείας των δημοσιονομικών κριτηρίων, καθώς εκφράσεις όπως «ουσιαστική», «παραπλήσια», «επαρκώς», «ικανοποιητικό», «σχετικούς παράγοντες» δεν μεταφράζονται σε συγκεκριμένα ποσοτικά δεδομένα.

Η παρουσία των προαναφερθέντων εκφράσεων στη Συνθήκη ερμηνεύτηκε από πολλούς σχολιαστές ως παραχώρηση των Γερμανών στις πιέσεις χωρών με δημοσιονομικά προβλήματα, όπως η Ιταλία, για να υπογράψουν τη Συνθήκη .

δ. Το κριτήριο συμμετοχής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ)

Το τελευταίο κριτήριο αναφέρεται στη σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό ένα κράτος μέλος πρέπει να τηρήσει τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης, που προβλέπει ο Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ) του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ), κατά τα δύο τουλάχιστον έτη πριν από την εξέταση. Ειδικότερα, το κράτος μέλος δεν πρέπει να έχει υποτιμήσει την κεντρική διμερή ισοτιμία του νομίσματός του, έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους – μέλους με δική του πρωτοβουλία μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα.

Παράλληλα με τα παραπάνω, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά τη συνεδρίαση του το Δεκέμβριο του 1995 στη Μαδρίτη, υιοθέτησε το σενάριο για την εισαγωγή του ευρώ. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα αυτό η μετάβαση στο ευρώ έπρεπε να πραγματοποιηθεί σε τρεις διακεκριμένες φάσεις.

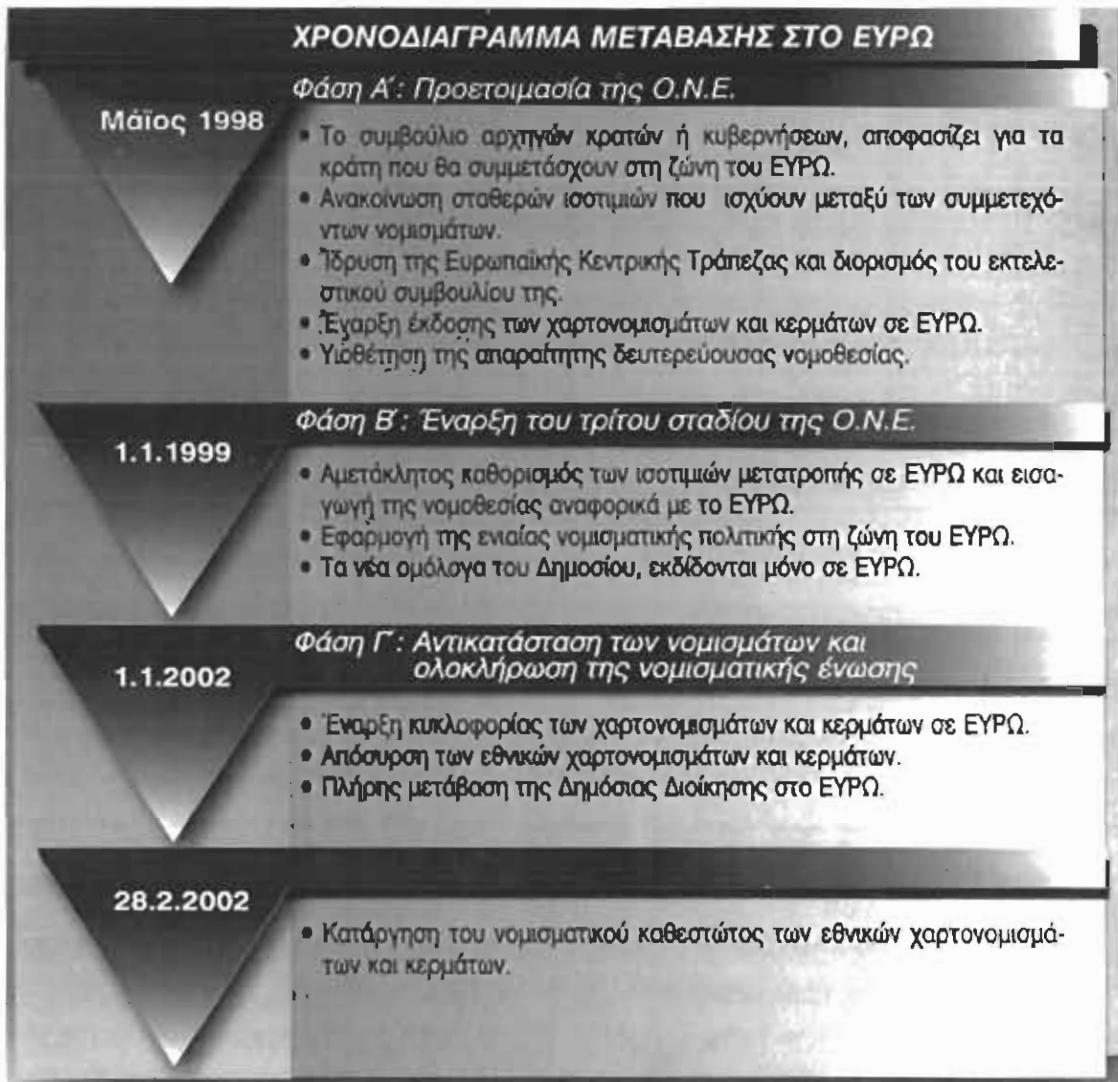
Η φάση Α, άρχισε το Μάιο του 1998, με την ανακοίνωση των κρατών μελών που συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση από την 1^η Ιανουαρίου 1999.

Τα κράτη αυτά (Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Πορτογαλία, και Φιλανδία) επιλέγηκαν με βάση τη δυνατότητα τους να πληρούν τα κριτήρια σύγκλησης που καθόρισε η Συνθήκη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο υπέβαλαν προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, βάσει των πραγματικών οικονομικών στοιχείων του 1997. Η πρώτη φάση σηματοδότησε επίσης την έναρξη των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η φάση Β ξεκινά με την εισαγωγή του ευρώ την 1^η Ιανουαρίου 1999, ως του επίσημου νομίσματος της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Οι ισοτιμίες των κρατών που συμμετέχουν, καθορίζονται ανεκκλήτως και τα εθνικά τους νομίσματα ορίζονται ως εκφράσεις του ευρώ. Οι χρηματαγορές, οι κεφαλαιαγορές και οι αγορές συναλλάγματος εκφράζονται σε ευρώ. Όμως οι διάφοροι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν είτε το ευρώ (σε λογιστική μορφή), είτε το εθνικό τους νόμισμα, σύμφωνα με την αρχή της «μη υποχρέωσης, μη απαγόρευσης» που ισχύει κατά τη φάση αυτή. Στην Ελλάδα η φάση αυτή ξεκίνησε την 1^η Ιανουαρίου 2001.

Η Τρίτη και τελική φάση Γ, άρχισε την 1^η Ιανουαρίου 2002, και συνέπεσε με την εισαγωγή των χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ. Στη φάση αυτή, αποσύρονται τα εθνικά χαρτονομίσματα και κέρματα ενώ, συντελείται και η πλήρης μετάβαση της δημόσιας διοίκησης στο ευρώ.

Σχηματικά, οι φάσεις αυτές περιγράφονται στη συνέχεια.

Λίγο αργότερα, στις 13 και 14 Δεκεμβρίου του 1996, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου διαπιστώνει πολιτική συμφωνία για το σύνολο των απαραίτητων προϋποθέσεων σχετικά με την εγκαθίδρυση του ενιαίου νομίσματος:

-**Νομικό Πλαίσιο** χρήσης του ευρώ.

-**Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης**, ώστε να διασφαλισθεί τήρηση της δημοσιονομικής πειθαρχίας.

-**Διάρθρωση του νέου Συναλλαγματικού Μηχανισμού Ισοτιμιών (ΜΣΙ)** για κράτη μέλη που δεν μετέχουν στη ζώνη του ευρώ.

Τέλος, στις 18 Ιουνίου του 1997 υπογράφηκε η Συνθήκη του Άμστερνταμ, που το αντικείμενο των εργασιών της ήταν σαφές. Σκοπός ήταν να δημιουργηθούν οι αναγκαίες θεσμικές και πολιτικές συνθήκες για να επιτρέψουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση να αντιμετωπίσει μελλοντικά προκλήσεις όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την ταχεία εξέλιξη της διεθνούς κατάστασης, τη διεθνοποίηση της οικονομίας και των επιπτώσεων της στην απασχόληση, στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της διεθνούς εγκληματικότητας και του εμπορίου των ναρκωτικών, τις οικολογικές ανισορροπίες και τις απειλές για τη δημόσια υγεία.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να γίνει επεξήγηση σε ορισμένα από τα προαναφερθέντα στοιχεία, πιο συγκεκριμένα θα αναφερθούμε εκτενέστερα στο Νομικό Πλαίσιο του Ευρώ, στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και στη Διάρθρωση του νέου Συναλλαγματικού Μηχανισμού Ισοτιμιών.

Το Νομικό Πλαίσιο του Ευρώ.

Δύο κανονισμοί προσδιορίζουν το νομικό πλαίσιο της προοδευτικής αντικατάστασης των εθνικών νομισμάτων των χωρών που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ και της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Μονάδας (ΕΝΜ), από το ευρώ, και τέθηκαν σε ισχύ την 1/1/1999:

Οι κανονισμοί αυτοί είναι:

- **Κανονισμός ΕΚ Νο. 1103/97** του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19/06/1997, έχει ως βάση το άρθρο 235 της Συνθήκης της Ρώμης.
- **Κανονισμός ΕΚ Νο. 974/98** του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 03/05/1998. έχει ως βάση το άρθρο 109 της Συνθήκης του Μάαστριχ.

Οι δύο κανονισμοί:

-**Ορίζουν το όνομα του ενιαίου νομίσματος 'ευρώ' και την ονομασία σεντς (λεπτά) στις 100 υποδιαίρεσεις του.**

-**Θεσπίζουν το ευρώ ως νόμισμα των κρατών μελών από 1/1/1999 με τις υποδιαίρεσεις του ευρώ.**

-Επιτρέπει τη χρήση του ευρώ ως μέσο πληρωμών σε τραπεζικούς λογαριασμούς στις χώρες της ζώνης του ευρώ, στη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου (1/1/1999 έως 1/1/2002).

-Ορίζεται η 1^η Ιανουαρίου 2002 ως ημερομηνία εισαγωγής του ευρώ στην φυσική του μορφή (κέρματα και τραπεζογραμμάτια) και για το μέγιστο διάστημα ενός εξαμήνου η ταυτόχρονη κυκλοφορία και των εθνικών νομισμάτων.

-Από τη 1/1/1999 το ECU αντικαθίσταται με το ευρώ σε τιμή ένα προς ένα.

-Επιβεβαιώνεται η αρχή της συνέχειας των συμβάσεων. Ο κανονισμός 1103/97 καθιερώνει την 'αρχή της συνέχειας των συμβάσεων' στις οποίες ως νόμισμα εκπλήρωσης των υποχρεώσεων ορίζεται είτε το εθνικό νόμισμα ενός κράτους μέλους είτε το ECU.

Ειδικότερα αναφέρεται ότι:

«Η εισαγωγή του ευρώ δεν θα έχει ως συνέπεια την τροποποίηση κάποιου όρου σύμβασης ή την απαλλαγή ενός συμβαλλόμενου από υποχρέωση παροχής που απορρέει από σύμβαση, ούτε θα δίνει σε συμβαλλόμενο μέρος το δικαίωμα για μονομερή τροποποίηση ή καταγγελία της σύμβασης.

Το ευρώ, ένα νόμισμα με μέλλον!

Το σύμφωνο Ανάπτυξης και Σταθερότητας.

Η θεσμοθέτηση του «Συμφώνου Σταθερότητας» επικυρώθηκε το Δεκέμβριο του 1996 μετά από εισήγηση τον Νοέμβριο του 1995 του Γερμανού Υπουργού Οικονομικών Theo Waigel. Κύριος στόχος του η διατήρηση από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμμετέχουν στο τελικό στάδιο της ΟΝΕ, μιας αυστηρής δημοσιονομικής πολιτικής μετά τη δημιουργία του ευρώ.

Ειδικότερα το σύμφωνο σταθερότητας προβλέπει:

1. Μόνιμη υποστήριξη της νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, μέσω της πειθαρχίας των δαπανών και της σταθερότητας του δημόσιου τομέα.
2. Περιορισμός της προσφυγής του δημόσιου τομέα στις χρηματαγορές, προκειμένου να προωθούν επενδύσεις στις χώρες μέλη της Ε.Ε.
3. Καθήλωση των δημοσίων δαπανών, των ελλειμμάτων, των φορολογήσεων και επιβαρύνσεων που ευθυγραμμίζονται με εθνικές προτεραιότητες προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος ανάπτυξης και σταθερότητας στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.
4. Προτεραιότητα στις κρατικές δαπάνες για δημόσιες επενδύσεις που ενισχύουν επιχειρηματικές δραστηριότητες και επιβληθούν τις ιδιωτικές επενδύσεις, προκειμένου να αναπτυχθεί η υποδομή και να διασφαλιστεί το οικονομικό μέλλον της Ευρώπης.

Επίσης τα συστατικά στοιχεία στα οποία βασίζεται το Σύμφωνο Σταθερότητας είναι τα παρακάτω:

- Οι χώρες μέλη θα σέβονται τις απαιτήσεις σταθερότητας στην Ευρώπη όταν θα προχωρούν στη λήψη δημοσιονομικών και οικονομικών μέτρων, ειδικότερα δε στην κατάρτιση του προϋπολογισμού και στους χρηματοοικονομικούς σχεδιασμούς.
- Σε μεσοπρόθεσμη βάση, οι ρυθμοί αύξησης των δημοσίων δαπανών θα πρέπει να κινούνται χαμηλότερα από τους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ.

-Το δημόσιο έλλειμμα δεν θα υπερβαίνει το όριο του 3% που θέτει η Συνθήκη Μάαστριχ ακόμα και σε καταστάσεις δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας. Παρεκκλίσεις θα επιτρέπονται μόνο σε εξαιρετικά ακραίες περιπτώσεις με τη σύμφωνη γνώμη της πλειοψηφίας των συμμετεχόντων στην Νομισματική Ένωση.

-Το δημόσιο χρέος θα πρέπει να μειωθεί πιο κάτω από το όριο του 60% που θέτει η Συνθήκη του Μάαστριχ, προκειμένου να μειωθεί το τμήμα των χρεολυσίων, προς αποφυγή μελλοντικών δημοσιονομικών αναταραχών.

-Τέλος, οι συμμετέχοντες συμφωνούν να ορίσουν με περισσότερη σαφήνεια τους μηχανισμούς κυρώσεων που προβλέπονται από τη Συνθήκη του Μάαστριχ. Έτσι συμφωνήθηκε κατ' αρχήν η 'κατάθεση σταθεροποίησης' ενός ουσιαστικά προστίμου που θα επιβάλλεται σε τυχόν αποκλίσεις, αλλά και παράλληλα εξετάζεται η μορφή περικοπών από τις χρηματοδοτήσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων σε περίπτωση υπερβάσεων του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών.

Το Μάρτιο του 1979 δημιουργήθηκε ο Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ) σε μια προσπάθεια των ευρωπαϊκών χωρών για μια όαση νομισματικής σταθερότητας στην τότε ΕΟΚ, στον οποίο μηχανισμό δεν συμπεριλαμβανόταν το Ηνωμένο Βασίλειο. Έτσι τίθεται σε εφαρμογή το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Σύστημα (ΕΝΣ). Η επιδίωξη αυτή είχε έναν εσωτερικό και έναν εξωτερικό στόχο. Ο εσωτερικός στόχος αφορούσε τη διασφάλιση χαμηλού πληθωρισμού στο εσωτερικό τη Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ο εξωτερικός στόχος αφορούσε τη μείωση των συναλλαγματικών διακυμάνσεων. Ο ΜΣΙ σχεδιάστηκε ως ένα σύστημα σταθερών αλλά μεταβαλλόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Κατά το σχεδιασμό του ΜΣΙ προβλεπόταν ειδικός ρόλος στο ECU (European Currency Unit), το οποίο είναι ένα καλάθι δώδεκα ευρωπαϊκών νομισμάτων, μεταξύ των οποίων και η δραχμή.

Μπορούμε να διακρίνουμε τέσσερις φάσεις στη λειτουργία του ΜΣΙ.

α. Η πρώτη φάση 1979-1983.

Κατά την περίοδο αυτή το ΜΣΙ λειτουργεί ως ένα σύστημα σχεδόν κυμαινόμενων ισοτιμιών. Οι οικονομικές αποκλίσεις των χωρών μελών του συστήματος είναι μεγάλες. Τα χρόνια αυτά οι επανευθυγραμμίσεις ήταν πολύ συχνές, σταδιακά όμως έπαψαν να καθορίζονται από την αρχή ότι θα πρέπει να ισούνται με το διαφορικό πληθωρισμό ώστε να αποκαθίσταται η απώλεια της ανταγωνιστικότητας.

β. Η δεύτερη φάση 1984-1987.

Στη περίοδο αυτή, το σύστημα βρέθηκε στη δίνη των πιέσεων που προκάλεσε την κατακόρυφη πτώση του δολαρίου το 1985, αλλά και η εισαγωγή καινοτομιών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Στο διάστημα αυτό οι χώρες μέλη πέτυχαν μεγαλύτερο βαθμό οικονομικής σύγκλισης, ενώ παράλληλα το σύστημα έγινε πιο αυστηρό αναφορικά με τη συχνότητα αλλά και το εύρος των επανευθυγραμμίσεων.

γ. Η τρίτη φάση 1987-1992.

Μετά την επανευθυγράμμιση τον Ιανουάριο του 1987, το σύστημα εισέρχεται σε μια φάση που διαπνέεται από τη πεποίθηση των μελών ότι το σύστημα είναι σταθερό και έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη των αγορών. Έτσι τον Ιούνιο του 1989 εισέρχεται η ισπανική πεσέτα, τον Οκτώβριο του 1990 η στερλίνα και τον Απρίλιο του 1992 το έσκουδος της Πορτογαλίας, με περιθώριο διακύμανσης +/- 6%. Παράλληλα τον Ιούνιο του 1991 συνδέθηκε το φιλανδικό μάρκο με +/- 3% και το Μάιο του 1992 η σουηδική κορόνα με διακύμανση +/- 1,5% παρ' όλο που οι χώρες αυτές εντάχθηκαν στην Ε.Ε. την 1/1/1995. Μέχρι το Σεπτέμβριο του 1992, δεν πραγματοποιείται καμία επανευθυγράμμιση.

Τελικά, το σύστημα οδηγήθηκε το 1992 σε κατάρρευση με αφορμή τη δυσπιστία που προκάλεσε η διαδικασία επικύρωσης της Συνθήκης του Μάαστριχ. Έτσι το Σεπτέμβριο του 1992 η στερλίνα και η ιταλική λιρέτα οδηγούνται λόγω κερδοσκοπικών πιέσεων στην εγκατάλειψη του ΜΣΙ, ενώ το Νοέμβριο το ίδιου χρόνου υποτιμάται το έσκουδος και η πεσέτα.

δ. Η τέταρτη φάση 1993-1998.

Ένα χρόνο μετά την έξοδο της στερλίνας και της λιρέτας ο ΜΣΙ δέχτηκε νέες πιέσεις, οι οποίες οδήγησαν στη διεύρυνση των ορίων της ζώνης διακύμανσης στο +/- 15%. Στο ΜΣΙ εντάσσονται το αυστριακό σελίνι στις 9/1/1995 και το φιλανδικό μάρκο οριστικά στις 24/11/1996, επανεντάσσεται η ιταλική λιρέτα στις 24/11/1996 και τέλος η ελληνική δραχμή στις 16/3/1998.

Σύμφωνα με πολλούς αναλυτές η κρίση του 1992 και 1993 οφειλόταν, όχι μόνο στην απελευθέρωση της κίνησης των κεφαλαίων αλλά και στη δυσκαμψία του ΜΣΙ μετά το 1987.

Μετά τις εμπειρίες αυτές από τη κατάρρευση του ΜΣΙ η Ε.Ε προχώρησε καθοριστικά στην διαμόρφωση των τελικών της θέσεων που την οδήγησαν στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών 2, που διαδέχτηκε το ΜΣΙ την 1^η Ιανουαρίου 1999.

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΗ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Η Ελλάδα ως γνωστόν εφάρμοσε από το 1994 το Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Σύγκλισης (ΑΠΣ) 1994 – 1999 το οποίο αντικατέστησε το προηγούμενο 1993 – 1998. Η εκπόνηση του ΑΠΣ θεωρήθηκε αναγκαία εξαιτίας των σημαντικών αποκλίσεων κυρίως στα δημοσιονομικά μεγέθη του 1993.

Σύμφωνα με το ΑΠΣ η Ελλάδα δεν στόχευε στην ικανοποίηση των κριτηρίων του Μάαστριχ το 1997, αφού ο στόχος που έθετε για το δημοσιονομικό έλλειμμα για το έτος 1997 ήταν μεγαλύτερος του 3% του ΑΕΠ.

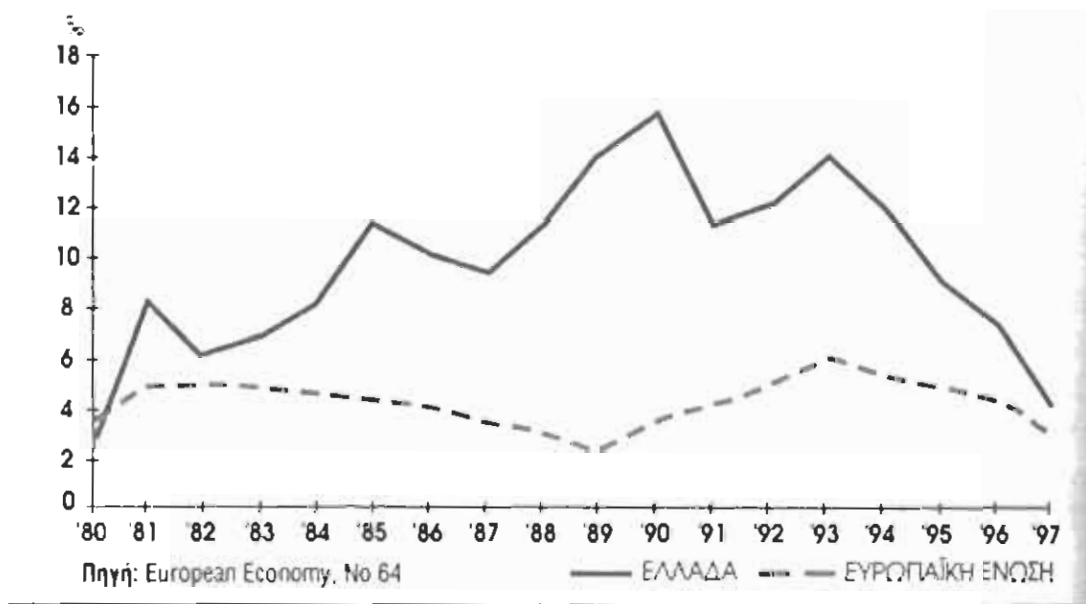
ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ 1994-1999

Οικονομικοί Δείκτες.	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Πληθωρισμός.	10,8	7,9	6,1	3,9	3,5	3,3
Έλλειμμα Ελληνικής Κυβέρνησης (%ΑΕΠ).	13,2	10,7	7,6	4,2	2,4	0,9
Δημόσιο Χρέος Ελληνικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ).	112,1	115,2	115,3	113,4	109,3	103,4
Βραχυπρόθεσμο επιτόκιο (%).	18,5	14,1	10,6	7,9	6,8	6,2

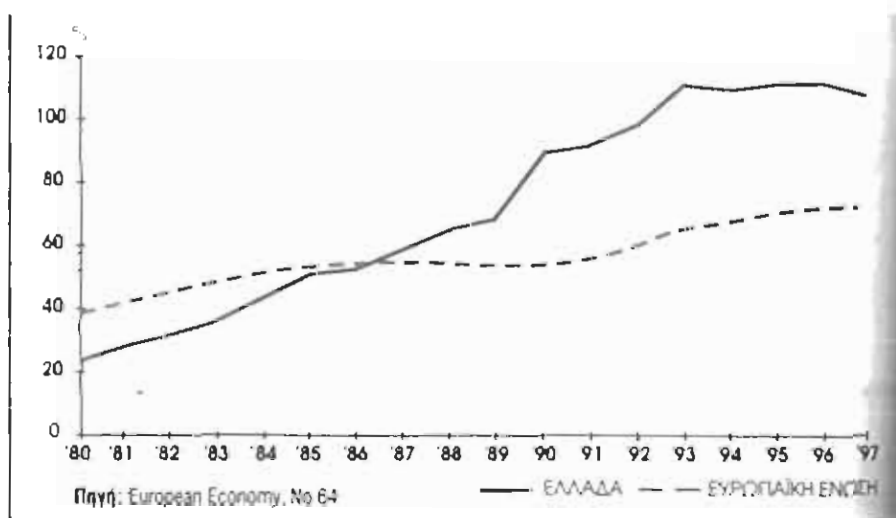
Πηγή: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Παρ' όλα αυτά τέσσερα χρόνια μετά την εφαρμογή του ΑΠΣ, η Ελλάδα πέτυχε τη μεγαλύτερη σύγκλιση – σε ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα.

ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΩΣ % ΤΟΥ ΑΕΠ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, 1980-1997

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ ΩΣ % ΤΟΥ ΑΕΠ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, 1980-1997

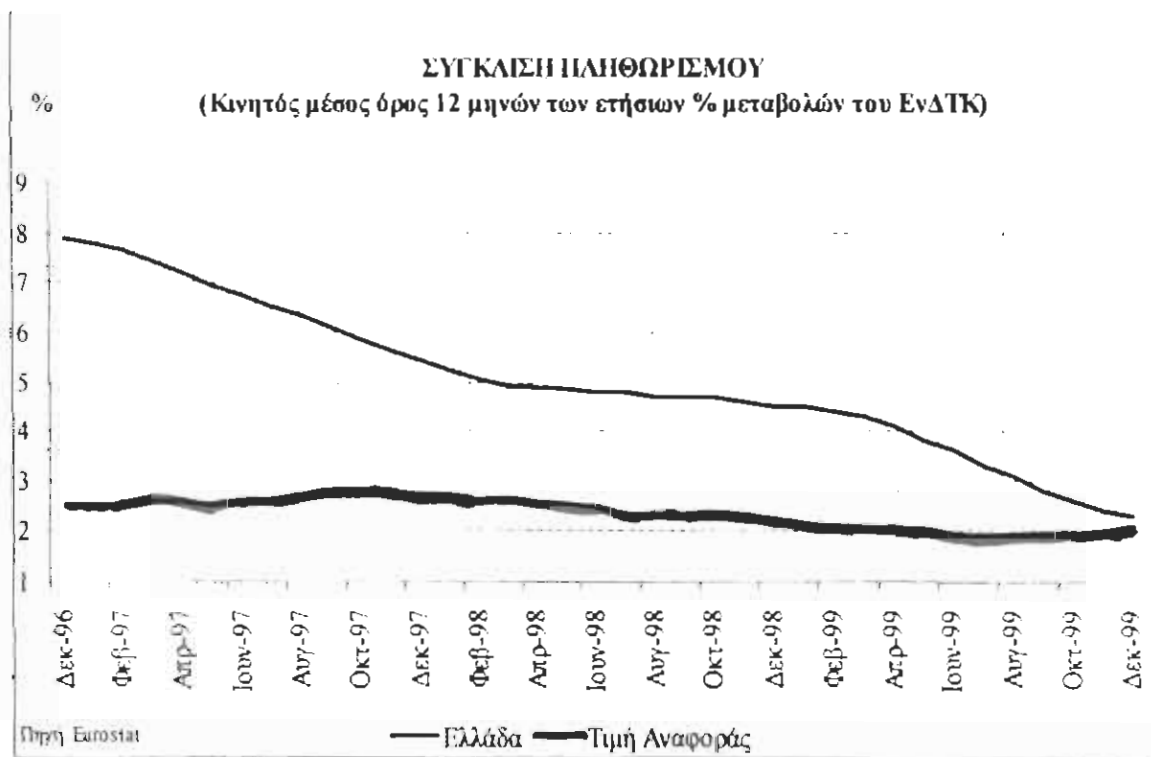

Έτσι η Ελληνική κυβέρνηση έθεσε ως στρατηγικό της στόχο να εξασφαλίσει τη συμμετοχή της χώρας μας στο Τρίτο Στάδιο της ΟΝΕ το έτος 2001, ένα χρόνο δηλαδή πριν την έναρξη κυκλοφορίας του ευρώ σε φυσική μορφή και τελικά τα κατάφερε.

Έτσι αναλυτικά έχουμε τα παρακάτω:

α. Πληθωρισμός

Από το 1991 ο πληθωρισμός στην Ελλάδα αποκλιμακώνεται με σταθερούς ρυθμούς. Εκτιμάται ότι το 1999, έτος του οποίου τα στατιστικά στοιχεία υποβλήθηκαν προς αξιολόγηση το έτος 2000, η ελληνική κυβέρνηση προέβλεπε ότι το μέσο ετήσιο επίπεδο του πληθωρισμού θα κινείται στο 2% - 2,5% και έτσι η Ελλάδα μόλις που πληρούσε το κριτήριο αυτό, μια και ο μέσος όρος του πληθωρισμού των τριών χωρών με την καλύτερη επίδοση το έτος 1999 κινήθηκε γύρω στο 0,5% - 1%.

ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

	1995	1996	1997
Τιμή Αναφοράς	2,7	2,5	2,7
Γερμανία	1,5	1,2	1,5
Γαλλία	1,7	2,1	1,3
Ιταλία	5,4	4,0	1,9
Ην. Βασίλειο	3,1	2,5 E	1,9
Ισπανία	4,7	3,6	1,9
Ολλανδία	1,1	1,4 A	1,9 Πρ
Βέλγιο	1,4	1,8	1,5
Αυστρία	2,0	1,8	1,2 Πρ
Σουηδία	2,9	0,8	1,8
Δανία	2,3	1,9	2,0
Φιλανδία	1,0	1,1 A	1,2
Πορτογαλία	3,8	2,9	1,9
Ελλάδα	9,0	7,9	5,4
Ιρλανδία	2,4	2,2 E	1,2 E
Λουξεμβούργο	1,9	1,2	1,4

Σημείωση: 1) Η τιμή αναφοράς προκύπτει από το μέσο όρο του μέσου ετήσιου πληθωρισμού των τριών χωρών με την καλύτερη επίδοση συν μιάμιση ποσοστιαία μονάδα. Για το 1997, οι χώρες αυτές είναι η Ιρλανδία, η Φιλανδία και η Αυστρία. 2) Τα στοιχεία για το 1995 βασίζονται στους Προσωρινούς Εναρμονισμένους Δείκτες Τιμών Καταναλωτή. Τα στοιχεία για τα έτη 1996, 1997 είναι με τους Εναρμονισμένους Δείκτες Τιμών Καταναλωτή. 3) A = Αναθεωρημένα στοιχεία, Πρ = Προσωρινά στοιχεία, E = Εκτιμήσεις. 4) Στις εκθέσεις που κατέθεσαν το ENI και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την αξιολόγηση των κριτηρίων του πληθωρισμού και των επιτοκίων, τελικά χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία του δωδεκάμηνου Ιανουαρίου 1997 - Ιανουαρίου 1998. Με βάση τα στοιχεία αυτά, οι τρεις χώρες με τον χαμηλότερο πληθωρισμό ήταν οι: Αυστρία, Γαλλία και Ιρλανδία. Η τιμή αναφοράς του πληθωρισμού παρέμεινε στο 2,7%, ενώ των επιτοκίων μειώθηκε στο 7,8%.

Πηγή: Ετήσια Έκθεση ENI, Απρίλιος 1997, Eurostat.

β. Το κριτήριο των επιτοκίων

Στο παρελθόν τα ελληνικά στοιχεία για τα επιτόκια δεν ήταν συγκρίσιμα με αυτά των υπολοίπων ευρωπαϊκών χωρών γιατί η Ελλάδα εξέδωσε για πρώτη φορά δεκαετή ομόλογα – τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση του κριτηρίου των επιτοκίων – μόλις τον Ιούνιο του 1997.

γ. Το κριτήριο του δημοσίου ελλείμματος

Το δημοσιονομικό έλλειμμα μειώθηκε στο 2,4% του ΑΕΠ το 1998 και έτσι επιτεύχθηκε σύμφωνα με το ΑΠΣ μείωση του κριτηρίου αυτού κατά την πενταετία 1994 – 1998 ίση με 8,5 ποσοστιαίες μονάδες.

Η Ελληνική Κυβέρνηση ανέλαβε να μειώσει το έλλειμμα στο 2% του ΑΕΠ το 1999, ανεξάρτητα από τις συνθήκες που θα επικρατούσαν στην οικονομία και με μέσο όρο των χωρών μελών της ΕΕ το 1,5%, σαφώς κάλυψε το κριτήριο.

δ. Το κριτήριο του δημοσίου χρέους

Η Ελλάδα παρ 'ότι εμφανίζει υψηλό δημόσιο χρέος εν τούτοις εμφανίζει σταθερά πτωτική πορεία κατά την τελευταία πενταετία. Έτσι με βάση την Εισηγητική Έκθεση του προϋπολογισμού του 1999, η Ελλάδα είχε χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ για το έτος 1997 113,4%, για το έτος 1998 109,3% και για το έτος 1999 μειώθηκε ελάχιστα στο 103,4%.

Η πτωτική λοιπόν πορεία του κριτηρίου αυτού, έδωσε την δυνατότητα της συμμετοχής της Ελλάδος στην ΟΝΕ.

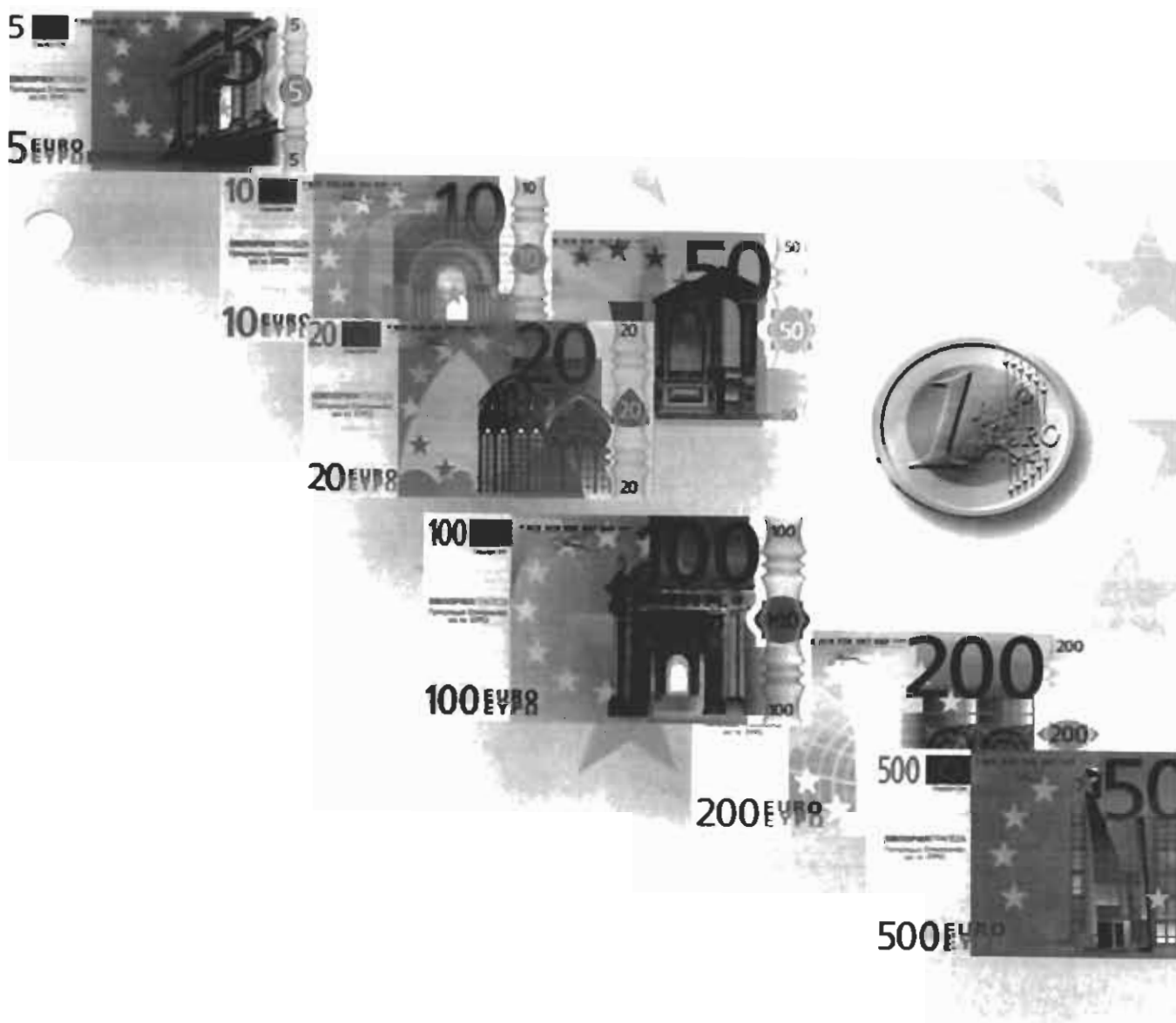
ε. Κριτήριο συμμετοχής στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ)

Η Ελλάδα αποφάσισε να εισάγει την δραχμή στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (ΜΣΙ) τη **Δευτέρα 16 Μαρτίου 1998**. Η απόφαση να ενταχθεί η δραχμή στο ΜΣΙ ελήφθη μετά από πεντάμηνη πίεση της αγοράς, η οποία προεξοφλούσε υποτίμησή της πριν εισαχθεί στο ΜΣΙ.

Αυτό έγινε προκειμένου να παραμείνει σταθερή η δραχμή στο ΜΣΙ και να σταματήσουν οι πιέσεις της αγοράς που είχαν αναγκάσει την τράπεζα της Ελλάδος να διατηρεί τα επιτόκια υψηλά.

Έτσι αποφασίστηκε η είσοδος της να συνοδευτεί και με υποτίμηση κατά 13,8% σε σχέση με το κλείσιμο της ECU με κεντρική ισοτιμία 1 ECU=357 δρχ. την Παρασκευή 13 Μαρτίου 1998.

Έτσι, στην ανατολή του 21^{ου} αιώνα, η Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με **δύο μεγάλες προκλήσεις**. **Πρώτον, πως να επιτύχει την απαιτούμενη ονομαστική σύγκλιση**, απαραίτητη προϋπόθεση για την ισότιμη συμμετοχή της στις ευρωπαϊκές διεργασίες και **δεύτερον, πως να ενεργοποιήσει αναπτυξιακή διαδικασία**, η οποία θα οδηγήσει στην πραγματική σύγκλιση της Ελληνικής οικονομίας με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και θα διασφαλίσει καλύτερο επίπεδο διαβίωσης για τον ελληνικό λαό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ

Η ανταλλαγή των αγαθών κατείχε κυρίαρχη θέση στις συναλλαγές που πραγματοποιούσαν οι άνθρωποι, πριν εμφανιστεί το νόμισμα. Έτσι, ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες που επικρατούσαν στις υπάρχουσες οικονομίες, σαν χρήμα χρησιμοποιήθηκαν διάφορα προϊόντα όπως π.χ. ζώα, μεταλλικά σκεύη, καπνός, αλάτι κ.λ.π.

Είναι βέβαια φανερό, ότι κάτω από τέτοιες συνθήκες, οι οικονομίες δεν ήταν εφικτό να αναπτυχθούν, και τούτο διότι η χρησιμοποίηση αυτών των προϊόντων ως μέσο ανταλλαγής παρουσίαζε σοβαρά μειονεκτήματα.

i) Πολλά από τα προϊόντα εμφάνιζαν έλλειψη διαιρετότητας. Έτσι π.χ. ήταν πολύ δύσκολο να χρησιμοποιηθούν τα βόδια ως μέσο ανταλλαγής, όταν το ανταλλασόμενο προϊόν ήταν μικρής αξίας.

ii) Ορισμένα από τα προϊόντα μεταβάλλονταν σε ποσότητες ή μπορούσαν εύκολα να καταστραφούν. π.χ. τα ζώα μπορεί να πέθαιναν ή να γεννούσαν, ο καπνός να ξεραινόταν, με αποτέλεσμα να δημιουργείται αβεβαιότητα για τη σταθερότητα της αξίας του μέσου ανταλλαγής.

iii) Τέλος, αρκετά προϊόντα παρουσίαζαν δυσκολίες στη μεταφορά, λόγω βάρους ή όγκου, πράγμα που δεν διευκόλυνε τις συναλλαγές.

Το νόμισμα-κέρμα λοιπόν, ήταν το αποτέλεσμα μιας μακρόχρονης αναζήτησης, που σαν σκοπό είχε να βελτιώσει τα μέσα συναλλαγής. Αποτελεί δε σπουδαία καινοτομία στην οργάνωση της κοινωνίας, αφού προήλθε από τις ανάγκες που επέβαλε η ανάπτυξη της οικονομίας.

Πρωτοπόρος στην επινόηση του νομίσματος, που είχε την μορφή μικρού κομματιού μετάλλου με προσδιορισμένο βάρος και ποιότητα, ήταν η **Μ. Ασία**.

Τα πρώτα νομίσματα με την μορφή κέρματος, κόπηκαν στη Λυδία και στην Ιωνία προς το τέλος του 7^{ου} αι. π.Χ. και ήταν από ήλεκτρο, φυσικό κράμα χρυσού και αργύρου.

Στον Ελλαδικό χώρο, χρησιμοποιήθηκαν στις αρχές του 6^{ου} αι. π.Χ. και με υλικό κατασκευής κάποιο μέταλλο, ήλεκτρο, χρυσό, άργυρο και ορείχαλκο. Έτσι βασική μονάδα έγινε η δραχμή.

Οι πρώτες παραστάσεις συνδέονται με θρησκευτικές πεποιθήσεις και μύθους πόλεων. Απεικονίζονται ζώα που θεωρούνται σύμβολα της προστάτιδας θεότητας, η ίδια η θεότητα, ήρωες, νύμφες, μυθικά όντα και φυτά.

Στην εποχή όμως του **Μ. Αλεξάνδρου**, παρατηρείται αξιοσημείωτη αλλαγή στην εικονογράφηση των νομισμάτων που αφορά στη χρησιμοποίηση του πορτραίτου-προσώπου ηγεμόνων στην μία πλευρά των νομισμάτων. Από τον 4^ο αι. π.Χ. με την σταδιακή επικράτηση των Ρωμαίων, στην κυρίως Ελλάδα κόβονται νομίσματα που έχουν ως παραστάσεις σπουδαία μνημεία και έργα τέχνης γνωστά ανά το πανελλήνιο.

Τα ρωμαϊκά νομίσματα υμνούν τον θεοποιημένο αυτοκράτορα και οι παραστάσεις τους απηχούν την ισχύ της κρατικής εξουσίας. Μέχρι και τον 3^ο αι. π.Χ. το αργυρό δηνάριο ήταν το ισχυρότερο νόμισμα μεταξύ των λαών της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Το νόμισμα όμως που κυριάρχησε από τον **Μ. Κωνσταντίνο** στις οικονομικές συναλλαγές για περίπου επτά αιώνες και που καθιερώθηκε ως νόμισμα της αυτοκρατορίας, ήταν ο χρυσός σόλιδος.

Παράλληλα, κόβονταν και άλλα νομίσματα χρυσά, αργυρά, χάλκινα, που όλα έφεραν παραστάσεις του Χριστού, της Θεοτόκου, κάποιου αγίου, αυτοκρατόρων-ενδεικτικές της ιδέας ότι το νόμισμα βρισκόταν υπό την προστασία του Θεού και του αυτοκράτορα.

Με την εξάπλωση των Ενετών και Φράγκων, αρχίζει η κυκλοφορία ποικίλων νομισμάτων στα εδάφη της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ακόμα και κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας, στις συναλλαγές επικράτησε αυτή η κατάσταση μεταξύ των Ελλήνων, ταυτόχρονα όμως με την κυκλοφορία των Τουρκικών νομισμάτων.

Όταν δημιουργήθηκε το ανεξάρτητο Ελληνικό κράτος, με απόφαση του **Κυβερνήτη Ι. Καποδίστρια**, κόπηκε το πρώτο νόμισμα του Ελληνικού κράτους, ο αργυρός Φοίνικας, που είχε ως παράσταση το αναγεννημένο από την τέφρα του μυθικό πτηνό, ως σύμβολο της αναγεννημένης πατρίδας. Το 1833 εισάγεται η δραχμή, το ως πρόσφατα εθνικό μας νόμισμα, που αντικατεστάθη από το Ευρώ το 2002.

Στο σημείο αυτό, κρίνεται απαραίτητη και μια μικρή αναφορά στο προσφάτως αντικατασταθέν Εθνικό μας νόμισμα, ξεκινώντας από μια περιληπτική ιστορική αναδρομή.

Η δραχμή υπήρξε η νομισματική μονάδα των αρχαίων Ελλήνων. Ήταν αργυρό νόμισμα και αντιστοιχούσε σε δέσμη σιδερένιων και χάλκινων οβολών. Στις αρχές του 7^{ου} αι. π.Χ. ο **Φείδων** έκοψε στην Αίγινα νόμισμα που ισοδυναμούσε με έξι οβολούς, και το οποίο ονομάστηκε δραχμή γιατί οι έξι οβολοί που το αποτελούσαν γέμιζαν το ανθρώπινο χέρι (δραξ-χούφτα, το κοίλον της παλάμης). Στη συνέχεια αφιέρωσε στο ναό της θεάς Ήρας στο Άργος, δέσμη οβολών ως συμβολική εκδήλωση της πρόθεσής του να αποσύρει τους οβολούς από την κυκλοφορία για χάρη του νέου νομίσματος.

Η δραχμή λοιπόν, ως νομισματική μονάδα, ήταν ίση με το (1/100) ένα εκατοστό της μνάς ή με 6 οβολούς. Πολλαπλάσιά της ήταν το δίδραχμο, το τετράδραχμο, το οκτάδραχμο, το δεκάδραχμο, το δωδεκάδραχμο.

Αργότερα, από το δεύτερο μισό του 7^{ου} αι. π.Χ. οι ελληνικές πόλεις και αποικίες της Μ. Ασίας μαζί με τους Λυδίους (όπως προαναφέρθηκε) επινόησαν για πρώτη φορά το νόμισμα με την κερματική του μορφή που γνωρίζουμε ως σήμερα. Βέβαια, η αξία και το βάρος καθώς και οι παραστάσεις του κάθε νομίσματος διέφερε από πόλη σε πόλη και ήταν ανάλογη με το σύστημα των σταθμών που ίσχυε σε κάθε τόπο.

Έτσι, οι δραχμές στην Αρχαία Αθήνα απεικόνιζαν στο μπροστινό μέρος το κεφάλι της Αθηνάς και στο πίσω τη γλαύκα.

Στο νεότερο Ελληνικό κράτος, η δραχμή αποτέλεσε για πρώτη φορά νομισματική μονάδα με το διάταγμα της 8^{ης} Φεβρουαρίου του 1833. Η δραχμή αυτή είχε αργυρό τίτλο 0,900 ή 0,2888 γραμ., χρυσό τίτλο 0,900, βάρος 4,477 γραμ. και κόπηκε στο Νομισματοκοπείο του Μονάχου. Τα πρώτα νομίσματα από το νομισματοκοπείο της Αθήνας κόβονταν μόνο χάλκινα, των 1, 2, 5 και 10 λεπτών κατά το 1836 ενώ το 1842 αρχίζει τις εργασίες της η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Ε.Τ.Ε. ίδρυση 1841).

Το έτος 1867 πραγματοποιήθηκε η ένταξη της Ελλάδας στην Λατινική Νομισματική Ένωση και ίσχυσε ο διμεταλλισμός. Εκείνη τη χρονιά συνδέθηκε η δραχμή με το γαλλικό φράγκο ενώ το 1884 κόπηκε χρυσό 20-δραχμιο. Εν συνεχεία τον Δεκέμβριο του 1893 κηρύχθηκε πτώχευση και κόπηκαν νομίσματα μικρής αξίας από χαλκό και νικέλιο.

Εξ αιτίας του πληθωρισμού που επήλθε κατά τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο (1914-1918) η κυβέρνηση με διάταγμα της 12^{ης} Μαΐου 1929 καθιέρωσε μειωμένη περιεκτικότητα της δραχμής σε καθαρό χρυσό, η οποία αντιστοιχούσε στην πτώση της αξίας της. Έτσι η αγγλική λίρα αντιστοιχούσε με 375 δρχ. Μέχρι την έκρηξη του Β΄ παγκοσμίου πολέμου σημειώθηκαν διάφορες μεταβολές στην παραπάνω σχέση της λίρας προς τη δραχμή και μία λίρα έφανε να αντιστοιχεί σε 550 δραχμές.

Κατά τη διάρκεια της ξένης κατοχής επήλθε έντονος πληθωρισμός και υποτιμήθηκε κατά πολύ η αξία της. Μετά την απελευθέρωση, ορίστηκε με το νόμο 18/10.11/1944 νέο χαρτονόμισμα με βάση τη χάρτινη λίρα Αγγλίας, που αντιστοιχούσε σε 600 δραχμές. Κάθε νέα δραχμή ανταλλάσσόταν με 50 δισεκατομμύρια πληθωρικές δραχμές.

Με το νόμο 879 (Ιανουάριος 1946) ορίστηκε η τιμή της Αγγλικής λίρας σε 20.000 δρχ. ενώ με το νόμο 1820 (Μάιος 1951) ορίστηκε η ισοτιμία δρχ-αγγλικής λίρας προς 42.000 δρχ.

Στις 9 Απριλίου 1953 έγινε αναπροσαρμογή της δρχ. προς την τιμή του δολαρίου, με αντιστοιχία 1 δολάριο = 30.000 δρχ. Τον επόμενο χρόνο καταργήθηκαν τα τρία τελευταία μηδενικά με αποτέλεσμα το δολάριο να αντιστοιχεί σε 30 δρχ.

Το 1975 πραγματοποιήθηκε η οριστική αποσύνδεση της δραχμής από το δολάριο και ύστερα από 4 χρόνια (1979) υπεγράφη συμφωνία για την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ που πραγματοποιήθηκε το 1981.

Η υποτίμηση της δραχμής δεν άργησε να έρθει, το 1983 και τελικά τη χρονιά 1985 υποτιμήθηκε για τελευταία φορά.

Ύστερα από 22 χρόνια (Απρίλιος 1995) και για πρώτη φορά παρατηρήθηκε Μονοψήφιος πληθωρισμός ενώ το Μάρτιο του 1998 σημειώθηκε η πρώτη ιστορική ανατίμηση της δραχμής καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τις χώρες-μέλη που θα μετείχαν στην ζώνη του ευρώ. Η αναφορά στο γεγονός της ένταξης της δραχμής στον Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Μ.Σ.Ι. της Ε.Ε. την ίδια χρονιά είναι εξίσου μείζουσας σημασίας.

Τελειώνοντας μια πορεία εκατοντάδων χρόνων το βράδυ της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2001 η δραχμή έφυγε οριστικά από τη ζωή μας. Την 1^η Ιανουαρίου 2002 η δραχμή αποσύρεται σύμφωνα με τον 1103/97 κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με τον Νόμο 2842/2000 εισάγεται το ΕΥΡΩ με αμετάκλητη ισοτιμία 1 ευρώ = 340,75 δραχμές το οποίο ξεκίνησε πλέον την δική του πορεία.

Η Οικονομική Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) είναι ο τελευταίος σταθμός μιας μακρόχρονης πορείας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Επισφράγιση της πορείας αυτής αποτελεί η κυκλοφορία ενός ενιαίου νομίσματος για όλες τις χώρες-μέλη της ΟΝΕ, το ΕΥΡΩ,

Έτσι, την 1^η Ιανουαρίου 1999 το ευρώ αντικατέστησε (όπως προαναφέρθηκε) τα εθνικά νομίσματα έντεκα χωρών της Ε.Ε.: Της Αυστρίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Ιταλίας, του Λουξεμβούργου, της Ολλανδίας, της Πορτογαλίας και της Φινλανδίας. Την 1^η Ιανουαρίου 2002 υιοθετήθηκε και από την Ελλάδα.

Οι 12 παραπάνω χώρες αποτελούν τη ζώνη του ευρώ (ευρωζώνη) καθώς έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως ενιαίο νόμισμά τους και ασκούν ενιαία νομισματική πολιτική. Μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 2002 το νέο νόμισμα είχε κυκλοφορήσει κανονικά σε μορφή κερμάτων και χαρτονομισμάτων.

Όσον αφορά το όνομα του ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος, αυτό απεφασίσθη και επελέγη από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων των χωρών-μελών της Ε.Ε. στη σύνοδο του ευρωπαϊκού συμβουλίου, που πραγματοποιήθηκε στη Μαδρίτη στις 15, 16 Δεκεμβρίου 1995 και θα έχει την ίδια ονομασία σε όλη την ευρωζώνη, αν και ενδέχεται να προφέρεται διαφορετικά.

Το Σύμβολο του ΕΥΡΩ είναι το: € Είναι εμπνευσμένο από το ελληνικό γράμμα έψιλον και είναι και το αρχικό γράμμα της λέξης «ΕΥΡΩΠΗ». Οι παράλληλες γραμμές παραπέμπουν στην σταθερότητα του νέου νομίσματος, η συντομογραφία του οποίου έχει κατατεθεί στον Διεθνή Οργανισμό τυποποίησης και είναι EUR καθώς θα χρησιμοποιείται σε επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές και εμπορικές δραστηριότητες.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩ – ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ

1 ΕΥΡΩ =

	40.3399	Βελγικά Φράγκα
	1.95583	Γερμανικά Μάρκα
	340.750	Ελληνικές δραχμές
	166.386	Ισπανικές Πεσέτες
	6.55957	Γαλλικά Φράγκα
	0.787564	Ιρλανδικές Λίρες
	1936.27	Ιταλικές Λιρέττες
	40.3399	Φράγκα Λουξεμβούργου
	2.20371	Ολλανδικά Φιορίνια
	13.7603	Αυστριακά Σελίνια
	200.482	Πορτογαλικά Εσκούδος
	5.94573	Φινλανδικά Μάρκα

ΤΑ ΚΕΡΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

«ΚΕΡΜΑΤΑ -ΕΥΡΩ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΗ ΤΟΥΣ ΟΨΗ»

Οι υποδιαίρεσεις του ευρώ , όπως και τα κέρματα είναι οκτώ. Με άλλα λόγια, το ευρώ διαιρείται σε 100 σεντς / λεπτά, άρα το σεντ /λεπτό είναι υποδιαίρεση του ευρώ και ισούται με το 1/100 του.

Η επιλογή του σχεδίου των κερμάτων ευρώ έγινε το 1997 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Άμστερνταμ και είναι έργο του Luc Luycx από το Βασιλικό Νομισματοκοπείο του Βελγίου. Τα σχέδια στη μια όψη των κερμάτων είναι κοινά για όλες τις χώρες μέλη αφού ο Luc Luycx σχεδίασε το χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα αστέρια της Ευρώπης, ενώ η άλλη όψη, η εθνική, είναι διαφορετική για κάθε χώρα καθώς το θέμα απεικόνισης σχετίζεται με την ιστορία και το πολιτισμό της εκάστοτε χώρας. Όσον αφορά την επιλογή των σχεδίων για τα ελληνικά νομίσματα, αυτή έγινε το Μάιο του 2000, από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Φιλοτεχνήθηκαν δε από τον γλύπτη του ιδρύματος Τραπεζογραμματίων και Αξιών της τράπεζας της Ελλάδος (ΙΕΤΑ) Γεώργιο Σταματόπουλο. Στην εθνική όψη των ελληνικών ευρώ, το 'σεντ' αναγράφεται 'λεπτό'. Βέβαια, όλα τα κέρματα, χρησιμοποιούνται σε όλα τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ ανεξάρτητα από την παράσταση της εθνικής τους όψης, ενώ εκτιμάται ότι στην Ελλάδα κόπηκαν και κυκλοφορούν 1,6 δισεκατομμύρια κέρματα ευρώ.

Με μια πιο προσεκτική ματιά, θα διαπιστώσουμε ότι τα κέρματα των 1,2 και 5 λεπτών δίνουν έμφαση στη θέση της Ευρώπης στον κόσμο, ενώ τα κέρματα των 10,20 και 50 λεπτών απεικονίζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση ως σύνολο εθνών. Τέλος, τα κέρματά 1 και 2 ευρώ περιγράφουν την Ευρώπη χωρίς σύνορα.

Η ΟΨΗ ΤΩΝ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ (ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ)

Προκειμένου για τη φιλοτέχνηση των εθνικών όψεων των κερμάτων ευρώ, οι χώρες μέλη (εκτός της Ελλάδος) στηρίχθηκαν στην πολιτιστική τους παράδοση. Έτσι, η Γερμανία στα κέρματα 1 και 2 ευρώ απεικονίζει το παραδοσιακό σύμβολο της γερμανικής εθνικής κυριαρχίας, τον αετό καθώς και την πύλη του Βραδενβούργου.

Η Γαλλία πάλι στα κέρματα του 1 και 2 ευρώ τοποθέτησε ένα δέντρο που συμβολίζει τη ζωή, τη συνέχεια και την ανάπτυξη.

Η Ισπανία απεικονίζει τη μορφή του Χουάν Κάρολος των Βουρβόνων στα 1 και 2 ευρώ, ενώ στα 10,20 και 50 λεπτών αναπαρίσταται ο Μιγκέλ ντε Θεβάντες, πατέρας της ισπανικής λογοτεχνίας.

Διαφορετική αναπαράσταση για κάθε ονομαστική αξία επέλεξε η Ιταλία. Στα 2 ευρώ υπάρχει πορτραίτο του Ντάντε Αλιγκιέρι από τον Ραφαήλ ενώ στο νόμισμα του 1 ευρώ το σχέδιο του Λεονάρντο ντα Βίντσι με τις ιδανικές αναλογίες του ανθρώπινου σώματος.

Αντίθετα το Βέλγιο επέλεξε κοινό θέμα για όλα τα κέρματα, τον Βασιλέα Αλβέρτο Β', ενώ η Ολλανδία από την πλευρά της επέλεξε δύο σχέδια που απεικονίζουν τη Βασίλισσα Βεατρίκη. Την κέλτικη άρπα, παραδοσιακό σύμβολο της Ιρλανδίας, επέλεξε η χώρα για την εθνική όψη των δικών της ευρώ, ενώ η Αυστρία τα άνθη και διάφορα ιστορικά πρόσωπα της χώρας.

Η Φιλανδία επέλεξε τρία σχέδια που βασίζονται σε θέματα παρόμοια με αυτά που κοσμούσαν τα εθνικά της κέρματα. Βατομουριές και άνθη βατομουριάς στα 2 ευρώ, δύο κύκνοι που πετούν στο 1 ευρώ.

Τέλος, στη Πορτογαλία χρησιμοποίησαν ιστορικά σύμβολα και σφραγίδες του πρώτου βασιλέα της χώρας Αλφόνσο Χενρίκουες, ενώ το Λουξεμβούργο τον Μέγα Δούκα Ερρίκο.

Η ΟΨΗ ΤΩΝ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κέρμα 2 ευρώ. Η απαγωγή της Ευρώπης- μορφή της Ελληνικής μυθολογίας από την οποία πήρε το όνομα της η ήπειρος μας- από τον μεταμορφωμένο σε ταύρο Δία, όπως απεικονίζεται σε ψηφιδωτό του 3^{ου} μ.Χ. αιώνα, που βρέθηκε στη Σάρτη.

Κέρμα 1 ευρώ. Αντίγραφο αρχαίου αθηναϊκού τετράδραχμου του 5^{ου} π.Χ. αιώνα, που φέρει παράσταση γλαύκας, συμβόλου της θεάς Αθηνάς.

Κέρμα 50 λεπτών. Η μορφή του Ελευθέριου Βενιζέλου (1864-1936). Ο Βενιζέλος, ο οποίος αποτελεί την πλέον σημαντική πολιτική φυσιογνωμία της ελληνικής δημόσιας ζωής της νεότερης Ελλάδος, διακρίθηκε ως πρωτοπόρος εκτεταμένων κοινωνικών μεταρρυθμίσεων και εξαιρετικός διπλωμάτης. Συνέβαλε αποφασιστικά στον εκσυγχρονισμό του ελληνικού κράτους και στην απελευθέρωση ελληνικών εδαφών που προσαρτήθηκαν στην ελληνική επικράτεια.

Κέρμα 20 λεπτών. Η μορφή του Ιωάννη Καποδίστρια (1771-1831). Αφού διέπρεψε στον ευρωπαϊκό διπλωματικό στίβο, ο Καποδίστριας, ως πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδος (1828-1831) μετά τον Εθνικό Απελευθερωτικό Αγώνα (1821-1827), εργάστηκε με ζήλο και μεθοδικότητα για την οργάνωση ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού εθνικού κράτους.

Κέρμα 10 λεπτών. Η μορφή του Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή, (1757-1798). Επιφανής εκπρόσωπος του Ελληνικού Διαφωτισμού, διανοούμενος αλλά και άνθρωπος της δράσης. Ο Ρήγας οραματίστηκε την απελευθέρωση των βαλκανικών εθνοτήτων από την οθωμανική κυριαρχία, και τη δημιουργία ενός νέου πολυεθνικού σχήματος στα Βαλκάνια, οργανωμένου σύμφωνα με τις απόψεις του ευρωπαϊκού πολιτικού στοχασμού.

Κέρμα 5 λεπτών. Ένα δεξαμενόπλοιο συμβολίζει το τολμηρό επιχειρηματικό πνεύμα στη σύγχρονη ελληνική εμπορική ναυτιλία.

Κέρμα 2 λεπτών. Ο δρόμωνας ή κορβέτα , που απεικονίζεται στο κέρμα αυτό, ήταν ένας από τους τύπους των πλοίων που χρησιμοποιήθηκαν στον Εθνικό Απελευθερωτικό Αγώνα (1821-1827).

Κέρμα 1 λεπτού. Στο κέρμα αυτό απεικονίζεται εξελεγμένη μορφή της αθηναϊκής τριήρους, εντυπωσιακό επίτευγμα ναυπηγικής, που αποτελούσε το μεγαλύτερο και κυριότερο πλοίο του στόλου της Αθηναϊκής Δημοκρατίας των κλασικών χρόνων (5^{ος} αιώνας π.Χ.).

ΤΑ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

ΤΑ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Το τραπεζογραμμάτιο οφείλει τη γέννηση του στην εξέλιξη των τραπεζικών καταθέσεων και τη χρησιμοποίησή τους. Γνωρίζουμε ότι τα πρώτα νομίσματα ήταν κατασκευασμένα από κάποιο πολύτιμο μέταλλο. Αρχικά λοιπόν ο καταθέτης παρέδιδε στον τραπεζίτη μεταλλικά νομίσματα, τα οποία ο δεύτερος είχε την υποχρέωση να διαφυλάξει και να τα επιστρέψει αυτούσια, χωρίς να μπορεί να τα χρησιμοποιήσει. Στη συνέχεια κατά την ανάληψη δεν επιστρέφονται πια τα ίδια μεταλλικά νομίσματα που κατατέθηκαν, αλλά άλλα που είχαν ισόποση αγοραστική δύναμη. Μ' αυτόν τον τρόπο δινόταν στον τραπεζίτη η δυνατότητα να δανείσει σε τρίτους νομίσματα που του είχαν κατατεθεί. Στο τέλος ο δανειζόμενος δεν παραλάμβανε μεταλλικά νομίσματα, αλλά μια υπόσχεση της τράπεζας ότι αυτά θα του παραδοθούν τη στιγμή που θα τα ζητήσει. Έτσι πρωτοεμφανίζονται τα τραπεζογραμμάτια.

Το τραπεζογραμμάτιο είναι λοιπόν μια υπόσχεση, υπογεγραμμένη από τράπεζα, ότι αυτή θα καταβάλει στον κομιστή της, «επί τη εμφανίσει» σε μεταλλικό νόμισμα, το ποσό που αναγράφεται στο γραμμάτιο.

Σήμερα η αξία του τραπεζογραμματίου δεν βασίζεται πια στην μετατρεψιμότητα του σε μεταλλικό νόμισμα, αλλά στην πίστη που του δίνει η αγοραστική δύναμη που αντιπροσωπεύει. Έτσι, οι έννοιες τραπεζογραμμάτιο και χαρτονόμισμα ταυτίζονται.

Αρχικά, η έκδοση των τραπεζογραμματίων ήταν ιδιωτική υπόθεση των τραπεζών. Αργότερα όμως, απέκτησε δημόσιο ενδιαφέρον, οπότε το κράτος ανέθεσε την ευθύνη της έκδοσης τους σε μια κρατική ή ημικρατική τράπεζα, η οποία ονομάζεται Εκδοτική ή Κεντρική Τράπεζα ή Εκδοτικό Ίδρυμα.

Στην Ελλάδα, καθήκοντα κεντρικής Τράπεζας είχε αναλάβει η τράπεζα της Ελλάδος από το 1928. Μέχρι τότε και από την ίδρυση της, το προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμματίων είχε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, ως το μεγαλύτερο πιστωτικό ίδρυμα της χώρας. Από 1.1.2002 με την ένταξη της χώρας μας στην Ζώνη του Ευρώ το δικαίωμα της έκδοσης τραπεζογραμματίων έχει η Ευρωπαϊκή κεντρική Τράπεζα και εκδίδει κοινό χαρτονόμισμα για όλες τις χώρες μέλη.

Η διαδρομή επιλογής των κατάλληλων σχεδίων για τα χαρτονομίσματα του ευρώ άρχισε το 1995 και ολοκληρώθηκε το 1996. Ύστερα από διαγωνισμό, τα σχέδια που προκρίθηκαν ανήκαν στον Robert Kalina, από την Εθνική Τράπεζα της Αυστρίας, και έχουν εμπνευστεί από το θέμα «Εποχές και Ρυθμοί της Ευρώπης».

Στα επτά χαρτονομίσματα του ευρώ, τα οποία είναι ίδια για όλες τις χώρες της ευρωζώνης, απεικονίζονται αρχιτεκτονικοί ρυθμοί, που αντιστοιχούν σε 7 διαφορετικές περιόδους της ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής: κλασική, ρομαντική, γοτθική, αναγεννησιακή, μπαρόκ και ροκοκό, αρχιτεκτονική με σίδηρο και γυαλί, αρχιτεκτονική του 20^{ου} αιώνα. Επίσης, 3 είναι τα βασικά αρχιτεκτονικά στοιχεία που προβάλλονται: παράθυρο, πύλες και γέφυρες.

Στη μία όψη κάθε χαρτονομίσματος, απεικονίζονται ανοιχτά παράθυρα και πύλες, σύμβολα του ανοιχτού πνεύματος και της προσδοκώμενης καλής συνεργασίας των ευρωπαϊκών πολιτών. Ακόμα, εμφανίζονται τα 12 αστέρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία με την σειρά τους συμβολίζουν τον δυναμισμό και την αρμονία της σύγχρονης Ευρώπης.

Στην άλλη όψη των χαρτονομισμάτων, αναπαρίστανται μία γέφυρα, χαρακτηριστική της αντίστοιχης εποχής της ευρωπαϊκής πολιτιστικής εξέλιξης. Όλες οι γέφυρες λοιπόν, συμβολίζουν την επικοινωνία μεταξύ των λαών της Ευρώπης, καθώς και μεταξύ της Ευρώπης και του υπολοίπου κόσμου.

Και στις 2 όψεις, το όνομα του νομίσματος είναι γραμμένο στα λατινικά – EURO – και στα ελληνικά - ΕΥΡΩ -.

Η ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ.) έχει την ευθύνη για την έκδοση των Τραπεζογραμματίων. Με την άδειά της βεβαία, χαρτονομίσματα μπορούν να εκδίδουν και οι 12 Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες. Στην χώρα μας, την ευθύνη έκδοσής τους φέρει η Τράπεζα της Ελλάδος και την εκτύπωσή τους το Νομισματοκοπείο.

«ΟΨΗ – ΑΦΗ – ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΕΥΡΩ»

A. Έλεγχος με την αφή

1. Χαλκογραφική εκτύπωση που γίνεται αισθητή με την αφή

Η χαλκογραφική (ανάγλυφη) εκτύπωση έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία χαρακτηριστικών αισθητών με την αφή, τα οποία εμφανίζονται σε πολλά σημεία της πρόσθιας όψης του τραπεζογραμματίου.

Συγκεκριμένα, κατά την ψηλάφηση γίνονται αισθητά τα αρχικά της Ευρωπαϊκής κεντρικής Τράπεζας (δηλαδή τα γράμματα BCE, ECB, EZB, EKT, EKP), οι αριθμοί που αντιπροσωπεύουν την ονομαστική αξία και τα σχέδια που απεικονίζουν παράθυρα και πύλες.

B. Οπτικός Έλεγχος

1. Ημιτελές Σχεδιάσμα

Το ημιτελές σχεδιάσμα που συμπληρώνεται με το αντίστοιχο της πίσω όψης όταν το τραπεζογραμμάτιο παρατηρείται στο φως βρίσκεται στην επάνω αριστερή γωνία της πρόσθιας όψης του τραπεζογραμματίου. Ακανόνιστα σημάδια τυπωμένα και στις δύο όψεις του τραπεζογραμματίου ευρώ σχηματίζουν έναν πλήρη αριθμό που αντιπροσωπεύει την ονομαστική του αξία.

2. Ταινία Ασφαλείας

Τα τραπεζογραμμάτια ευρώ διαθέτουν ταινία ασφαλείας η οποία είναι ενσωματωμένη στο χαρτί και γίνεται ορατή όταν το τραπεζογραμμάτιο παρατηρείται στο φως. Διακρίνεται μια σκούρα γραμμή σε όλο το πλάτος του τραπεζογραμματίου. Αν παρατηρήσουμε πολύ προσεκτικά τη γραμμή αυτή στο φως, θα δούμε τη λέξη «EURO» με τον αριθμό που αντιπροσωπεύει την ονομαστική αξία.

3. Ολόγραμμα

Τα τραπεζογραμμάρια ευρώ περιέχουν μεταλλικό ολόγραμμα, το οποίο διαφέρει απ'ο τις μικρότερες στις μεγαλύτερες αξίες.

α. Για τα τραπεζογραμμάρια των € 5, € 10 και € 20

Στη δεξιά πλευρά της πρόσθιας όψης υπάρχει ένα ολόγραμμα πάνω ΣΕ ΛΩΡΙΔΑ ΕΛΑΣΜΑΤΟΣ (πλάτους 8 χιλιοστών).

Παρατηρώντας το τραπεζογραμμάτιο υπό διαφορετικές οπτικές γωνίες διακρίνεται σε έντονο χρώμα το σύμβολο του ευρώ «€» και ο αριθμός που αντιπροσωπεύει την ονομαστική αξία (5, 10, 20).

β. Για τα τραπεζογραμμάρια των € 50, € 100, € 200, € 500

Στη δεξιά πλευρά της πρόσθιας όψης υπάρχει ένα ολόγραμμα πάνω ΣΕ ΤΜΗΜΑ ΕΛΑΣΜΑΤΟΣ. Παρατηρώντας το τραπεζογραμμάτιο υπό διαφορετικές οπτικές γωνίες διακρίνεται σε έντονο χρώμα το σύμβολο του ευρώ «€» και ο αριθμός που αντιπροσωπεύει την ονομαστική αξία («50», «100», «200» και «500»).

4α. Ιριδίζουσα λωρίδα

(για τα τραπεζογραμμάρια των € 5, € 10 και € 20)

Στην οπίσθια όψη του τραπεζογραμματίου εμφανίζεται μία ιριδίζουσα λωρίδα. Η λωρίδα ιριδίζει σε έντονο φως, οπότε γίνονται ορατά το σύμβολο του ευρώ «€» και ο αριθμός που αντιπροσωπεύει την ονομαστική αξία (€ 5, € 10 και € 20)

4β. Μελάνη μεταβλητού χρώματος

(για τα τραπεζογραμμάρια των € 50, € 100, € 200 και € 500)

Στην οπίσθια όψη του τραπεζογραμματίου ο αριθμός της ονομαστικής αξίας («50», «100», «200», «500») είναι τυπωμένος με μελάνη μεταβλητού χρωματισμού η οποία φαίνεται μωβ όταν παρατηρούμε το τραπεζογραμμάτιο μετωπικά και αλλάζει σε λαδί ή ακόμα και σε καφέ όταν το παρατηρούμε υπό γωνία.

5. Μικρογράμματα

Σε πολλά σημεία του τραπεζογραμματίου αναγράφονται λέξεις και αριθμοί με μικροσκοπικά τυπογραφικά στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά είναι ευανάγνωστα, αλλά ποικίλουν σε μέγεθος. Τα μικρογράμματα μεγέθους 0,8 χιλιοστών μπορούν να τα διακρίνουν οι περισσότεροι με γυμνό μάτι, ενώ τα μικρογράμματα μεγέθους 0,2 χιλιοστών μοιάζουν με λεπτή γραμμή στο γυμνό μάτι, αλλά είναι δυνατή η ανάγνωσή τους με τη χρήση μεγεθυντικού φακού.

Στα γνήσια τραπεζογραμμάτια, ακόμη και τα μικρότερα στοιχεία είναι ευκρινή και όχι θολά.

6. Ιδιότητες που ανιχνεύονται με υπεριώδες φως

Στο υπεριώδες φως το χαρτί δεν είναι φθορίζον. Στην πρόσθια όψη του τραπεζογραμματίου, η σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η υπογραφή του Προέδρου της Ε.Κ.Τ. αλλάζουν χρώμα, από μπλε σε φθορίζον πράσινο, ενώ το χρώμα των αστεριών της σημαίας από κίτρινο γίνεται φθορίζον πορτοκαλί. Στην οπίσθια όψη, ο χάρτης της Ευρώπης, η γέφυρα και η ονομαστική αξία έχουν φθορίζον χρώμα.

Επιπλέον, οι κεντρικές τράπεζες έχουν την ευχέρεια να ανιχνεύουν περισσότερα στοιχεία χρησιμοποιώντας υπέρυθρες ακτίνες.

Επίσης υπάρχουν μηχανές καταμέτρησης που ανιχνεύουν μαγνητισμό στα τραπεζογραμμάτια για την εξακρίβωση της γνησιότητάς τους.

Παρακάτω παρατίθεται σχηματική απεικόνιση, συνοπτικά, των όσων προαναφέρθηκαν.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ: €5, €10 ΚΑΙ €20

ΤΑΙΝΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
Όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο στο φως, μπορείτε να διακρίνετε μια σκούρα γραμμή.

ΛΟΡΙΔΑ ΕΛΑΣΜΑΤΟΣ
Όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο πλάγια (δηλ. όταν το γείρετε) στο φως, μπορείτε να διακρίνετε στο ολόγραμμα το σύμβολο του ευρώ και την αξία του τραπεζογραμματίου.

ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΗΜΑ
Όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο στο φως, μπορείτε να διακρίνετε μια εικόνα από το ανάστροφο τραπεζογραμμάτιο.

ΙΡΙΔΙΣΟΥΣΙΑ ΛΟΡΙΔΑ
Όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο πλάγια σε δυνατά φως, η λωρίδα αυτή λαμπυρίζει και αλλάζει ελαφρώς ο χρωματισμός της.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ: €50, €100, €200 ΚΑΙ €500

ΤΑΙΝΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
Όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο στο φως, μπορείτε να διακρίνετε μια σκούρα γραμμή.

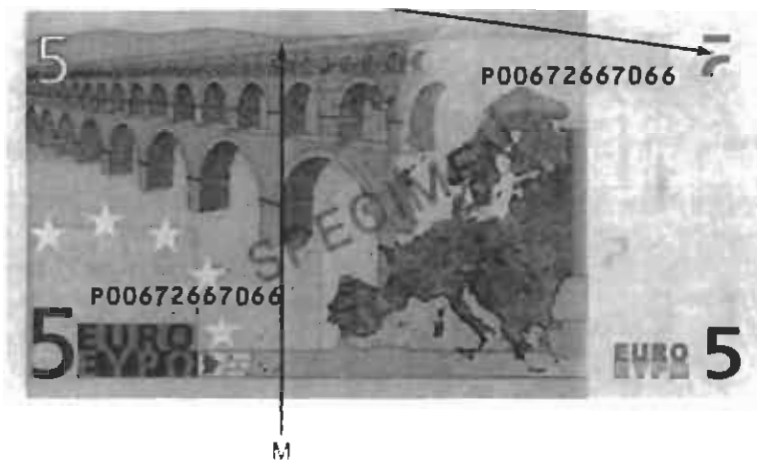
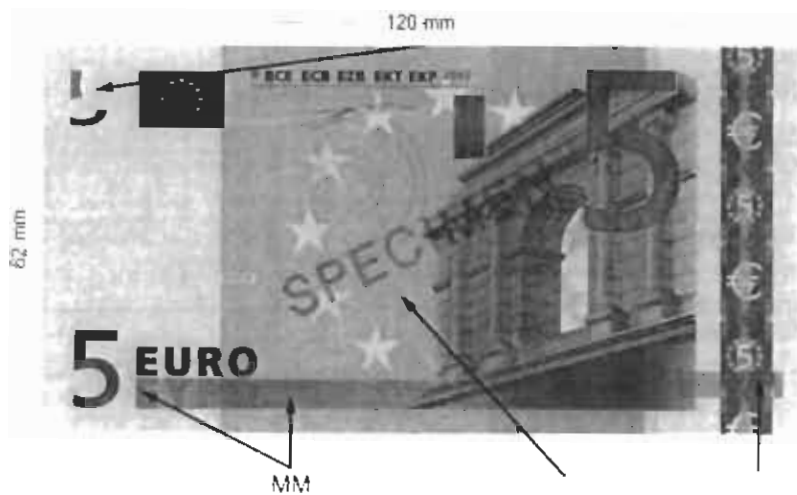
ΤΜΗΜΑ ΕΛΑΣΜΑΤΟΣ
Όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο πλάγια (δηλ. όταν το γείρετε) στο φως, μπορείτε να διακρίνετε στο ολόγραμμα μια εικόνα και την αξία του τραπεζογραμματίου.

ΜΕΛΑΝΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΟΥ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΥ
Όταν κρατάτε το τραπεζογραμμάτιο πλάγια στο φως, ο αριθμός που αντιπροσωπεύει την αξία αλλάζει χρωματισμό από μαύρο σε λαδί ή κοφί.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΥΦΛΟΥΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟ

ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ULTRA VIOLET

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ

ΛΨΙΔΑ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

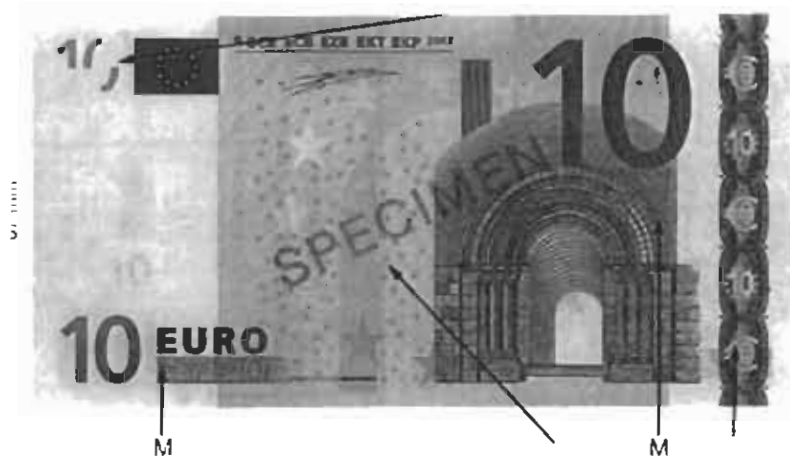
ΜΠΡΟΣΤΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ 5 ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ ΔΕΞΙΑ

MM

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΙΝΕΣ - ΚΟΥΚΙΔΕΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΥΦΛΟΥΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟ

ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ULTRA VIOLET

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ

ΑΨΙΔΑ ΡΩΜΑΙΚΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

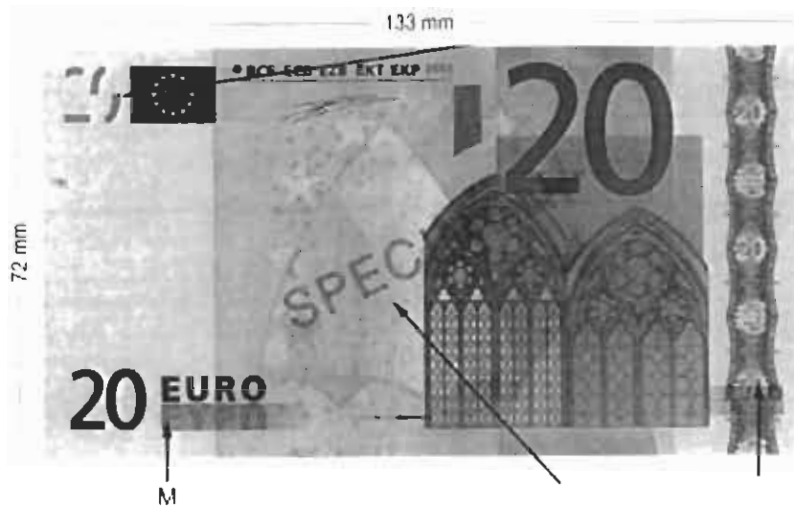
ΜΠΡΟΣΤΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ 10 ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ ΔΕΞΙΑ

MM

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΙΝΕΣ - ΚΟΥΚΙΔΕΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΥΦΛΟΥΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟ

ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ULTRA VIOLET

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ

ΠΥΛΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΓΟΤΘΙΚΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

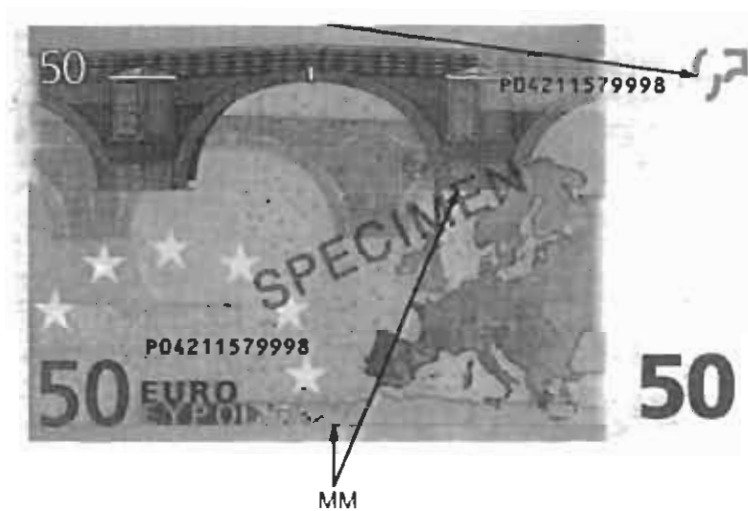
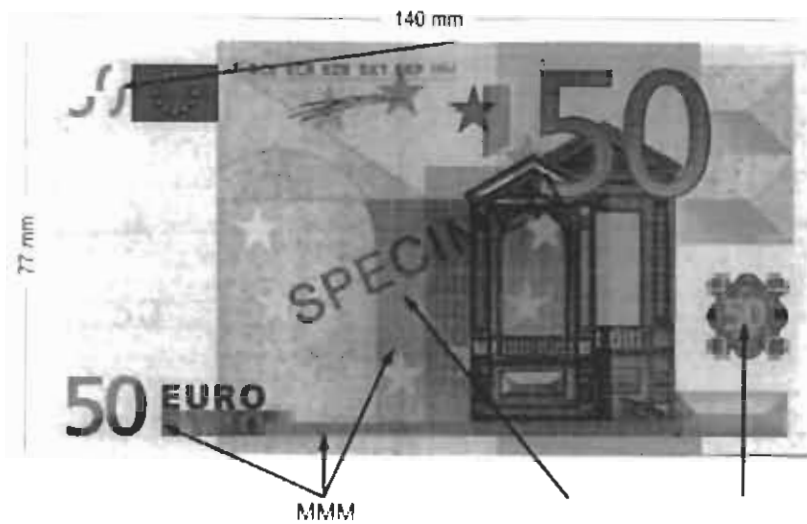
ΜΠΡΟΣΤΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ 20 ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΜΕΤΑΛΛΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ ΔΕΞΙΑ

Μ

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΙΝΕΣ - ΚΟΥΚΙΔΕΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΥΦΛΟΥΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟ

ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ULTRA VIOLET

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ

ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

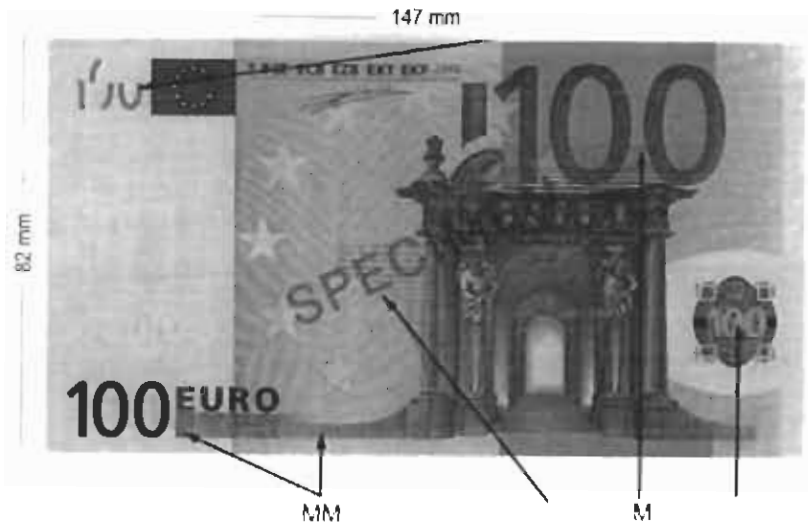
ΜΙΡΟΣΤΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ 50 ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΕΛΑΣΜΑΤΟΣ ΔΕΞΙΑ

MMM

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΙΝΕΣ - ΚΟΥΚΙΔΕΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΥΦΛΟΥΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟ

ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ULTRA VIOLET

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ

ΠΥΛΗ ΡΥΘΜΟΥ ΜΠΑΡΟΚ

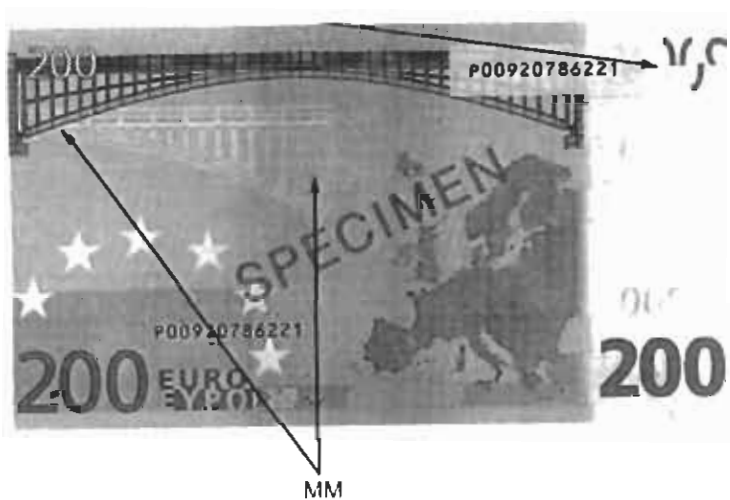
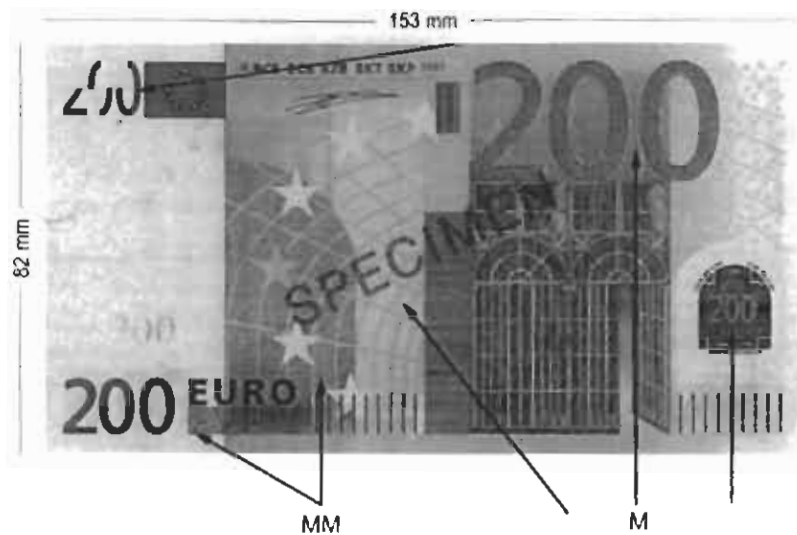
ΜΠΡΟΣΤΙΝΗ ΠΛΑΥΡΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ 100 ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΕΛΑΣΜΑΤΟΣ ΔΕΞΙΑ

MMM

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΙΝΕΣ - ΚΟΥΚΙΔΕΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΥΦΛΟΥΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟ

ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ULTRA VIOLET

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ

ΓΥΑΛΙΝΗ ΠΡΟΣΟΨΗ ΜΟΝΤΕΡΝΟΥ ΡΥΘΜΟΥ

ΚΑΘΕΤΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

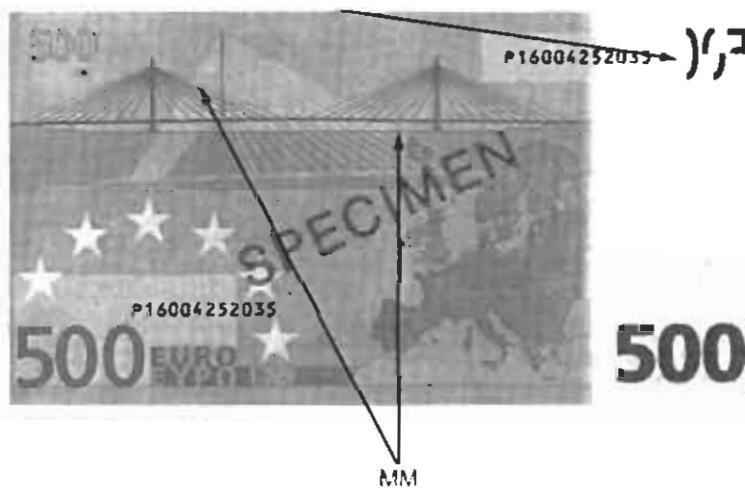
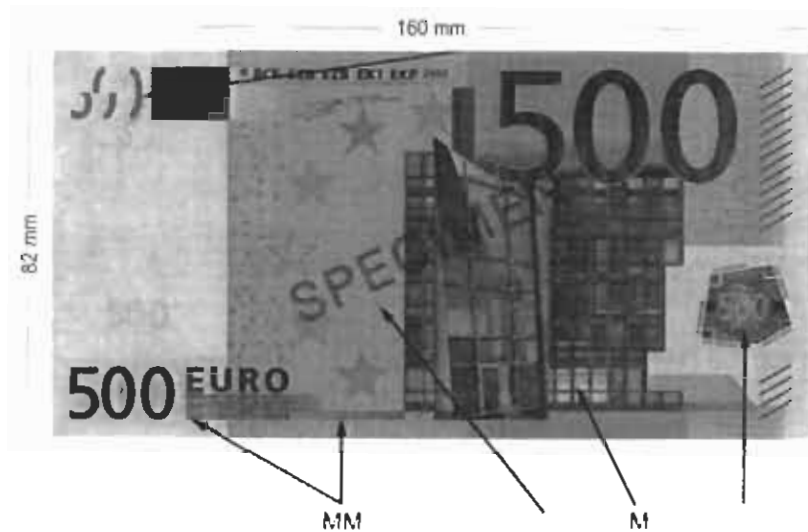
ΜΠΡΟΣΤΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ 200 ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΕΛΑΣΜΑΤΟΣ ΔΕΞΙΑ

MMM

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΙΝΕΣ - ΚΟΥΚΙΔΕΣ

ΓΡΑΜΜΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΥΔΑΤΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΥΦΛΟΥΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟ

ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΟΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΙΚΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ULTRA VIOLET

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ

ΠΟΡΤΕΣ ΑΠΟ ΓΥΛΛΙ ΚΑΙ ΣΙΔΕΡΟ ΧΙΧ ΑΙΩΝΑ

ΠΛΑΓΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

ΜΠΡΟΣΤΙΝΗ ΠΛΕΥΡΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ 500 ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΤΜΗΜΑ ΕΛΑΣΜΑΤΟΣ ΔΕΞΙΑ

MMM

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΙΝΕΣ – ΚΟΥΚΙΔΕΣ

Το χαρτονόμισμα των 5 ευρώ.

Χρώμα: γκρι

Μέγεθος: 12 εκ. * 6,2 εκ.

Αρχιτεκτονικός ρυθμός: κλασικός (Ελληνορωμαϊκός)

Η εμπρόσθια όψη του χαρτονομίσματος των 5 ευρώ απεικονίζει ένα παράθυρο από ένα κτίριο της Κλασικής Ρωμαϊκής περιόδου. Το κτίριο δεν παρουσιάζεται ολόκληρο και δεν φαίνεται το έδαφος. Υπάρχει μόνο ένα κομμάτι τοίχου κτισμένο από ογκώδεις τετράγωνους λίθους. Θυμίζει τους Στόλους του Ολυπίου Διός. Ο τοίχος είναι στραμμένος προς το κέντρο του χαρτονομίσματος και στηρίζεται σε μία μαρκίζα, η οποία στηρίζει τέσσερις κίονες, δύο σε κάθε πλευρά του παραθύρου. Μεταξύ των κιόνων υπάρχει κείμενο με φόντο τον ουρανό σε άσπρο χρώμα και διακρίνεται από τα 12 αστέρια.

Η πίσω όψη του χαρτονομίσματος αναπαριστά ένα ρωμαϊκό υδαταγωγό. Πρόκειται για μια γέφυρα σε τρεις βαθμίδες, που εκτείνονται στην πάνω αριστερή γωνία του χαρτονομίσματος και κατευθύνεται προς το κέντρο του χαρτονομίσματος και στη συνέχεια αρχίζει ο χάρτης της Ευρώπης στη δεξιά πλευρά. Υπάρχουν 8 τόξα στη χαμηλότερη βαθμίδα και 16 στη μεσαία βαθμίδα, ενώ στην υψηλότερη βαθμίδα είναι πλέον πολύ μικρά για να μπορεί κανείς να τα μετρήσει.

Το χαρτονόμισμα των 10 ευρώ.

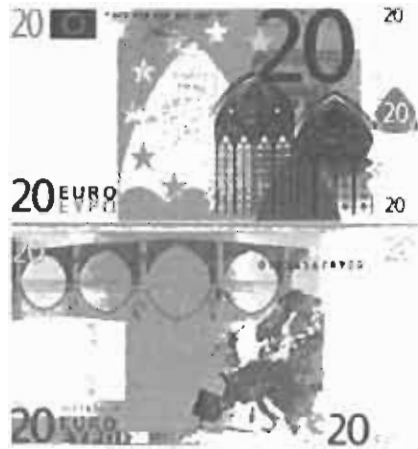
Χρώμα: κόκκινο

Μέγεθος: 12,7 εκ.* 6,7εκ.

Αρχιτεκτονικός ρυθμός: Ρωμαϊκός (10^{ος} – 12^{ος} αιώνας)

Η εμπρόσθια όψη του χαρτονομίσματος απεικονίζει μια είσοδο ρωμαϊκού ρυθμού, σε ακαθόριστο κτίριο που θα μπορούσε να είναι μια μεσαιωνική εκκλησία ή ένα μοναστήρι. Λίθινες βάσεις σε κάθε πλευρά της εισόδου υποστηρίζουν διακοσμητικούς κίονες σκαλισμένους στον λίθινο τοίχο. Υπάρχουν κίονες σε κάθε πλευρά. Η αψίδα αποτελείται από ομόκεντρους δακτυλίους. Στην αριστερή πλευρά της εισόδου το φόντο είναι σε ανοιχτούς τόνους του κόκκινου και του πορτοκαλί.

Η πίσω όψη του χαρτονομίσματος 10 ευρώ απεικονίζει ένα τμήμα γέφυρας της πρώιμης μεσαιωνικής περιόδου με τρία ημικυκλικά τόξα που στηρίζονται σε λίθινους πυλώνες.

Το χαρτονόμισμα των 20 ευρώ.

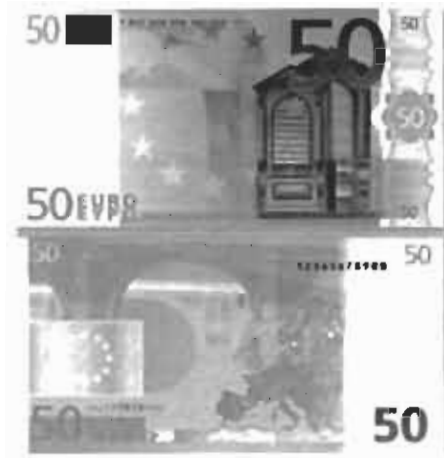
Χρώμα: μπλε

Μέγεθος: 13,3 εκ.* 7,2εκ.

Αρχιτεκτονικός ρυθμός: Γοτθικός (12^{ος} – 15^{ος} αιώνας)

Η εμπρόσθια όψη του χαρτονομίσματος αναπαριστά δύο κομψά αψιδωτά παράθυρα το ένα δίπλα στο άλλο. Το παράθυρο που βρίσκεται στα αριστερά είναι λίγο υψηλότερο και στενότερο από εκείνο που βρίσκεται στα δεξιά. Και τα δύο παράθυρα καταλήγουν σε οξυκόρυφα τόξα, τυπικά των παραθύρων των γοτθικών καθεδρικών ναών. Το άνω τμήμα κάθε τόξου καλύπτεται από έναν μεγάλο λίθινο δακτύλιο σκαλισμένο σε σχήμα ρόδακα, ο οποίος στηρίζεται σε δύο μικρότερους δακτυλίους. Προς τα κάτω εκτείνονται κίονες που σχηματίζουν παράθυρα. Αποτυπώνονται τα 12 αστέρια της Ενώσης σε τόνους που δημιουργούν αντίθεση.

Στην πίσω όψη του χαρτονομίσματος των 20 ευρώ απεικονίζεται μία λίθινη γέφυρα γοτθικού ρυθμού, η οποία στηρίζεται σε λίθινους πυλώνες.

Το χαρτονόμισμα των 50 ευρώ.

Χρώμα: πορτοκαλί

Μέγεθος: 14 εκ. * 7,7 εκ.

Αρχιτεκτονικός ρυθμός: Αναγέννηση (15^{ος} – 17^{ος} αιώνας)

Η εμπρόσθια όψη του χαρτονομίσματος αναπαριστά δύο παράθυρα αναγεννησιακού ρυθμού. Το παράθυρο στη δεξιά πλευρά είναι μεγαλύτερο και βρίσκεται πιο πίσω από το άλλο παράθυρο. Και τα δύο παράθυρα εμφανίζονται χωρίς υποστηρίγματα. Πάνω από την είσοδο, στη βάση κάθε παραθύρου, βρίσκεται ένα ορθογώνιο υπόβαθρο. Τα παράθυρα είναι χρώματος καφέ σε πορτοκαλί φόντο.

Η πίσω όψη του χαρτονομίσματος απεικονίζει μια αναγεννησιακή γέφυρα. Η γέφυρα είναι συμμετρική με τρία πολύ στρογγυλεμένα τόξα. Μόνο το κεντρικό τόξο φαίνεται ολόκληρο. Τα δύο άλλα τόξα συνεχίζονται πέρα από τα περιθώρια του χαρτονομίσματος. Κάθε τόξο περιβάλλεται από μια σειρά σφηνοειδών λίθων που συναντώνται στο κέντρο. Η γέφυρα στηρίζεται σε πυλώνες, καθένας από τους οποίους επικαλύπτεται από μια χαμηλή λίθινη πυραμίδα. Κάτω από αυτή τη γέφυρα και λίγο προς τα αριστερά απεικονίζεται μια δευτέρα ακριβώς ίδια γέφυρα, σε λευκό χρώμα που δημιουργεί μια αίσθηση ομίχλης.

Το χαρτονόμισμα των 100 ευρώ.

Χρώμα: σκούρο πράσινο

Μέγεθος: 14,7 εκ. * 8,2 εκ.

Αρχιτεκτονικός ρυθμός: Μπαρόκ και Ροκοκό (17^{ος} – 18^{ος} αιώνας)

Στην εμπρόσθια όψη του χαρτονομίσματος 100 ευρώ απεικονίζεται μια μεγάλη είσοδος σε ρυθμό μπαρόκ. Σε κάθε πλευρά της πύλης υπάρχουν ογκώδεις κίονες, δύο από κάθε πλευρά. Οι εσωτερικοί κίονες είναι σκαλισμένοι κατά τρόπο ώστε να αναπαριστούν δύο διαφορετικές ανδρικές μορφές της κλασικής περιόδου. Η είσοδος οδηγεί οπτικά στο βάθος σε έναν μακρύ διάδρομο με θολωτή οροφή που αφήνει να φανούν περισσότερες αψίδες στο βάθος. Η εικόνα μοιάζει τρισδιάστατη.

Στη πίσω πλευρά του χαρτονομίσματος απεικονίζεται μια λίθινη γέφυρα. Στην αριστερή πλευρά της στηρίζεται σε έναν πλίνθινο πυλώνα και εκτείνεται σε όλο το μήκος του χαρτονομίσματος.

Το χαρτονόμισμα των 200 ευρώ.

Χρώμα: κίτρινο με αποχρώσεις προς το καφέ

Μέγεθος: 15,3 εκ. * 8,2 εκ.

Αρχιτεκτονικός ρυθμός: Βιομηχανική περίοδος (19^{ος} αιώνας)

Διακριτικό στοιχείο: Δύο σειρές κάθετων γραμμών που διατρέχουν το κάτω μέρος του χαρτονομίσματος και είναι αισθητές με την αφή. Η εμπρόσθια όψη μας φέρνει στη βιομηχανική εποχή. Το χαρτονόμισμα αναπαριστά την πρόσοψη ενός κτιρίου από σιδερένιο σκελετό διακοσμημένο με γυαλί. Το απαλό γκρι και κίτρινο φόντο του χαρτονομίσματος τέμνεται από ένα καμπυλοειδές πλέγμα κίτρινου χρώματος που θυμίζει και πάλι έναν θολωτό σκελετό από σίδηρο και γυαλί και μοιάζει με μια αίθουσα εκθέσεων του 19ου αιώνα ή ένα περίτεχνο θερμοκήπιο.

Στην πίσω όψη υπάρχει μία γέφυρα από σίδηρο. Συνδέει την αριστερή και τη δεξιά πλευρά του κύριου τμήματος του χαρτονομίσματος με ένα και μοναδικό άνοιγμα.

Το τόξο αποτελείται από τρεις οριζόντιες μεταλλικές λωρίδες που συνδέονται μεταξύ τους με κάθετες μπάρες. Υπάρχει ένα τμήμα μιας άλλης γέφυρας που απεικονίζεται ακριβώς πίσω ακριβώς πίσω από την κύρια γέφυρα προς τα αριστερά και φαίνεται σαν να αιωρείται στον αέρα.

Το χαρτονόμισμα των 500 ευρώ.

Χρώμα: πορφυρό

Μέγεθος: 16 εκ. * 8,2 εκ.

Αρχιτεκτονικός ρυθμός: Τέλη του 20^{ου} αιώνα

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: Μία σειρά από μικρές, εγκάρσιες γραμμές που διατρέχουν κατακόρυφα τη δεξιά πλευρά του χαρτονομίσματος και είναι αισθητές με την αφή. Υπάρχει ένα κενό τριών εκατοστών πριν από το τελευταίο ενός εκάστου των γραμμών στην κάτω γωνία του χαρτονομίσματος. Η εμπρόσθια όψη απεικονίζει μία λεπτομέρεια πρόσοψης πλαισιωτής κατασκευής τύπου «παραπετάσματος». Αποτελείται από κομμάτια γυαλιού και θα μπορούσε να είναι η πρόσοψη κάποιου κτιρίου γραφείων στα τέλη του 20^{ου} αιώνα. Στο βάθος βρίσκεται ένας τοίχος με παράθυρα. Οριζόντιες γραμμές δια μέσου των παραθύρων στους επάνω ορόφους υπονοούν ότι καλύπτονται από ρολά. Φαίνονται πέντε όροφοι του κτιρίου αλλά αφήνεται να εννοηθεί ότι το κτίριο είναι ακόμη υψηλότερο.

Στην πίσω πλευρά του χαρτονομίσματος υπάρχουν δύο γέφυρες. Και οι δύο αποτελούν παραλλαγές κρεμαστής γέφυρας. Η γέφυρα στο πρώτο πλάνο είναι μία λεπτή οριζόντια γραμμή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Η συμμετοχή της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ είναι αναμφισβήτητα μία μεγάλη ιστορική στιγμή, ανάλογη με την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Οι αλλαγές που απαιτούνται είναι τεράστιες και αφορούν όλους μας. Ακριβέστερα, δεν υπάρχει ούτε ένας πολίτης αυτής της χώρας που να μην επηρεαστεί απ' αυτές. Η χώρα μας είχε μόνο δώδεκα (12) μήνες μεταβατικής περιόδου αντί τριάντα έξι (36) που είχαν οι υπόλοιπες έντεκα (11) χώρες της ζώνης του ευρώ. Συνεπώς, έπρεπε να ενταθεί η προετοιμασία, η ενημέρωση και η εκπαίδευση σε κάθε επίπεδο, στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα.

Ιδιαίτερη σημασία είχε η προσπάθεια στο δημόσιο τομέα της οικονομίας. Ολόκληρος ο δημόσιος τομέας, οι δημόσιες και ιδίως οι οικονομικές υπηρεσίες έπρεπε να σπεύσουν να προετοιμαστούν, να διευκρινίσουν και να γνωστοποιήσουν τις προσθέσεις τους. Ανάλογη ήταν και η προσπάθεια για την έγκαιρη, συνεχή και ανελλιπή ενημέρωση των πολιτών από όλα τα μέσα ενημέρωσης. Οι αλλαγές είναι πολλές, σοβαρές και ο κίνδυνος σύγχυσης υπαρκτός και με σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες.

Δύο χρόνια μετά την εισαγωγή του ευρώ και με θετικό γενικό απολογισμό μπορούμε να αναφέρουμε τις σπουδαιότερες οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες που επέφερε στην χώρα μας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

A. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

1. Πληθωρισμός – Επιτόκια

Από την 1^η Ιανουαρίου 1999, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), είναι υπεύθυνο για τη χάραξη και την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής στη Νομισματική Ένωση.

Πρωταρχικός στόχος του ΕΣΚΤ, ήταν η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Η οικονομική και πολιτική ανεξαρτησία του ΕΣΚΤ, θεωρείται ότι συνέβαλλε καθοριστικά στην επίτευξη του πρωταρχικού στόχου.

Παρ' όλη την τροφοδότηση του πληθωρισμού, κατά τη διάρκεια της περιόδου προσαρμογής των πολιτών στο καινούργιο ενιαίο νόμισμα, υπήρξε σύγκλιση του πληθωρισμού στις χώρες της Νομισματικής Ένωσης, η οποία μεταξύ άλλων, οδήγησε και σε σύγκλιση των επιμέρους εθνικών επιτοκίων. Παρατηρείται με άλλα λόγια, μείωση του πληθωρισμού, γεγονός το οποίο καθίσταται θετικότερη οικονομική επίπτωση, η οποία με τη σειρά της επέφερε σύγκλιση των επιμέρους εθνικών επιτοκίων άρα και οικονομιών.

Γεγονός είναι, πως η μείωση των επιτοκίων, έχει δύο όψεις. Από την μια πλευρά, έχει θετική επίδραση για τις επιχειρήσεις και τους δανειζόμενους, αφού τα χαμηλά επίπεδα των επιτοκίων παραπέμπουν σε ενθάρρυνση των επενδύσεων αλλά και στην αυξημένη ζήτηση των δανείων τόσο για τους επιχειρηματίες όσο για τους καταναλωτές.

Από την άλλη πλευρά όμως, οι κεφαλαιούχοι είναι αυτοί που υφίστανται τις αρνητικές συνέπειες από την πτώση των επιτοκίων. Σε αυτήν την περίπτωση, τα χρηματικά τους αποθέματα παρουσιάζουν σαφώς χαμηλότερο ρυθμό αύξησης, μιας και τα επιτόκια δανεισμού παρουσιάζονται πλέον με ευνοϊκότερους όρους και βεβαίως χαμηλότερα.

Αυτό βέβαια δεν αναιρεί το γεγονός ότι στην Ελλάδα είναι τα διπλάσια σε σχέση με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας το οποίο είναι συνάρτηση όχι μόνο του ευρώ, αλλά πολλών άλλων παραγόντων όπως για παράδειγμα ο πληθωρισμός.

Τα βασικά επιτόκια, τόσο για την Ελλάδα όσο και για τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζονται στη Φρανκφούρτη, από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και όχι στην Αθήνα, στην Τράπεζα της Ελλάδος και είναι τα ίδια για όλες τις χώρες που συμμετέχουν στην ΟΝΕ.

Το ύψος αυτών των βασικών επιτοκίων καθορίζεται με γνώμονα τις συνθήκες που επικρατούν σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή οικονομία, και όχι στις συνθήκες που επικρατούν σε ορισμένα επιλεγμένα κράτη μέλη, όσο σημαντικά και αν είναι αυτά. Βέβαια τα επιτόκια αγοράς, καθορίζονται από τον ανταγωνισμό των εμπορικών τραπεζών. Παράλληλα, η δυνατότητα αναπροσαρμογής της εξωτερικής αξίας του εθνικού νομίσματος ανάλογα με τις επικρατούσες στην εθνική οικονομία συνθήκες παύει να υφίσταται, αφού το εθνικό νόμισμα είναι πλέον το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ.

Αυτό σημαίνει, ότι όταν οι εξαγωγές της χώρας μας δεν εξελίσσονταν με ικανοποιητικό τρόπο, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, είχε τη δυνατότητα υποτίμησης της δραχμής, με αποτέλεσμα τα προϊόντα μας να γίνονται φθηνότερα και ανταγωνιστικά στην ευρωπαϊκή αγορά. Αυτό όμως δεν είναι πλέον εφικτό, γιατί όλα ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Έτσι εφεξής, είναι επιτακτική η λήψη μέτρων ανάλογων με τις προδιαγραφές της χώρας μας για τις εξαγωγές και της εισαγωγές μας.

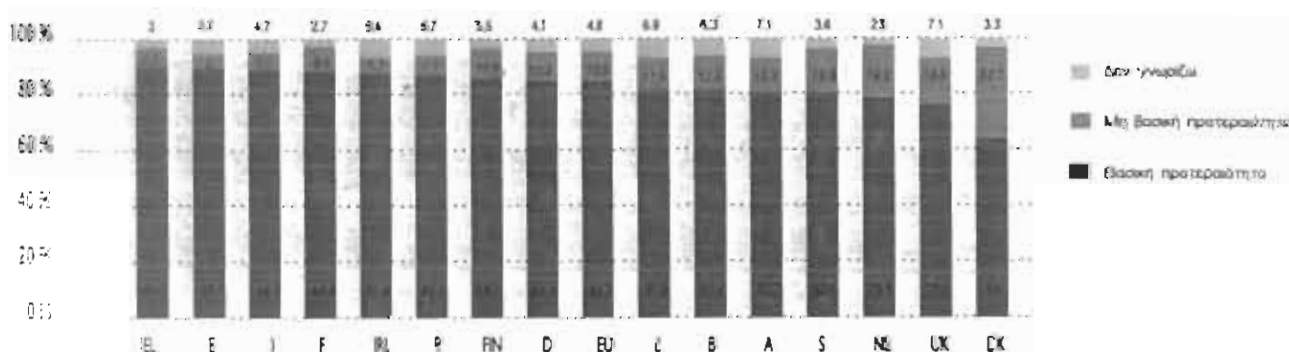
Άρα, στο σημείο αυτό, διαφαίνεται και άλλη μία αρνητική οικονομική επίπτωση, τόσο βέβαια για την Ελλάδα όσο και για τα υπόλοιπα μέλη, από την εισαγωγή των χωρών στην Ο.Ν.Ε

2. Απασχόληση – Ανεργία

Η εισαγωγή του ευρώ, έγινε κάτω από συνθήκες υψηλής ανεργίας και δυσλειτουργίας των αγορών εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό, είχε σαν συνέπεια, για σημαντικό αριθμό Ευρωπαίων πολιτών, η Νομισματική Ένωση (ΝΕ) να ταυτισθεί πλήρως με την ανεργία. Θεωρείται βέβαιον ότι η αυστηρή οικονομική πολιτική που ακολούθησαν οι χώρες προκειμένου να επιτευχθεί η Νομισματική Ένωση, ευθύνεται κύρια για την παρατηρούμενη ανεργία.

Παράλληλα όμως, η πλειοψηφία των μελετών για το θέμα αυτό, διαπιστώνει ότι η παρατηρούμενη ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι διαρθρωτικού χαρακτήρα των εθνικών οικονομιών και όχι αποτέλεσμα της αυστηρής δημοσιονομικής και αντιπληθωριστικής πολιτικής που ακολούθηθηκε προκειμένου για την εισαγωγή των χωρών μελών στην Ο.Ν.Ε.

Άλλωστε, σε έρευνα που διεξήχθη το 1996 σε όλες τις περιφέρειες της Ένωσης, συνολικά 65.000 άτομα ερωτήθηκαν σχετικά με το αν θεωρούν ως θέμα βασικής προτεραιότητας για την Ευρωπαϊκή Ένωση την ανάπτυξη κοινών προγραμμάτων για την καταπολέμηση της ανεργίας. Τα αποτελέσματα φαίνονται από το παρακάτω ραβδόγραμμα.

Ο έντονος προβληματισμός των ευρωπαίων πολιτών για την απασχόληση στην Νομισματική Ένωση συνέβαλε στην εγρήγορση των ευρωπαίων ηγετών, οι οποίοι κατέληξαν σε συγκεκριμένες προτάσεις αναφορικά με το θέμα των πολιτικών απασχόλησης εντός της Ε.Ε. Οι προτάσεις αυτές ενσωματώθηκαν στην Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997) και σηματοδότησαν από εκείνη τη στιγμή κι έπειτα την ενεργότερη πλέον πολιτική ανάμειξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε θέματα εργασιακής πολιτικής.

Ειδικότερα η Συνθήκη μεταξύ άλλων προβλέπει:

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε ετήσια βάση, θα προβαίνει σε ανακοίνωση σχετικά με τη πορεία της απασχόλησης στην Κοινότητα, λαμβάνοντας υπόψη την κοινή ετήσια έκθεση του ECOFIN και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Με βάση τις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο των Υπουργών, σε ετήσια βάση, θα διατυπώνει κατευθυντήριες οδηγίες για πολιτικές απασχόλησης στην Ένωση, τις οποίες στη συνέχεια θα λαμβάνουν υπόψη τα κράτη μέλη.
- Κάθε χώρα – μέλος θα υποβάλλει στο ECOFIN και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκθεση με τις πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση.
- Κάθε χρόνο, το Συμβούλιο Υπουργών θα αξιολογεί, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης, την εφαρμογή των οδηγιών από τα κράτη μέλη και, αν το κρίνει απαραίτητο, θα προβαίνει σε συστάσεις προς κράτη μέλη, με βάση προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Το Συμβούλιο Υπουργών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποβάλλουν έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για την πορεία της απασχόλησης στην Ένωση.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν ένα πρόγραμμα που ακολουθείται από την Ε.Ε. από τη στιγμή που μπήκε το καινούργιο νόμισμα στη ζωή μας και σκοπό έχει την όσο το δυνατόν ελάττωση της ανεργίας.

Για την Ελλάδα όμως συγκεκριμένα, η συμμετοχή της στη ζώνη του ευρώ, της έδωσε τη δυνατότητα να αποκτήσει ευνοϊκότερες συνθήκες για ευημερία και πλήρη απασχόληση και αυτό συμβαίνει, γιατί ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να διασφαλίσει τις θέσεις εργασίας στην Ευρώπη και να δημιουργήσει νέες.

Οι επιχειρήσεις στην Ευρώπη μπορούν πλέον να προσφέρουν περισσότερες θέσεις απασχόλησης, εφόσον υπάρχει ένα ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον, για την βιωσιμότητα του οποίου εργάζεται σκληρά η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η οικοδόμηση μιας κοινής αγοράς, χωρίς εσωτερικά σύνορα, συνέβαλε ήδη σημαντικά στην αύξηση των εμπορικών συναλλαγών στην Ευρώπη, άρα και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η εισαγωγή δε του ευρώ, ενισχύει ακόμα περισσότερο τις τάσεις αυτές. Στην προσπάθεια της δε, να βελτιώσει τις προοπτικές για τους νέους κατά την είσοδο τους στην αγορά εργασίας, η ΕΕ διαθέτει €300 εκατομμύρια (που ισοδυναμούν με 95,915 δισεκατομμύρια δραχμές) για την πρωτοβουλία «Απασχόληση».

Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθούν κυρίως οι διασυνοριακές πρωτοβουλίες, οι οποίες θα αποτελέσουν βέβαια μοντέλο για άλλες περιφέρειες, αφού δίνεται η ευκαιρία στους νέους να βελτιώσουν τα προσόντα τους για την ευρωπαϊκή αγορά εργασίας, αποκτώντας εμπειρίες σε άλλες χώρες και βελτιώνοντας τις γλωσσικές τους γνώσεις.

Ας μην παραλείψουμε να αναφέρουμε και την δημιουργία θέσεων εργασίας του «μέλλοντος». Οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις, όπως για παράδειγμα οι Π/Υ και η βιοτεχνολογία, συμβάλλουν στην δημιουργία νέων και σταθερών θέσεων εργασίας. Βέβαια, σημαντική πηγή απασχόλησης αποτελούν και οι τομείς του τουρισμού, της γεωργίας και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Συμπερασματικά, όλες αυτές οι δυνατότητες είναι συνέπεια της ενιαίας αγοράς η οποία ανοίγει τα σύνορα και πολλαπλασιάζει τις διαθέσιμες θέσεις απασχόλησης από τον Ελλαδικό χώρο που ήταν στο παρελθόν, σε όλες τις χώρες της ευρωζώνης.

Καταλήγουμε λοιπόν σε θετικά συμπεράσματα όσον αφορά το θέμα Ανεργία-Απασχόληση σε σχέση με την εισαγωγή τόσο των άλλων χωρών, όσο και της Ελλάδας στην Ο.Ν.Ε, με προοπτικές και τάσεις μείωσης και εξάλειψης του φαινομένου εν γένει.

3. Συναλλάγμα

Από το 2002 που επίσημα πλέον κυκλοφόρησε το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ, αρκετά πράγματα έχουν αλλάξει στην αγορά συναλλάγματος.

Το πιο σημαντικό, είναι ότι καταργήθηκε η αβεβαιότητα όσον αφορά την ισοτιμία του εθνικού νομίσματος σε σχέση με αυτή των άλλων χωρών, που συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ. Με άλλα λόγια, εξαλείφθηκε ο συναλλαγματικός κίνδυνος, γεγονός που ενθαρρύνει τις ενδοκοινοτικές διασυνοριακές συναλλαγές και επενδύσεις και αποτελεί θετική οικονομική επίπτωση.

Ακόμα, το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρείται μία εντυπωσιακή άνοδος του ευρώ, σε σημείο να έχει ξεπεράσει σε ισοτιμία το δολάριο. Αυτή η συνεχής άνοδος του ευρώ, έχει διπλή ερμηνεία, και αυτό γιατί είναι πιθανό να κρύβει ορισμένους κινδύνους για την αγορά της Ευρώπης, έχει όμως και τις θετικές του επιπτώσεις.

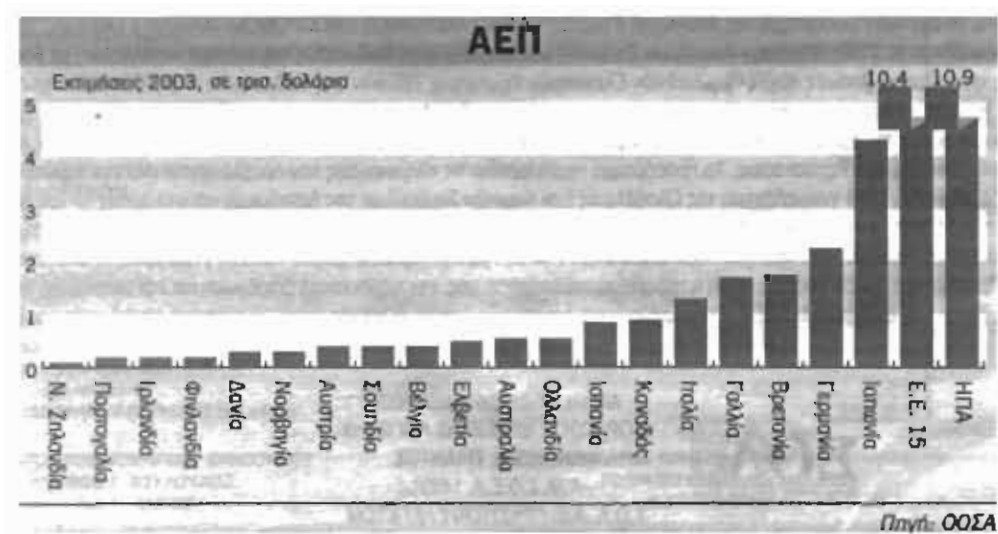
Αναφορικά, σε χώρες που έχουν κύριο νόμισμα για συναλλαγές το δολάριο, θα πρέπει να πληρώνουν περισσότερα για τα ευρωπαϊκά προϊόντα και γι' αυτό το λόγο θα διστάζουν να τα προτιμήσουν.

Ακόμα για παράδειγμα, στην Ελλάδα το 6% του τουρισμού προέρχεται από Αμερικανούς, οι οποίοι όμως αφήνουν κέρδη πάνω από 35%, του συνολικού τουριστικού συναλλάγματος. Στην περίπτωση λοιπόν μεγάλης ανόδου της ισοτιμίας ευρώ-δολαρίου, ένας αμερικανός τουρίστας θα πρέπει να διαθέσει περισσότερα χρήματα, με συνέπεια οι διακοπές σε χώρα της Ε.Ε. να καθίστανται ακριβές γι' αυτόν πράγμα που χαρακτηρίζετε ως αρνητικός παράγοντας. Από την άλλη πλευρά όμως, αναφορικά με τους πολίτες της Ε.Ε, που επιθυμούν να ταξιδεύσουν εντός των Ευρωπαϊκών συνόρων, παρατηρούνται θετικότερες συνέπειες. Αυτό συμβαίνει γιατί δεν είναι επιτακτική πλέον η μετατροπή των εθνικών τους νομισμάτων σε συνάλλαγμα, αφού η κυκλοφορία του ευρώ προϋποθέτει την ύπαρξη ενιαίου νομίσματος. Το αποτέλεσμα διαφαίνεται στην ευκολία που αντιμετωπίζουν πλέον οι πολίτες της Ε.Ε. για μετακίνηση τους, τόσο για ταξίδια όσο και για σπουδές ή επιχειρηματικούς λόγους, πράγμα που οδηγεί στη διάνθιση του τουρισμού, της επικοινωνίας, της επιχειρηματικότητας και της πολιτιστικής ανάπτυξης των λαών της Ευρώπης.

Ας μην ξεχάσουμε να αναφέρουμε και τις θετικές επιπτώσεις της ανόδου του ευρώ έναντι του δολαρίου για την ελληνική οικονομία της οποίας το δημόσιο χρέος της είναι εκπεφρασμένο σε δολάρια η άνοδος του ευρώ σημαίνει αντίστοιχη μείωση του συνολικού εθνικού χρέους.

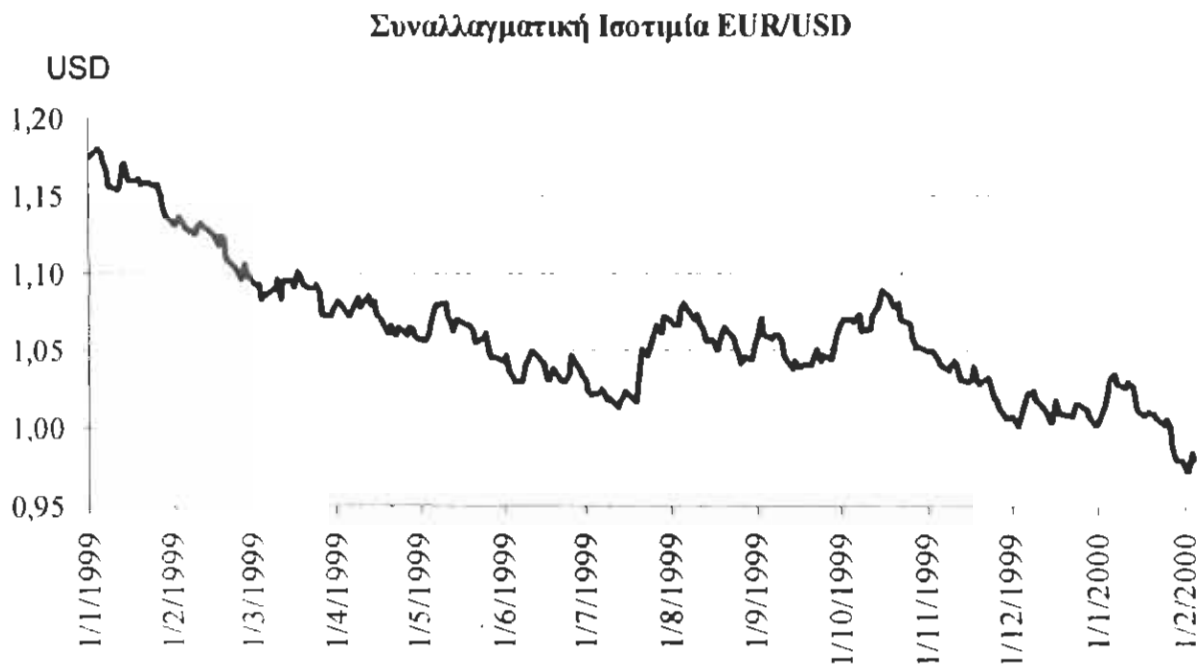
Γενικότερα, η ενοποίηση των ευρωπαϊκών νομισμάτων έχει συντελέσει στην ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας της οποίας το ΑΕΠ το 2003 έφτασε στο 10,4 τρισεκατομμύρια δολάρια προσεγγίζοντας το ΑΕΠ της Αμερικανικής οικονομίας το οποίο για την ίδια περίοδο ήταν 10,9 τρισεκατομμύρια δολάρια με προοπτικές, δεδομένου του αδύνατου αμερικανικού δολαρίου, σύντομα να το ξεπεράσει.

Παρακάτω απεικονίζονται διαγραμματικά τα όσα αναφέραμε.

Το ευρώ, ένα ισχυρό νόμισμα!

Επίσης, παρακάτω παρουσιάζονται διαγράμματα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες του ευρώ με το δολάριο και το γεν για τα χρονικά διαστήματα 1999-2000 και 2002-2004.

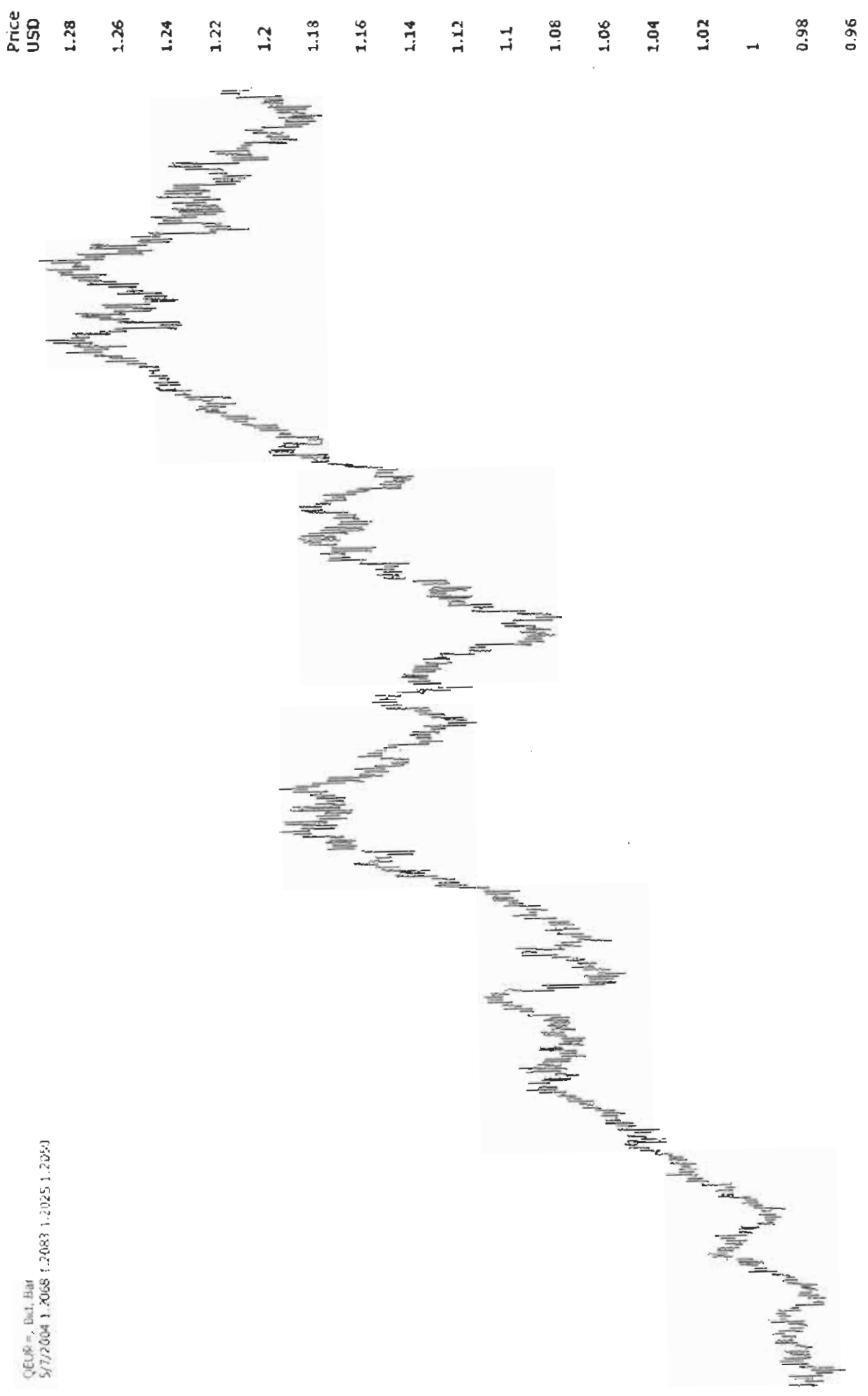

Πηγή: Datastream

Daily OEUR=

9/10/2002 - 5/20/2004 (GMT)

OEUR=, Bid, Bar
5/7/2004 1.2068 1.2083 1.2025 1.2050

Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	May	
2002									2003										2004	

(Professional)

QEURJPY = Bid, Bar
5/7/2004 132.61 133.32 132.37 133.15

11/7/2002 - 5/19/2004 (GMT)

Price

140

139

138

137

136

135

134

133

132

131

130

129

128

127

126

125

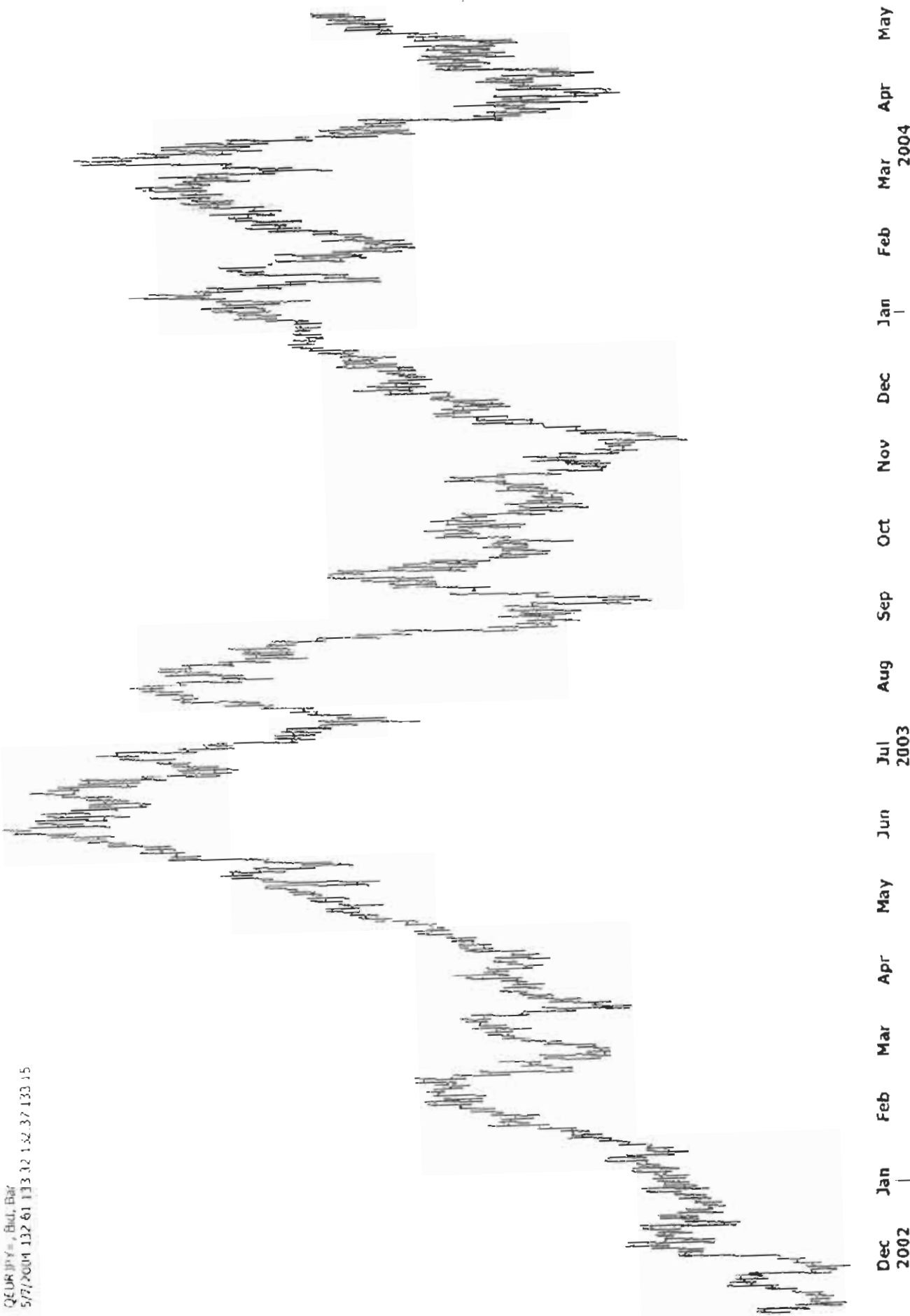
124

123

122

121

120

Reuters 3000 Xtra - User: Administrator Host: RSSDAMEX - Friday, May 07, 2004 - 9:29:16 AM -

FROM: AMERICAN EXPRESS BANK

B. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΣΤΑ ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

Οι προβαλλόμενοι λόγοι, υπέρ της καθιέρωσης ενός ενιαίου νομίσματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρουσιάστηκαν εκτεταμένοι σε σχετική μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 1990.

Το σημαντικότερο επιχείρημα υπέρ του ενιαίου νομίσματος, ήταν ότι αποτελούσε το απαραίτητο συμπλήρωμα της ενιαίας αγοράς, και η καθιέρωσή του θα μεγιστοποιούσε τα οικονομικά πλεονεκτήματα που απορρέουν απ' αυτήν.

Ακόμα, ότι το νόμισμα θα επέτρεπε στις επιχειρήσεις να μειώσουν τις συναλλαγματικές τους δαπάνες καθώς και θα βοηθούσε στο να απαλλάξει τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις συνεχείς μετατροπές νομισμάτων.

Η βασικότερη όμως επιδίωξη ήταν το ευρώ να αποκτήσει κύρος ανάλογο του δολαρίου και του γεν, με όλα τα συνεπαγόμενα οφέλη για τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο και πραγματοποιήθηκε ανεξάρτητα από τους διάφορους κινδύνους που ελοχέουν.

Αναλυτικότερα, οι επιμέρους επιπτώσεις της καθιέρωσης του ευρώ στους υπάρχοντες τομείς και δραστηριότητες της οικονομίας:

1. Ευρώ και Επιχειρήσεις

Οι επιχειρήσεις, κατά το μεταβατικό στάδιο στο ευρώ, είχαν να επιληφθούν για ορισμένα θέματα έτσι ώστε να βρεθούν απόλυτα έτοιμες με την έλευση του νέου νομίσματος.

Τα θέματα που απασχόλησαν τη διοίκηση των επιχειρήσεων κατά την μεταβατική περίοδο αφορούσαν:

Την επιμόρφωση του προσωπικού, τη χρηματοδότηση και τη διαχείριση διαθεσίμων, τα λογιστικά, φορολογικά και νομικά θέματα των επιχειρήσεων καθώς και τις επιπτώσεις στα συστήματα πληροφορικής. Οι επιχειρήσεις έπρεπε να αποφασίσουν πως θα αντιμετωπίσουν μια σειρά από απαιτούμενες ενέργειες, όπως η έγκαιρη παραλαβή τραπεζογραμμάτων και κερμάτων ευρώ, ο υπολογισμός των αναγκών της επιχείρησης σε ρευστότητα, ο έλεγχος όλου του λογισμικού της επιχείρησης ώστε να εξακριβωθεί κατά πόσον το κάθε σύστημα μπορεί να λειτουργήσει σε περιβάλλον πολλαπλών νομισμάτων και να προσαρμοστεί στη χρήση του ευρώ.

Παρακάτω απαριθμούνται οφέλη αλλά και το ενδεχόμενο κόστος των επιχειρήσεων από την εισαγωγή του ευρώ:

Μετά το άνοιγμα των συνόρων της αγοράς και την έλευση του ευρώ, το οποίο ήταν απαραίτητο συμπλήρωμα της ενιαίας αγοράς, ισχυροποιείται η ευρωπαϊκή οικονομία. Σαν θετικό επακόλουθο, αυξάνονται οι επενδύσεις των επιχειρήσεων, λόγω της εξάλειψης του συναλλαγματικού ρίσκου, εφόσον η ευρωπαϊκή οικονομία είναι πλέον μια για όλες τις χώρες της ευρωζώνης. Αυτή η ευκολότερη πρόσβαση των επιχειρήσεων στην ευρωπαϊκή αγορά, έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση του διασυνοριακού ανταγωνισμού, ο οποίος εξαναγκάζει τις επιχειρήσεις να αναβαθμισθούν ποιοτικά, να έχουν καλύτερη οργάνωση, να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους και τις επενδύσεις τους για να γίνουν ανταγωνιστικές. Η στρατηγική μάρκετινγκ αλλάζει και οι επιχειρήσεις πλέον προσφέρουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Στο σημείο λοιπόν αυτό, παρατηρούμε ότι η εισαγωγή του ευρώ στην επιχειρηματική δραστηριότητα, έχει και εδώ διπλή όψη.

Αναφορικά με την πλευρά των καταναλωτών, οι επιπτώσεις είναι θετικότερες, αφού η επιτακτική αλλαγή και ανανέωση των επιχειρήσεων προσέφερε αυξημένες υπηρεσίες σε αυτούς. Με άλλα λόγια, εφόσον οι επιχειρήσεις ήταν αναγκασμένες να αναβαθμιστούν ποιοτικά και να αναδιοργανωθούν ώστε να επιβιώσουν από τον επικείμενο ανταγωνισμό, αυτό λειτούργησε καταλυτικά υπέρ των καταναλωτών, οι οποίοι πλέον έχουν να επιλέξουν μεταξύ πληθώρας υπηρεσιών και προϊόντων (ανανεωμένων πλέον) προς ικανοποίηση των αναγκών τους.

Η πλευρά δε των επιχειρήσεων, επιβαρύνθηκε με το κόστος αυτής της ανανέωσης, το οποίο εμφανίζεται με οικονομική μορφή, οδηγώντας στην αύξηση τόσο των λειτουργικών της εξόδων όσο και του κόστους παραγωγής. Για να ανταποκριθούν δηλαδή οι επιχειρήσεις στο αυξανόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επωμίσθηκαν το κόστος προσαρμογής, το οποίο ήταν απαραίτητο σε ορισμένους τομείς της επιχείρησης, όπως προαναφέρθηκε. Έτσι, η χρηματική επιβάρυνση σε θέματα οργάνωσης, εξοπλισμού και προσαρμογής των προϊόντων τους, όσον αφορά τη συσκευασία και την ποιότητα, αποτέλεσε θα λέγαμε αρνητική επίπτωση σε αρκετές επιχειρήσεις.

Βέβαια, υπάρχει και η διεύρυνση της βάσης των προμηθευτών. Με το ίδιο νόμισμα και με μηδέν συναλλαγματικό κίνδυνο, οι επιχειρήσεις μπορούν να διαλέξουν προμηθευτές σε όλη την ευρωζώνη ανάλογα με τις απαιτήσεις τους, γεγονός που καθίσταται ιδιαίτερα ευνοϊκό για τις περαιτέρω δραστηριότητες των επιχειρήσεων. Επιπροσθέτως, υπάρχει μεγάλη διευκόλυνση πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε τράπεζες του εξωτερικού. Η δυνατότητα των επιχειρήσεων που λειτουργούσαν σε μια περιορισμένη χρηματοοικονομική τοπική αγορά να απευθύνονται στη διευρυμένη πλέον χρηματοοικονομική αγορά της ζώνης του ευρώ συνετέλεσε, λόγω του ανταγωνισμού, στην μείωση των επιτοκίων και κατ' ακολουθία στη μείωση των χρηματοοικονομικών εξόδων των επιχειρήσεων, γεγονός επίσης θετικό για τον επιχειρηματικό κλάδο.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις θα λέγαμε, ότι στην συντριπτική τους πλειοψηφία, έχουν τοποθετηθεί υπέρ του ευρώ. Είναι γνωστό, ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις αντιμετώπιζαν υψηλότερο κόστος χρηματοδότησης, σε σχέση με τις επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος, ευρώ, εξάλειψε, εκτός των άλλων, τις διαφορές στο κόστος δανεισμού. Η απώλεια όμως του εργαλείου της υποτίμησης που είχε η Τράπεζα της Ελλάδος, στέρησε από τις ελληνικές επιχειρήσεις τη δυνατότητα επηρεασμού της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους.

Τέλος οι επιχειρήσεις της ευρωζώνης, απολαμβάνουν τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τη λειτουργία τους, μέσα σε μια διευρυμένη οικονομική αγορά.

Το ευρώ, ένα νόμισμα για το εμπόριο!

2. Ευρώ και Τράπεζες

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, είναι αυτά που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση από το ένα νόμισμα στο άλλο, αφού γι'αυτά το χρήμα αποτελεί πρώτη ύλη. Για το λόγο αυτό, αποτελούν και το τμήμα εκείνο της οικονομικής ζωής, που θα φέρει το μεγαλύτερο κόστος προετοιμασίας και προσαρμογής. Παρά το υψηλό κόστος προσαρμογής λοιπόν, (8-10 δις ευρώ σύμφωνα με έρευνα της Τραπεζικής Ομοσπονδίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης) οι μεγάλες ευρωπαϊκές τράπεζες, ήταν από τους πιο ένθερμους υποστηρικτές της Νομισματικής Ένωσης. Η καθιέρωση του ευρώ προκάλεσε αλλαγές συνθηκών λειτουργίας και νέες ευκαιρίες ανάπτυξης του τραπεζικού τομέα, διότι κατέστησε πιο ανταγωνιστικό το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν οι τράπεζες.

Έτσι, λίγο πριν την εισαγωγή του ευρώ, οι ευρωπαϊκές τράπεζες, ανάλογα με το μέγεθος τους επιχείρησαν:

- Επέκταση των δραστηριοτήτων τους, εκτός γεωγραφικών ορίων της χώρας, προκειμένου να εκμεταλλευτούν τις άλλες αγορές της Ευρώπης.
- Προσαρμογή των δραστηριοτήτων τους στην εγχώρια αγορά, ώστε να εκμεταλλευτούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που ήδη είχαν στην αγορά της χώρας και να αποκλείσουν έτσι έμμεσα τη διείσδυση άλλων τραπεζών σ'αυτή.
- Επέκταση των δραστηριοτήτων τους στη μεγάλη ενιαία αγορά αλλά και εκμετάλλευση της θέσης τους στην αγορά της χώρας τους με έγκαιρη προσαρμογή των δραστηριοτήτων τους.

Για τις ελληνικές τράπεζες, που ο βαθμός διείσδυσης σε ξένες αγορές ήταν μικρός, ήταν πολύ σημαντικό να αναπτύξουν έγκαιρα τη στρατηγική τους, έτσι ώστε να «κρατήσουν» την ελληνική αγορά.

Η διάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού τομέα, χαρακτηριζόταν από μια σειρά προβλημάτων, τα οποία προερχόντουσαν από το πρόσφατο παρελθόν, στο οποίο κυριαρχούσαν η ανισορροπία στην οικονομία της χώρας μας και οι έντονες διοικητικές παρεμβάσεις από το κράτος.

Τα κυριότερα από τα προβλήματα αυτά ήταν:

- Υψηλό ποσοστό υποχρεωτικών δεσμεύσεων κεφαλαίων των καταθέσεων των τραπεζών (της τάξεως του 12%).
- Υψηλό ποσοστό τοποθετήσεων σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου. Μέρος των παραπάνω τοποθετήσεων προερχόταν από υποχρεωτικές αγορές τίτλων στις αρχές της δεκαετίας του 1990, τότε που το Δημόσιο είχε άμεση ανάγκη των κεφαλαίων αυτών.
- Περιορισμένη ανάπτυξη της δευτερογενούς αγοράς ομολόγων. Για μεγάλο χρονικό διάστημα τα ομόλογα του ελληνικού δημοσίου ήταν στα χαρτοφυλάκια των τραπεζών και στα χέρια των ιδιωτών, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα να μεταπωληθούν με βάση τη πραγματική τους αξία.
- Υψηλό κόστος παροχής υπηρεσιών.
- Έλλειψη εμπειριών στη διαχείριση χρηματοπιστωτικών κινδύνων, (πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας, κίνδυνος αγοράς), ένας τομέας που είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος στην Ευρώπη.
- Χαμηλός βαθμός εξάπλωσης των εργασιών των τραπεζών εκτός των συνόρων της χώρας.
- Χαμηλό ποσοστό εσόδων από τόκους χορηγήσεων σε σχέση με τα διεθνή δεδομένα.

Με την είσοδο μας στη Ο.Ν.Ε. και την καθιέρωση του ευρώ οι ελληνικές τράπεζες βρέθηκαν σε ένα έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Η κατάσταση αυτή τους επέβαλλε μια σειρά αλλαγών, οι σημαντικότερες από τις οποίες επιγραμματικά είναι:

- Η εξάλειψη των διοικητικών περιορισμών.
- Συμπίεση του περιθωρίου κέρδους.
- Εκσυγχρονισμός και εναρμόνιση προς τα διεθνή πρότυπα.
- Αύξηση των διασυνοριακών συναλλαγών.
- Αναδιάρθρωση των εσόδων.

Παράλληλα, η υιοθέτηση του ευρώ από την Ελλάδα είχε ως συνέπεια την άσκηση της νομισματικής πολιτικής όχι πλέον από την Τράπεζα της Ελλάδος, αλλά από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που βρίσκεται στη Φρανκφούρτη, η οποία είναι αρμόδια για την χάραξη της κοινής νομισματικής πολιτικής σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Γενικότερα παρακάτω αναφέρονται το κόστος και τα οφέλη των τραπεζών από την καθιέρωση του ευρώ.

ΚΟΣΤΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ.

Κόστος Προσαρμογής: Το κόστος προσαρμογής των τραπεζών στο νέο νόμισμα συνίσταται:

- Στην μετατροπή των συστημάτων πληροφορικής, των συστημάτων πληρωμών και των αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών (ATM'S, μηχανές καταμέτρησης, συστήματα ηλεκτρονικών συναλλαγών).

- Στη μετατροπή των συμβάσεων. Έπρεπε το συντομότερο δυνατό να μετατραπούν όλες οι συμβάσεις στις οποίες αναφερόταν το νόμισμα της εκάστοτε χώρας σε καινούργιες, όπου θα αναφέρεται το ευρώ. Επίσης έπρεπε να αντικατασταθούν και όλα τα έντυπα που ανέφεραν τη λέξη 'δραχμή'.

- Στην ενημέρωση του προσωπικού αλλά και της πελατείας. Η τράπεζα ήταν η καταλληλότερη πηγή για να λυθούν όλες οι απορίες των πελατών και αυτό είχε ως συνέπεια και την καθυστέρηση των συναλλαγών και την απασχόληση του προσωπικού.

Κόστος από μείωση εσόδων: Το κόστος από τη μείωση των εσόδων, προήλθε από τη μείωση των προμηθειών από αγοραπωλησίες συναλλάγματος, τη μείωση των εσόδων από λειτουργίες ως ανταποκρίτρια τράπεζα και τη μείωση των προμηθειών από εργασίες κάλυψης κινδύνου (νομισμάτων και επιτοκίου).

Κόστος συγκέντρωσης και απόσυρσης των εθνικών χαρτονομισμάτων και κερμάτων: Ήταν πραγματικά μεγάλο κατόρθωμα των τραπεζών που παραμονή του 2002 τα ATM'S ήταν εφοδιασμένα με το καινούργιο νόμισμα τουλάχιστον κατά 90% του συνόλου τους.

Αυξάνεται ο ανταγωνισμός των Τραπεζών: Τρία γεγονότα είναι αυτά που συνεπάγονται την αύξηση του ανταγωνισμού των τραπεζών.

- 1).Διευρύνεται η αγορά για τις επιχειρήσεις.
- 2).Δεν υπάρχει πλέον συναλλαγματικός κίνδυνος μια και το νόμισμα είναι ενιαίο για τις δώδεκα χώρες.
- 3).Οι επιχειρήσεις συνεργάζονται ελεύθερα με όποια τράπεζα θέλουν μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι Ελληνικές Τράπεζες που δεν πλεονεκτούν σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές τράπεζες, προσπάθησαν και προσπαθούν ακόμα να αντεπεξέλθουν ,αναπτύσσοντας νέες υπηρεσίες και προϊόντα αλλά και λιγότερα και ισχυρότερα πιστωτικά ιδρύματα.

Τέλος, σύμφωνα με τα παραπάνω είναι δεδομένο ότι οι μικρότερου μεγέθους τράπεζες όλο και περισσότερο καταφεύγουν σε συγχωνεύσεις ή αναζητούν συνεργασία με μεγαλύτερες, προκειμένου να επιβιώσουν στις νέες συνθήκες ανταγωνισμού.

ΟΦΕΛΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ.

Αρκετά οφέλη προέκυψαν για τις τράπεζες από τη διεύρυνση όσο και από την εμβάθυνση των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών αγορών.

Συγκεκριμένα:

-Η ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνδυασμό με το σταθερό μακροοικονομικό περιβάλλον, έδωσε νέα ώθηση στις τραπεζικές δραστηριότητες.

-Κύριο όφελος, η δραστική μείωση των λογαριασμών που υπήρχαν σε διάφορα νομίσματα και η αντικατάστασή τους από το ευρώ. Η αντικατάσταση αυτή, αφορούσε τόσο τους λογαριασμούς των ευρωπαίων πολιτών όσο και τους λογαριασμούς μεταξύ των ευρωπαϊκών τραπεζών.

Τέλος, από τη διεύρυνση όσο και από την εμβάθυνση των Ευρωπαϊκών αγορών προέκυψαν μακροοικονομικά οφέλη.

Συγκεκριμένα:

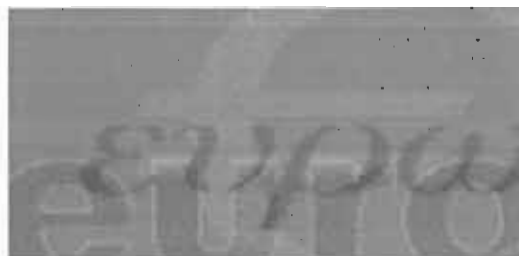
-Η σταθερότητα του μακροοικονομικού περιβάλλοντος.

-Η οικονομική ανάπτυξη.

-Ο μικρός πληθωρισμός.

-Τα χαμηλά επιτόκια

-Η διαφάνεια στην αγορά.

3. Ευρώ και Τουρισμός.

Η εισαγωγή του ευρώ, αποτελεί μια πραγματική πρόκληση για τον ελληνικό τουρισμό. Από τη μια οι τουριστικές επιχειρήσεις αντιμετώπισαν ορισμένες δυσκολίες, αφού υπήρχε αφενός το κόστος προσαρμογής, αλλά και αφ' ετέρου η μειωμένη ανταγωνιστικότητα λόγω της εξάλειψης της δυνατότητας υποτίμησης. Το κόστος αυτό βέβαια, αποτέλεσε πρόκληση για ανάδειξη της Ελλάδος ως χώρα ποιοτικού τουρισμού, γιατί μπόρεσε να συνδυασθεί με τις ιδιαιτερότητες των τουριστικών προϊόντων που προσφέρει, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά κ.λ.π.

Από την άλλη, με την εξάλειψη πλέον των συναλλαγματικών διαφορών, αυξήθηκε η τουριστική κίνηση, κι' έτσι αναπτύχθηκαν και αναπτύσσονται ακόμη άλλου είδους τουρισμός για τους λαούς της Βόρειας Ευρώπης, ο λεγόμενος τουρισμός του Σαββατοκύριακου όπως και ανάπτυξη του χειμερινού, συνεδριακού, θαλάσσιου και λοιπών μορφών τουρισμού. Αναμφισβήτητα λοιπόν, μιλάμε για θετικότερη επίδραση του ευρώ επί του τουρισμού, που αποτελεί εφελτήριο έναυσμα για περαιτέρω βελτίωση και ανάπτυξη της ποιότητας των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών.

Η έλλειψη δε συναλλαγματικού κινδύνου σε συνδυασμό με την πτώση των επιτοκίων, σαφώς βελτίωσε το κόστος των τουριστικών επενδύσεων όπως και τη βελτίωση των τουριστικών εγκαταστάσεων. Διαφαίνεται λοιπόν, μια επίσης θετική επίπτωση σαν αποτέλεσμα της εισαγωγής του ευρώ στα πλαίσια του τουρισμού.

Τέλος, για τους τουρίστες της ευρωζώνης, η Ελλάδα γίνεται ένα εύκολο μέρος πρόσβασης, παρατείνοντας την παραμονή τους λόγω της αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος, που προέκυψε από τη μείωση του συνολικού κόστους των τουριστικών πακέτων.

Στο σημείο αυτό λοιπόν, μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η εισαγωγή του ευρώ στον τομέα του τουρισμού επέφερε αρκετά θετικά αποτελέσματα, ευνοώντας όμως μόνο την ανάπτυξη του εντός των συννοριακών ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτό συμβαίνει γιατί, όσον αφορά τους τουρίστες των τρίτων χωρών, δεδομένης της μεγάλης αύξησης του ευρώ έναντι του δολαρίου, η Ελλάδα έγινε ακριβός προορισμός πλέον. Αυτό λοιπόν, είναι ένα πρόβλημα το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπισθεί είτε με τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών, είτε με τη δημιουργία νέων τουριστικών προγραμμάτων ώστε να μην φτάσουμε σε σημείο να «αποκλείσουμε» τη δυνατότητα επικοινωνίας των λαών της Ε.Ε. με άλλα κράτη (που δεν ανήκουν σε αυτή). Είναι οπωσδήποτε προς όφελος μας να δημιουργήσουμε ευνοϊκές συνθήκες και για τους λαούς εκτός Ε.Ε. ώστε να έχουν ίση μεταχείριση, ειδάλλως φαντάζει αντινομία η υποστήριξη ότι ζούμε σε μια εποχή παγκοσμιοποίησης.

Το ευρώ νόμισμα για τις διακοπές και τα ταξίδια!

4. Ευρώ και Ελληνική Γεωργία.

Στα πλαίσια της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι επιδοτήσεις, ενισχύσεις και τιμές των αγροτικών προϊόντων εισπράττονται πλέον σε ευρώ και όχι στη λεγόμενη «πράσινη ισοτιμία». Με άλλα λόγια δηλαδή, το παλαιότερο πολύπλοκο σύστημα των γεωργικών νομισματικών ρυθμίσεων, έχει απλουστευτεί με την καθιέρωση του ΕΥΡΩ.

Έτσι λοιπόν, η ελληνική γεωργία οδηγήθηκε σε άμεσες διαρθρωτικές αλλαγές, προκειμένου να καταστεί ανταγωνιστική στις νέες συνθήκες, αποκομίζοντας τα παρακάτω οφέλη:

-Χαμηλότερα επιτόκια με δυνατότητα φθηνής δανειοδότησης για εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων, παραγωγικές αναδιαρθρώσεις κ.λ.π.

-Δυνατότητα σύγκρισης των τιμών για τις πρώτες ύλες, εφόδια κ.λ.π, σε όλο το χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οπότε με τις συνετές επιλογές θα υπάρξει μείωση κόστους παραγωγής.

Δεν θα πρέπει όμως να αγνοήσουμε τους φόβους που εξέφρασαν οι ευρωπαίοι πολίτες σε μια δημοσκόπηση που έγινε το 1996, πριν την έλευση του ενιαίου νομίσματος, κατά την οποία το 62,2% φοβόντουσαν την εξαφάνιση των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων κατά 57% την εξαφάνιση των μικρών και αλιευτικών επιχειρήσεων.

Οι φόβοι αυτοί όμως μέχρι σήμερα δεν έχουν επαληθευτεί, διότι οι μικρομεσαίες γεωργικές και αλιευτικές επιχειρήσεις έχουν επιδείξει μεγάλη ευελιξία και προσαρμοστικότητα προς τις νέες συνθήκες αγοράς, είτε βελτιώνοντας την οργανωτική τους δομή είτε ενισχύοντας τη κεφαλαιακή τους διάρθρωση.

5. Ευρώ και καταναλωτές.

Με την έλευση του ευρώ, σημειώθηκαν αρκετές αλλαγές στην οικονομία και την κοινωνία οι οποίες επηρέασαν και την μερίδα των καταναλωτών. Υπέστησαν τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιπτώσεις από την κυκλοφορία του νέου νομίσματος. Πιο συγκεκριμένα:

Τα οφέλη για τον καταναλωτή από το ευρώ μπορούμε να πούμε ότι είναι:

-Η εξοικονόμηση των τραπεζικών προμηθειών για αγοραπωλησίες συναλλάγματος, κάθε φορά που ο πολίτης θέλει να ταξιδέψει σε χώρες της Νομισματικής Ένωσης. Αφού η ύπαρξη του ευρώ προϋποθέτει ενιαίο νόμισμα, δεν είναι πλέον απαραίτητη η μετατροπή των εθνικών νομισμάτων σε συνάλλαγμα, πράγμα που προσφέρει μεγαλύτερη ευκολία συναλλαγών στις ξένες χώρες.

-Η μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τις τιμές των προϊόντων. Οι καταναλωτές σε κάθε χώρα μπορούν πλέον να συγκρίνουν την τιμή που πληρώνουν για ένα προϊόν με την τιμή που πληρώνουν οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι. Παράλληλα, δύνата να συγκρίνουν και τις τιμές των ημερομισθίων, των ενοικίων και εν γένει οποιαδήποτε υπηρεσία ή παρεχόμενο προϊόν, επιλέγοντας τελικά το πιο συμφέρον.

-Η εξοικονόμηση χρόνου. Οι επιχειρηματίες, που ταξιδεύουν συνέχεια, δεν είναι πλέον υποχρεωμένοι να μετατρέπουν τα εθνικά τους νομίσματα σε αυτά της ξένης χώρας. Αντιθέτως όμως συναλλάσσονται πιο γρήγορα και με σιγουριά.

-Η σταθερότητα των τιμών. Οι αντιπληθωριστικές προδιαγραφές του ευρώ, ωφέλησαν τον καταναλωτή καθώς μειώθηκε στο ελάχιστο η διάβρωση της αγοραστικής δύναμης των εισοδημάτων, που συνεπάγεται ο πληθωρισμός.

-**Η ύπαρξη «σκληρού» νομίσματος ως μέσο αποταμίευσης.** Πρέπει να παραδεχτούμε, ότι το ευρώ είναι ένα αρκετά ισχυρό νόμισμα που λειτουργεί καταλυτικά ως μέσο αποταμίευσης. Παλαιότερα, οι περισσότεροι έλληνες μετέτρεπαν τις αποταμιεύσεις τους σε δολάρια αυτό όμως δεν είναι πλέον αναγκαίο και αυτό γιατί το ευρώ έχει ισχυροποιηθεί σε σημαντικό βαθμό έναντι του δολαρίου, γεγονός που προσδίδει σιγουριά και ασφάλεια.

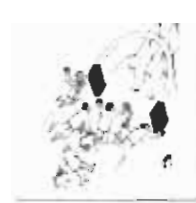
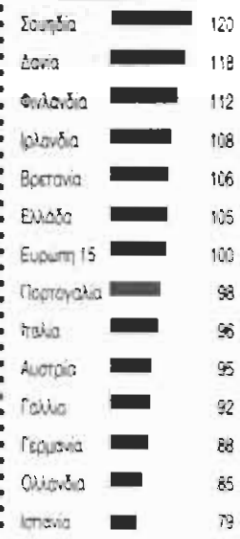
Θα πρέπει όμως να επισημάνουμε και την μοναδική **αρνητική** συνέπεια, στον οικονομικό τομέα που είχε η έλευση του ευρώ. Όσον αφορά τις οικονομικές επιπτώσεις επί των καταναλωτών, έδωσε την ευκαιρία στους κερδοσκόπους μέσω της στρογγυλοποίησης των τιμών να προβούν στην αύξηση αυτών με αποτέλεσμα, να παρατηρείται το φαινόμενο της αισχροκέρδειας και φυσικά να ζημιώνονται οι καταναλωτές. Έτσι, παρ' όλο που η Ελλάδα έχει τους χαμηλότερους μισθούς στην Ευρώπη των 15, ύστερα από έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σχετικά με την πορεία της εσωτερικής αγοράς, περιλαμβάνεται μεταξύ των ακριβότερων χωρών στα τρόφιμα και βασικά είδη κατανάλωσης, με τιμές πάνω από τον μέσο κοινοτικό όρο.

Συγκεκριμένα, με βάση τα στοιχεία της Κομισιόν, η Ελλάδα έρχεται 6^η κατά σειρά πιο ακριβή χώρα στην Ε.Ε. στα τρόφιμα και βασικά προϊόντα κατανάλωσης, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

Στα προϊόντα εθνικής εμβέλειας, δεν υπάρχει στον κατάλογο ούτε ένα ελληνικό προϊόν που να είναι φθηνότερο στην Ευρώπη των 15. Στο ελαιόλαδο, π.χ., η πιο φθηνή χώρα είναι η Ισπανία, με ακριβότερη την Φιλανδία.

Τιμές προϊόντων καθημερινής κατανάλωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση με βάση το 100 (με ΦΠΑ)

Χώρα	Κόκα Κόλα	Άλλα αεριούχα ποτά	Ξυραφάκια	Λοσιόν μαλλιών	Νεσ καφέ	Εμφιαλωμένο νερό	Κορνφλέιξ	Απορρυπαντικά	Οδοντόκρεμες	Κατεψυγμένη πίτσα
Αυστρία	90	95		112	103	116	123	85	101	103
Βέλγιο	99	90	76		93	63	91	63	94	100
Δανία	139	145	129	118	113		88	97		103
Φινλανδία	112	120		103	108	169	112	129	95	107
Γαλλία	78	85	78	90	93	44	94	61	88	99
Γερμανία	73	81	93	82	88	85	102	107	102	71
Βρετανία	113		100	100	94	99	71	120	126	110
Ελλάδα	91	95	84	109	77	76	152	71	108	63
Ιρλανδία	92	115	111	113	100	98		169	109	
Ιταλία	88	82	89	97	133	58	115	64	101	89
Ολλανδία	116	77	123		86	95	93		101	78
Ισπανία	93	88	93	86	87		82	44	76	96
Πορτογαλία	82	81	113	94	117		85	154	76	152
Σουηδία	135	146	121	95	107	176	93	115	124	108

Ευρώ, ένα ελκυστικό νόμισμα!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

Α. ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Ύστερα από την ανάλυση που προηγήθηκε, όσον αφορά τις οικονομικές επιπτώσεις της εισαγωγής της χώρας μας στη ζώνη του ευρώ, λογικό είναι να αναφερθούμε σ' αυτό το σημείο και στις κοινωνικές συνέπειες που ακολούθησαν αυτό το βήμα της Ελλάδος.

Πιο συγκεκριμένα, αναφερόμενοι στις **αρνητικές κοινωνικές συνέπειες**, μπορούμε να εντάξουμε και **την δυσκολία προσαρμογής των πολιτών στην νέα πραγματικότητα**. Δίνοντας μια πιο ειδική διάσταση, με σιγουριά πλέον μπορούμε να πούμε ότι καθίσταται αρκετά δύσκολη η κατανόηση της αξίας του «νέου» χρήματος, σε βαθμό ώστε το €1 να αντιμετωπίζεται ως κέρμα των 100 δραχμών.

Ας μην ξεχάσουμε να αναφέρουμε και τις τιμολογιακές ανακατατάξεις που έχουν λάβει χώρα τα τελευταία δύο χρόνια και σε συνδυασμό με την δυσκολία προσαρμογής των πολιτών στην νέα πραγματικότητα, αντιλαμβανόμαστε πόσο αρνητικές συνέπειες επιφέρει το γεγονός αυτό εν γένει στην κοινωνία.

Ύστερα από δημοσκόπηση που διεξήχθη στη Γαλλία πρόσφατα, σαν συμπέρασμα ανακοινώθηκε ότι το χαρτονόμισμα των €5 θεωρείται ευτελές, γιατί είναι το πρώτο μικρότερης αξίας από τα επτά χαρτονομίσματα. Διαπιστώθηκε δε ότι οι περισσότεροι Γάλλοι αποφεύγουν να κουβαλούν κέρματα στο πορτοφόλι τους, ίσως και γι' αυτό το λόγο το χαρτονόμισμα των 5 ευρώ έχει χάσει την πραγματική του αξία.

Ανάλογο φαινόμενο παρατηρείται και στην χώρα μας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα καθίσταται η άρνηση πολλών πολιτών να πάρουν ρέστα, κέρματα μικρής αξίας, δηλαδή των 1, 2 και 5 λεπτών. Επίσης, αρκετοί είναι και οι πολίτες που ντρέπονται να αφήσουν «πουρμπουάρ» λιγότερο των 50 λεπτών ή 1 ευρώ, χωρίς να κατανοούν εν τέλει ότι ένα κέρμα τόσο μικρό έχει αξία αφού, 50 λεπτά είναι 170 δραχμές!!

Έτσι, στην επίλυση, αν όχι εξάλειψη αυτού του προβλήματος – φαινομένου, έχει επικεντρώσει τις προσπάθειες της η κυβέρνηση, το υπουργείο οικονομικών καθώς και διάφοροι οργανισμοί και ινστιτούτα όπως το ΚΕΠΚΑ(Κέντρο Προστασίας Καταναλωτών) κ.α.

Οι τρόποι είναι ποικίλοι, ξεκινώντας από ενημερωτικά φυλλάδια που μοιράζονται στο δρόμο ή στέλνονται στα σπίτια. Επιπροσθέτως, αποτελεσματική είναι και η δημοσιοποίηση άρθρων και ερευνών ανάλογου περιεχομένου ώστε να ευαισθητοποιηθούν οι αναγνώστες. Παράλληλα, η προσπάθεια αυτών των φορέων δεν σταματά σ' αυτό το σημείο, αφού σημαντικός αριθμός στελεχών τους εκπαιδεύονται καθημερινά μέσω διαφόρων προγραμμάτων, ώστε να χρησιμοποιούνται ως εκπαιδευτές εκπαιδευτών, διοργανώνοντας σεμινάρια, ημερίδες ή άλλου τύπου εκδηλώσεις που κρίνονται απαραίτητες. Τέλος, αρκετά σημαντική κρίνεται και η προσπάθεια ενημέρωσης που επιδιώκεται μέσω τηλεόρασης με διάφορα πολύ έξυπνα σποτάκια όπως π.χ. « **Μη χάνεις ούτε 'λεπτό'**», « **τα 'λεπτά' έχουν αξία**» ή το τηλεοπτικό μήνυμα

που είχε τον τίτλο «**Κουμπωθείτε**», το οποίο προβλήθηκε σε όλα τα τηλεοπτικά κανάλια κατά τη διάρκεια του 2002, στα πλαίσια της εκστρατείας τους INKA για την ενημέρωση των καταναλωτών για το ευρώ. Ειδικότερα, το συγκεκριμένο μήνυμα επεσήμανε την προσοχή των καταναλωτών στην αξία των κερμάτων και χαρτονομισμάτων του νέου ενιαίου Ευρωπαϊκού νομίσματος, σε μια συγκυρία ιδιαίτερα δύσκολη καθώς το κόστος ζωής αναδείχτηκε σε υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα για τους καταναλωτές.

Από την άλλη πλευρά, έχουμε βέβαια και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως άτομα με προβλήματα όρασης, ηλικιωμένοι και αναλφάβητοι. Είναι ηλίθιο φαινότατο ότι οι ειδικές αυτές ομάδες αντιμετωπίζουν μια πληθώρα προβλημάτων. Εκτιμάται ότι το ποσοστό του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης με προβλήματα όρασης είναι 2%, περίπου 7,4 εκατομμύρια άνθρωποι. Στην πραγματικότητα, τα πρακτικά προβλήματα μετάβασης στο ευρώ άφησαν σχεδόν αδιάφορους αυτούς τους ανθρώπους.

Δεν τους απασχολούσε η διπλή αναγραφή των τιμών – εφόσον δεν μπορούν να δουν – ούτε το λογότυπο σε καταστήματα που είχαν διπλή αναγραφή τιμών. Δεν τους απασχόλησε ιδιαίτερα το γεγονός ότι από 1.1.2001, η Ελλάδα μπήκε στη φάση της μετάβασης από τη στιγμή που δεν είχε κυκλοφορήσει ακόμη το ευρώ. Γι' αυτούς προείχε η δυνατότητα να εξοικειωθούν δια της αφής με τα νομίσματα και χαρτονομίσματα του ευρώ, έτσι ώστε να μην κάνουν λάθη στις οικονομικές τους συναλλαγές.

Βέβαια έχουν παρθεί όλα τα μέτρα κατά το σχεδιασμό των νομισμάτων, ώστε να μπορούν να είναι ευκρινή και από τα άτομα με προβλήματα όρασης. Τα νομίσματα είναι ανάγλυφα, με την περιφέρεια τους άλλοτε λεία και άλλοτε με αυλάκια – ανάλογα το νόμισμα-, ενώ η αξία των χαρτονομισμάτων είναι ανάγλυφη και με μεγάλα γράμματα έτσι ώστε να γίνεται εύκολα αντιληπτή από τους τυφλούς ή από άτομα με προβλήματα όρασης. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στα πλαίσια του προγράμματος «Ευρώ χωρίς δυσκολία», παρήγαγε αρκετό υλικό ειδικά για αυτά τα άτομα (ομοιώματα, παιχνίδια για παιδιά και ενήλικες, κ.τ.λ.). Το υλικό αυτό ήταν διαθέσιμο στο Κέντρο Προστασίας Καταναλωτών λόγω της συμμετοχής του στο πρόγραμμα αυτό, από το Μάρτιο του 2001.

Το ευρώ και τα φάρμακα

Το παρακάτω άρθρο κυκλοφόρησε στις 10 Ιανουαρίου του 2002 από το περιοδικό Economist και ανέφερε:

Οι γνωρίζοντες την αγορά των φαρμάκων στην Ευρώπη υποστήριζαν ότι οι πρώτες επιπτώσεις του ευρώ θα είναι να αυξηθούν οι πωλήσεις των φαρμάκων για τονπονοκέφαλο.

Η αλήθεια είναι ότι η εισαγωγή του ευρώ έχει σημαντικές επιπτώσεις στην αγορά των φαρμάκων αλλά όχι άμεσα. Το άμεσο αποτέλεσμα θα είναι να εστιάσει την προσοχή των καταναλωτών στις διαφορές τιμών που υπάρχουν εντός των διαφορετικών συστημάτων υγείας στην Ευρώπη. Μακροπρόθεσμα, μπορεί να οδηγήσει σε εναρμόνιση των κοινωνικών πολιτικών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πριν από αυτό όμως, το ενιαίο νόμισμα θα λειτουργήσει ως μοχλός μεταρρύθμισης ενός εξαιρετικά περίπλοκου συστήματος. Οι διαφορές στις τιμές των φαρμάκων στην Ευρώπη είναι τόσο σημαντικές, ώστε έχει αναπτυχθεί μια ολόκληρη βιομηχανία που εκμεταλλεύεται ακριβώς αυτό. Εταιρίες που είναι γνωστές ως 'παράλληλοι εισαγωγείς' αγοράζουν φάρμακα από τις χώρες που είναι φτηνά, τα μεταφέρουν στις χώρες που είναι ακριβά – κυρίως Βρετανία και Γερμανία – τα επανασυσκευάζουν για την τοπική αγορά και τα πωλούν αποκομίζοντας ένα σεβαστό κέρδος. Για να αναφέρουμε μια ακραία περίπτωση, ένα φάρμακο για τον καρκίνο ή για τη γρίπη μπορεί να πωλείται 60% ακριβότερα στη Βρετανία απ' ό τι στην Ελλάδα ή την Πορτογαλία, αν και οι συνήθεις διαφορές κυμαίνονται μεταξύ 30% και 50%. Η αγορά των παράλληλων εισαγωγών έχει ύψος 700 εκατομμυρίων δολαρίων ετησίως, μόνο στη Βρετανία.

Στη Γερμανία, τα φαρμακεία έχουν εντολή να διαθέτουν εισαγόμενα φάρμακα αν είναι φτηνότερα κατά 10% ή περισσότερο από τα εγχώρια.

Οι περισσότεροι καταναλωτές θα εκπλαγούν όταν διαπιστώσουν, μέσω της ενιαίας εφαρμογής του ευρώ, πόσο διαφέρουν οι τιμές των φαρμάκων από χώρα σε χώρα. Και αυτό δεν θα αλλάξει γρήγορα. Η κύρια αιτία, που θα καθυστερήσει τη σύγκλιση των τιμών είναι, ότι η αγορά των φαρμάκων δεν είναι στενά δεμένη με τα συστήματα υγείας, τα οποία διαφέρουν επίσης πολύ από χώρα σε χώρα.

Οι κυβερνήσεις ελέγχουν τις πολιτικές επιστροφής φαρμακευτικών δαπανών και τα φάρμακα θεωρούνται δαπάνη του προϋπολογισμού που πρέπει να περιοριστεί όσο το δυνατόν.

Οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έχουν λίστες με τιμές αναφοράς, οι οποίες προκύπτουν από έναν μέσον όρο τιμών και από ένα «καλάθι» χωριών. Η Γαλλία που είναι γνωστή ως σκληρός διαπραγματευτής, έχει δύο λίστες, μια για τα φάρμακα που θα υπάρχουν επιστροφές από το σύστημα υγείας και άλλη μία για τα φάρμακα που δεν καλύπτονται. Οι περισσότερες χώρες έχουν επιβάλει περικοπές με τον έναν ή τον άλλο τρόπο την τελευταία δεκαετία.

Οι πιο αισιόδοξοι ελπίζουν ότι η μεγαλύτερη διαφάνεια στις τιμές θα οδηγήσει σε μια σταδιακή εναρμόνιση, η οποία στη συνέχεια θα οδηγήσει στη σύγκλιση των πολιτικών κοινωνικής ασφάλισης και επιστροφών στο σύνολο της ευρωζώνης.

Αυτό, σε συνδυασμό με τις μεταφερόμενες (από χώρα σε χώρα) συντάξεις, θα βοηθήσει στην ενοποίηση μιας υποτιθέμενης ελεύθερης αλλά στην πραγματικότητα κατακερματισμένης αγοράς εργασίας. Πάντως, οι εθνικές κυβερνήσεις θα αντιμετωπίζουν δυσκολίες προκειμένου να φτάσουν σε μια συναινετική λύση για κοινή πολιτική κοινωνικής προστασίας, όπως έχουν πρόβλημα να βρουν κοινό παρονομαστή για τη χρηματοοικονομική προστασία. Και στους δύο τομείς, υπάρχουν μεγάλα συμφέροντα τα οποία πρέπει να διαταραχθούν.

Οι φαρμακευτικές εταιρίες υποστηρίζουν ότι η βιομηχανία τους είναι σύμφυτη με την έρευνα και γι' αυτό είναι ζωτικής σημασίας να διατηρήσουν διαφορές στις τιμές. Οι τιμές τους όμως, απλώς αντανακλούν τη διαφορετική αγοραστική δύναμη και τους προϋπολογισμούς υγείας των διαφορετικών χωρών.

Ο κίνδυνος που ενεδρεύει από μια εναρμόνιση των τιμών, θα είναι οι τομείς της έρευνας και ανάπτυξης (R&D) των φαρμακοβιομηχανιών να στραφούν προς την πιο προσοδοφόρα αμερικανική αγορά. Η Ευρώπη θα χάσει θέσεις εργασίας, καθώς και μια πολύτιμη δεξαμενή πνευματικής ιδιοκτησίας και προστιθέμενης αξίας. Παρόμοιες απειλές υπάρχουν και από την προοπτική διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε χώρες όπως η Πολωνία και η Ουγγαρία, στις οποίες οι πατέντες των φαρμάκων είναι δυσκολότερο να τηρηθούν απ' ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σχολιάζοντας το απόσπασμα που προηγήθηκε, μπορούμε να προσθέσουμε μια ακόμη αρνητική κοινωνική διάσταση που προέκυψε απ' την εισαγωγή του ευρώ στην Ελληνική οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, ύστερα από δύο χρόνια κυκλοφορίας του νέου νομίσματος είναι φανερό ότι **οι τιμές αρκετών φαρμάκων** έχουν πάρει ανοδική πορεία. Το αποτέλεσμα είναι εξίσου αρνητικό τόσο για τους ηλικιωμένους, όσο και για ευπαθείς ομάδες πολιτών, που η ζωή τους εξαρτάται και βελτιώνεται από τα φάρμακα.

Αυτό φυσικά οδηγεί στην κερδοσκοπία και στα μεγάλα περιθώρια κέρδους εις βάρος των πολιτών, αφού επιτήδευοι εμφανίζονται πωλώντας δήθεν «φυτικά» ή άλλου είδους υποκατάστατα φάρμακα, βασιζόμενοι στην ψυχολογική αδυναμία ή εξάρτηση πολλών ατόμων απ' τα φάρμακα που πραγματικά χρησιμοποιούν.

Το κράτος λοιπόν, οφείλει εκτός απ' το να ενημερώνει τον πολίτη, για τέτοιου είδους «απάτες», να προσπαθήσει να λάβει ουσιαστικά μέτρα ώστε να εξαλειφθεί η δράση τέτοιου είδους κερδοσκόπων.

Επιπροσθέτως, είναι γενικά αποδεκτό και φανερό ότι οι τιμές αλλά και το κόστος ζωής έχει αυξηθεί ύστερα από την εισαγωγή του ευρώ στην οικονομία της χώρας μας. Το γεγονός αυτό όμως δεν συνοδεύτηκε και από ανάλογη μισθολογική ανακατάταξη, με αποτέλεσμα ο μισθός να φαντάζει ότι συρρικνώνεται μπροστά στις γεωμετρικές αυξήσεις των τιμών και να αυξάνει τις ήδη μεγάλες αποκλίσεις της αγοραστικής δύναμης των Ελλήνων καταναλωτών, συγκριτικά με αυτές των Ευρωπαίων.

Συγκεκριμένα,

Για **100 είδη τροφίμων και ποτών**, ο Άγγλος χρειάζεται να δουλέψει 57 ώρες και 10', ο Γάλλος 57 ώρες και 55', ο Γερμανός 48 ώρες και 35', ο Ιταλός 69 ώρες και 12' και ο Έλληνας 95 ώρες και 46'. Είναι λοιπόν επιτακτική ανάγκη προσαρμογής του ατομικού και οικογενειακού προϋπολογισμού στις νέες καταστάσεις.

Για **50 είδη σπιτιού και προσωπικής φροντίδας**, ο Άγγλος χρειάζεται να δουλέψει 30 ώρες και 6', ο Γάλλος 50 ώρες και 13', ο Γερμανός 37 ώρες και 10', ο Ιταλός 43 ώρες και 20' και ο Έλληνας 53 ώρες και 15'.

Για **10 είδη συσκευών και επίπλων**, ο Άγγλος χρειάζεται να δουλέψει 108 ημέρες, ο Γάλλος 126 ημέρες, ο Γερμανός 102 ημέρες, ο Ιταλός 170 ημέρες και ο Έλληνας 226 ημέρες.

Για **25 είδη ένδυσης**, ο Άγγλος χρειάζεται να δουλέψει 81 ημέρες, ο Γάλλος 78 ημέρες, ο Γερμανός 66 ημέρες, ο Ιταλός 117 ημέρες και ο Έλληνας 115 ημέρες.

Για **σύνολο 185 προϊόντων**, ο Άγγλος χρειάζεται να δουλέψει 200 ημέρες, ο Γάλλος 218 ημέρες, ο Γερμανός 179 ημέρες, ο Ιταλός 301 ημέρες και ο Έλληνας 360 ημέρες.

Αυτό άλλωστε αποδεικνύεται από τις 69.832 καταγγελίες – αναφορές στο πρώτο εξάμηνο του 2003. Το **Κόστος Ζωής**, το οποίο, σύμφωνα με όλες τις έρευνες, αποτελεί το υπ' αριθμόν 1 πρόβλημα, για τη συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων, φαίνεται πως επηρεάζει, όλο και περισσότερο την αγοραστική μας συμπεριφορά η οποία στρέφεται στο φθηνότερο, λιγότερο και κατώτερο σε προϊόντα και υπηρεσίες.

Δίνεται λοιπόν στο πρόβλημα κοινωνικοοικονομική διάσταση, η οποία σαφώς επηρεάζει τα νοικοκυριά και κατ' ακολουθία το «καλάθι της νοικοκυράς» το οποίο μέχρι προσφάτως με τα ίδια χρήματα «γέμιζε» ενώ τώρα είναι «άδειο». Δημιουργούνται λοιπόν εντάσεις, πιέσεις και άγχος στα νοικοκυριά και στην ελληνική οικογένεια σαν επέκταση, μαζί με όλα τα αρνητικά φαινόμενα που ακολουθούν και σ' αυτήν την περίπτωση προτείνεται αποτελεσματική ενημέρωση, προκειμένου να επέλθει σωστή διαχείριση των οικονομικών πόρων κάθε νοικοκυριού.

Εξετάζοντας μια επιπρόσθετη αρνητική συνέπεια της έλευσης του ευρώ στην χώρα μας, μπορούμε να αναφερθούμε και στη λεγόμενη **προσωρινή απώλεια αίσθησης των τιμών**. Αποτέλεσε φαινόμενο που βίωσαν έντονα οι καταναλωτές κατά την αρχική περίοδο της κυκλοφορίας του νέου ενιαίου νομίσματος και το οποίο σε μεγάλο ποσοστό έχει παραμείνει πλέον με την μορφή της μη κατανόησης της πραγματικής αξίας του ΕΥΡΩ. Καθίσταται λοιπόν, μείζονος σημασίας ζήτημα, και σ' αυτήν την περίπτωση, η σωστή ενημέρωση καθώς και η συνειδητοποίηση από την πλευρά των καταναλωτών της νέας πραγματικότητας.

Ας μην ξεχάσουμε να αναφέρουμε και την ενδεχόμενη **χαλάρωση του κοινωνικού ιστού** που ελλοχεύει. Μιλάμε φυσικά για τις όλο και περισσότερο αποκλίνουσες κοινωνικές τάξεις, που επέφερε η κυκλοφορία του νέου νομίσματος.

Οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι, οι φτωχοί φτωχότεροι, με αποτέλεσμα να μην κυριαρχεί κοινωνική ευδαιμονία. Έτσι, αυτή η μη ισόρροπη κατανομή του πλούτου οδηγεί σε συγκρούσεις και εντάσεις που μπορούν να αποτελέσουν όχι μόνο τροχοπέδη για την αρμονική συμβίωση των πολιτών, αλλά και να γίνουν αιτία για πολύ σοβαρά κοινωνικά προβλήματα.

Βέβαια, είναι επιτακτική και η αναφορά της **αρνητικής ψυχολογικής επίπτωσης** που δημιουργεί η χρήση του ευρώ. Μεγάλη μερίδα πολιτών αρνείται να πάρει ρέστα σε μορφή κερμάτων ή επίσης να πληρώσει σε ανάλογη μορφή. Παρόμοια είναι δε και η συμπεριφορά των όσων πωλούν προϊόντα ή υπηρεσίες και δεν δέχονται να πληρωθούν σε κέρματα για τι το θεωρούν ευτελές. Κατά συνέπεια το φαινόμενο μετατρέπεται σε κοινωνικοοικονομικό αφού οδηγούμαστε και πάλι στη μη κατανόηση της αξίας των κερμάτων και εν γένει του ΕΥΡΩ. Απαιτείται λοιπόν όχι μονάχα η φραστική καταδίκη του φαινομένου, αλλά η λήψη ουσιαστικότερων μέτρων από την πλευρά του κράτους που να φτάνουν μέχρι και στην τιμωρία των όσων δεν αποδέχονται κέρματα, ως άρνηση αποδοχής του νέου νομίσματος.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αποδοχή του ευρώ από τους λαούς της Ευρώπης αρχικά δεν ήταν εύκολη. Πολλοί ήταν αρνητικοί να εγκαταλείψουν το δικό τους νόμισμα είτε για λόγους ιστορικούς όπως είναι η δραχμή για τους Έλληνες, με την οποία υπήρξαν συναισθηματικά δεμένοι ('δραχμούλα'), είτε

για οικονομικούς λόγους όπως ήταν το δυνατό γερμανικό μάρκο, είτε και για λόγους γοήτρου όπως ένιωθαν οι Εγγλέζοι για τη λίρα και οι οποίοι κατάφεραν να αναστείλουν προς το παρόν την ενσωμάτωσή τους στο ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα.

B. ΘΕΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Εκτός όμως από τις διάφορες αρνητικές επιπτώσεις της κυκλοφορίας του νέου νομίσματος, μπορούμε να επισημάνουμε και κάποια θετικά σημεία που έχει επιφέρει.

Λιγότερα σύνορα: Περισσότερη απασχόληση!

Πιο συγκεκριμένα, η Ελλάδα με τη συμμετοχή της στη ζώνη του ΕΥΡΩ απέκτησε τη δυνατότητα διασφάλισης ευνοϊκότερων συνθηκών ευημερίας και πλήρους απασχόλησης. Μια ενιαία αγορά με ένα ενιαίο νόμισμα παράγει βέβαια θετικότερα αποτελέσματα στον εργασιακό τομέα, αφού οι ευκαιρίες πολλαπλασιάζονται μιας και η αναζήτηση απασχόλησης δεν περιορίζεται πλέον εντός Ελλαδικού χώρου. Έτσι λοιπόν παράγεται η ευημερία και αρμονία των πολιτών και χτίζονται βάσεις για μια υγιή κοινωνική συνοχή.

Νέοι ορίζοντες για εκπαίδευση!

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχοντας σαν στόχο να εξασφαλίσει μια όσο το δυνατόν καλύτερη εκπαίδευση και κατάρτιση, προσφέρει πολλά προκειμένου οι πολίτες της να βελτιώσουν τις γνώσεις τους. Έτσι, παρέχει βοήθεια στην εκμάθηση των γλωσσών των ευρωπαϊκών γειτόνων μας. Επιτρέπει δε την παρακολούθηση, τόσο για μαθητές όσο και για φοιτητές, μέρος της εκπαίδευσής σε άλλη χώρα της Ε.Ε. για την απόκτηση νέων εμπειριών. Επίσης, προωθεί την αμοιβαία αναγνώριση των πιστοποιητικών, των διπλωμάτων και άλλων επαγγελματικών τίτλων σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. Όλες αυτές δε οι θετικές συνέπειες, αφορούν και την χώρα μας και φυσικά δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν εάν η Ελλάδα δεν συμμετείχε στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, και δεν είχε αποδεχτεί το ευρώ ως νόμισμα.

Νέοι για την Ευρώπη!

Με το πρόγραμμα υπό τον τίτλο «Νέοι για την Ευρώπη», η Ε.Ε. προωθεί ανταλλαγές νέων από τα κράτη μέλη της Ένωσης και απευθύνεται σε πολίτες από 15-25 ετών που επιθυμούν να λάβουν μέρος σε ανταλλαγές ή να τις προετοιμάσουν. Για τον σκοπό αυτό η Ε.Ε. δαπάνησε μέχρι το τέλος του 1999 €126 εκατομμύρια και υπολογίζεται ότι μέσα σε μια περίοδο πέντε ετών, ύστερα από την εφαρμογή του προγράμματος αυτού, θα επιτραπεί σε 40.000 νέους να έρθουν σε επαφή και να γνωρίσουν πολίτες άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Ταυτόχρονα δε, προωθείται και η ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία για νέους που επιθυμούν να συνεργαστούν σε κοινωφελή προγράμματα κράτους μέλους της Ε.Ε. Με τα όσα προαναφέρθηκαν λοιπόν, βλέπουμε ότι είναι διασφαλισμένη η απόκτηση πολύτιμων εμπειριών για όσους νέους ακολουθήσουν το πρόγραμμα. Επιπροσθέτως, με τους τρόπους αυτούς, προάγεται η πολιτισμική επικοινωνία των λαών, αφού πλέον δεν υπάρχουν σύνορα εντός Ε.Ε. και το ευρύ αποτελεί καταλυτικό παράγοντα τόσο στην μετακίνηση των νέων όσο και στην υλοποίηση των στόχων τους.

Τουρισμός εντός ευρωπαϊκών ορίων: Μια ανθρώπινη φυλή γεννιέται!

Ο τομέας του τουρισμού, όπως προαναφέρθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο, ευνοείται αρκετά στον οικονομικό χώρο από την εισαγωγή του ευρώ στη χώρα μας. Από την κοινωνική διάσταση τώρα, θετικές συνέπειες έχουν επίσης επιπτώσεις στην πολιτισμική επικοινωνία των λαών, η οποία εξυγιαίνεται και προάγεται. Η επαφή με την κουλτούρα, τα ήθη και έθιμα των άλλων κρατών μελών λειτουργεί καταλυτικά για την Ελλάδα, αφού έτσι ο ρατσισμός, η ξενοφοβία καθώς και άλλες μορφές πολιτισμικών διακρίσεων σταδιακά εξαλείφονται και την θέση τους παίρνει ο αμοιβαίος σεβασμός των ομολόγων συμπολιτών μας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευρωπαίος: Πολίτης του κόσμου!

Τα πολιτικά οφέλη, ύστερα από την καθιέρωση του ευρώ, έχουν γίνει πλέον ορατά. Η ΟΝΕ δεν αποτελεί μόνο κινητήρια δύναμη για την οικονομική ολοκλήρωση, αλλά δρα ως καταλύτης στην πολιτική ένωση της Ευρώπης. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να ενισχύεται η Ευρωπαϊκή ταυτότητα των πολιτών της Ε.Ε. σε βαθμό που, όπως αναφέρεται και στον τίτλο, ο Ευρωπαίος να θεωρείται πλέον πολίτης του κόσμου.

Αλλαγές στη γραφειοκρατία!

Η εισαγωγή του ευρώ, παρ' όλες τις οικονομικές αλλαγές που έφερε, απλούστευσε σε σημαντικό βαθμό τις δημοσιονομικές πράξεις και τις πολιτικές της Ε.Ε., όπως συστήματα μηχανοργάνωσης, δημοσιονομικής διαχείρισης, διοίκησης κ.α. Το αποτέλεσμα είναι εμφανώς ορατό στον κοινωνικό τομέα μέσω της εξυγίανσης της γραφειοκρατίας και των αρνητικών συνακολούθων φαινομένων. Αποτελέσματα σαφώς ενθαρρυντικά για την βελτίωση και εξάλειψη αυτού του παράγοντα.

Στο παρακάτω πίνακα βλέπουμε τα αποτελέσματα μιας δημοσκόπησης που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο – Μάιο του 2001 σε δεκαπέντε ευρωπαϊκές χώρες με θέμα την αρνητική ή θετική στάση τους σε σχέση με το ευρώ.

Χώρες	Υπέρ του ευρώ %	Κατά του ευρώ %
Αυστρία	59	32
Βέλγιο	75	18
Δανία*	40	56
Φιλανδία	49	46
Γαλλία	67	28
Γερμανία	53	38
Ελλάδα	72	22
Ιρλανδία	72	16
Ιταλία	83	12
Λουξεμβούργο	81	15
Ολλανδία	66	30
Πορτογαλία	59	30
Ισπανία	68	22
Σουηδία*	29	62
Ηνωμένο Βασίλειο*	25	57

Πηγή: European Commission Eurobarometer, Απρίλιος / Μάιος 2001
 *Δεν έχουν ενταχθεί στο ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. **Η Νομισματική Ενοποίηση της Ευρώπης είναι πια γεγονός.** Το όραμα των Ευρωπαίων Ηγετών του 20^{ου} αιώνα.
2. **Η σταδιακή καθιέρωση του ευρώ στην ευρωπαϊκή αγορά,** σίγουρα έδωσε τη δυνατότητα της επέκτασής του στην διεθνή χρηματαγορά και την καθιέρωσή του, παρά τον έντονο ανταγωνισμό του δολαρίου.
3. **Η ΕΕ έχει τη δυνατότητα,** αφού η συμμετοχή της στο διεθνές εμπόριο είναι σημαντικά μεγαλύτερη από τη συμμετοχή των ΗΠΑ, **να επιβάλλει στις διεθνείς αγορές το ευρώ** και το έχει καταφέρει σε μεγάλο βαθμό.
4. **Η ΕΕ έχει σημαντικά μεγαλύτερα νομισματικά αποθέματα** και συνολικά πολύ ισχυρότερο εμπορικό ισοζύγιο με τον υπόλοιπο κόσμο, συγκρινόμενη με το ελλειμματικό ισοζύγιο των ΗΠΑ.
5. **Η εμφάνιση του ευρώ, σαφώς περιόρισε την μεταπολεμική κυριαρχία του δολαρίου.** Η ΕΕ προσδοκά ότι ο ρόλος του ευρώ στις διεθνείς αγορές θα αυξάνεται βαθμιαία και έτσι από το 20% όλων σήμερα των ευρωπαϊκών νομισμάτων στις διεθνείς πληρωμές, εκτιμάται ότι με την καθιέρωση του ευρώ θα αυξηθεί στο 40%.
6. Έτσι λοιπόν διαμορφώνονται νέες **συνθήκες στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής παραγωγής διεθνώς.**
7. Η δυνατότητα αυτή πραγματοποίησης διεθνών συναλλαγών σε ευρώ, **διευκολύνει τις ευρωπαϊκές εξαγωγές** στον υπόλοιπο κόσμο.
8. Το αποτέλεσμα αυτό μεγιστοποιείται, δεδομένης της **μείωσης των συναλλαγματικών κινδύνων** για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, αλλά και της **μείωσης των επιτοκίων** που επιτυγχάνεται κάτω από την αυστηρή **άσκηση νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ.**

9. Η **δυναμική** αυτή που δημιουργεί το ευρώ για την Ευρωπαϊκή Οικονομία είναι αναγκαία, αλλά όχι ικανή από μόνη της για την επίτευξη ικανού αποτελέσματος.

10. Έτσι απαιτείται **συνεχής και καθημερινή προσπάθεια και συνεργασία των κρατών-μελών της Ε.Ε.** προκειμένου να σταθεροποιηθεί η δημοσιονομική ισορροπία.

11. Η ΕΕ και το Συμβούλιο Υπουργών είναι επιφορτισμένοι με την **αυστηρή τήρηση της δημοσιονομικής πολιτικής** για τα κράτη – μέλη όπως προβλέπεται και από το Σύμφωνο Σταθερότητας.

12. Η **αυξημένη ανταγωνιστικότητα** που εξασφαλίζει στα ευρωπαϊκά προϊόντα η ως άνω πολιτική σαφώς δημιουργεί προϋποθέσεις νέων επενδύσεων και ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Οικονομίας.

13. Η ανάπτυξη αυτή σίγουρα θα επιφέρει μεγαλύτερη **αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας**, προκειμένου να αναπτυχθεί η αναγκαία κοινωνική συνοχή που αποτελεί προϋπόθεση για την ομαλή μετάβαση της ΕΕ στην πολιτική της ενοποίηση.

14. Η σταδιακά αποκαθιστάμενη κοινωνική ισορροπία και συνοχή αρχίζει να αναπτύσσει πολύ περισσότερο την **κινητικότητα των Ευρωπαίων πολιτών**, με αποτέλεσμα την όλο και περισσότερο πολιτική και πολιτισμική προσέγγιση.

15. Σταδιακά λοιπόν όλο και περισσότερο τα θεσμικά όργανα της ΕΕ αναγκάζονται να προχωρήσουν στην υλοποίηση της **Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)**, προκειμένου να θωρακιστεί η πολιτική ενοποίηση.

16. Η υλοποίηση αυτή σίγουρα θα αναδείξει την δημοκρατική δυνατότητα της κοινής πλέον πολιτικής ύπαρξης των **Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης**, όπως την οραματίστηκαν οι μεγάλοι Ευρωπαίοι ηγέτες μετά τις εθνικές διενέξεις και ιδιαίτερα μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

17. Η Ελλάδα σίγουρα θα χρειαστεί περισσότερους κόπους και θυσίες για να πετύχει εκτός της ονομαστικής και την πραγματική σύγκλιση.

18. Έτσι χρειάζεται επιτάχυνση των διορθωτικών αλλαγών, προκειμένου μεσοπρόθεσμα να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων αφού με την εφαρμογή του ευρώ εξασφαλίζεται πλέον νομισματική και δημοσιονομική σταθερότητα.

19. Παράλληλα θα πρέπει να εκμεταλλευτεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της στο χώρο της Βαλκανικής και τον ευρύτερο χώρο της ΝΑ Μεσογείου, διευρύνοντας έτσι την αγορά της και προωθώντας τα εθνικά της συμφέροντα.

20. Είναι σίγουρο ότι η αταλάντευτη πολιτική με στόχο την ένταξή μας στην ΟΝΕ και τη Ζώνη του Ευρώ, με παράλληλη προσπάθεια για υψηλότερους δείκτες ανάπτυξης, σίγουρα θα καταστήσει την **ΕΛΛΑΔΑ ΙΣΧΥΡΗ** σε μια **ΙΣΧΥΡΗ ΕΥΡΩΠΗ** και τον **ΕΛΛΗΝΑ ΠΟΛΙΤΗ ΙΣΟΤΙΜΟ ΕΥΡΩΠΑΙΟ**.

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ»

ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ

Το Μάαστριχ έγινε πρωτοσέλιδο τον Δεκέμβριο του 1991, όταν οι δώδεκα (12) Ευρωπαίοι ηγέτες υιοθέτησαν τη Συνθήκη, η οποία προέβλεπε την Οικονομική και Νομισματική Ένωση πριν από το τέλος του αιώνα.

Συμβολικά, δεν θα μπορούσε να υπάρξει πιο επιτυχημένη επιλογή για την υπογραφή μιας τέτοιας Συνθήκης. Οι περίπου 120.000 κάτοικοι του Μάαστριχ είχαν προ πολλού καταργήσει τα σύνορα, μετακινούμενοι καθημερινά για διασκέδαση ή για ψώνια μεταξύ Ολλανδίας, Βελγίου, Γερμανίας και Λουξεμβούργου.

Επιπλέον, είχαν προχωρήσει και σε μια υποτυπώδη νομισματική ένωση, καθώς βελγικά φράγκα και γερμανικά μάρκα κυκλοφορούσαν παντού, σε λογαριασμούς καφενείων και σούπερ μάρκετ, δίπλα στα ολλανδικά φιορίνια.

« Το ευρώ είναι δικό μας » ήταν η φράση που γράφτηκε στο δημαρχείο του Μάαστριχ τη στιγμή που άλλαζε ο χρόνος και το ενιαίο νόμισμα έμπαινε στη ζωή μας.

ΜΑΔΡΙΤΗ

Μετά το Μάαστριχ ακολουθούν τέσσερα χρόνια διαπραγματεύσεων και συμβουλίων μέχρι τον Δεκέμβριο του 1995, οπότε η Σύνοδος Κορυφής πραγματοποιείται στη Μαδρίτη. Οι δεκαπέντε (15), πλέον, ηγέτες όχι μόνο επιβεβαιώνουν ότι το τρίτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης θα ξεκινήσει την 1^η Ιανουαρίου 1999, αλλά 'βαφτίζουν' και το καινούργιο, κοινό νόμισμα: στη Μαδρίτη γεννήθηκε το ευρώ.

ΔΟΥΒΛΙΝΟ

Το Δεκέμβριο του 1996, οι δεκαπέντε (15) συναντώνται στο Δουβλίνο και επαναβεβαιώνουν την προοπτική του ενιαίου νομίσματος.

Η σύνοδος του Δουβλίνο όμως δεν θα μείνει γι' αυτό στην ιστορία της ενοποίησης. Εδώ, για πρώτη φορά, παρουσιάστηκε το χαρτονόμισμα του ευρώ.

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Το Μάιο του 1998, επιτέλους, η Οικονομική και Νομισματική Ένωση παίρνει σάρκα και οστά και τα έντεκα κράτη που πληρούσαν τις απαραίτητες προϋποθέσεις ετοιμάζονται να υιοθετήσουν το ενιαίο νόμισμα από τον Ιανουάριο του 1999. και η καταλληλότερη πόλη για μια τόσο ιστορική στιγμή δεν θα μπορούσε να είναι άλλη από τις Βρυξέλλες, την έδρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΦΕΪΡΑ

Τον Ιούνιο του 2000, τέλος, στη Santa Maria da Feira της Πορτογαλίας αποφασίζεται ότι η Ελλάδα θα είναι η 12^η χώρα που θα ενταχθεί στην ΟΝΕ.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Από Δραχμές σε Ευρώ		Από Ευρώ σε Δραχμές	
Δρχ.	Ευρώ (€)	Ευρώ (€)	Δρχ.
ΚΕΡΜΑΤΑ			
1	Δεν υφίσταται αντίστοιχο κέρμα σε ευρώ	1 λεπτό	3
2	1 λεπτό	2 λεπτά	7
5	1 λεπτό	5 λεπτά	17
10	3 λεπτά	10 λεπτά	34
20	6 λεπτά	20 λεπτά	68
50	15 λεπτά	50 λεπτά	170
100	29 λεπτά	1 ευρώ	341
500	1,47	2 ευρώ	682
ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΑ			
100	29 λεπτά	5	1.704
200	59 λεπτά	10	3.408
500	1,27	20	6.815
1.000	2,93	50	17.038
5.000	14,67	100	34.075
10.000	29,35	200	68.150
		500	170.735

ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Από Δραχμές σε Ευρώ		Από Ευρώ σε Δραχμές	
Δρχ.	Ευρώ (€)	Ευρώ (€)	Δρχ.
100	0,29	1	341
200	0,59	2	682
300	0,88	3	1.022
400	1,17	4	1.363
500	1,47	5	1.704
600	1,76	6	2.045
700	2,05	7	2.385
800	2,35	8	2.726
900	2,64	9	3.067
1.000	2,93	10	3.408
2.000	5,87	11	3.748
3.000	8,80	12	4.089
4.000	11,74	13	4.430
5.000	14,67	14	4.771
6.000	17,61	15	5.111
7.000	20,54	16	5.452
8.000	23,48	17	5.793
9.000	26,41	18	6.134
10.000	29,35	19	6.474
		20	6.815

Οι μετατροπές και οι στρογγυλοποιήσεις γίνονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1103/97 και το Ν.2842/2000 σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ:

Φίλιππος Δ. Σαχινίδης – Γκίκας Α. Χαρδούβελης, **Ευρώ ένα Νόμισμα για την Ευρώπη**, Αθήνα Μάρτιος 1998.

Monetary Union of Europe, **Ευρώ και Επιχειρήσεις: Αναλυτικός Οδηγός Προετοιμασίας**, Σεπτέμβριος 2001.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, **Συνθήκη του Άμστερνταμ: τι άλλαξε στην Ευρώπη**, Ιούνιος 1999.

Pascal Fontaine, **10 Μαθήματα για την Ευρώπη**, Μάρτιος 1998.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Διεύθυνση Ανάπτυξης Προσωπικού, **Το Ευρώ κι εμείς – Η νέα πραγματικότητα**, Ιούλιος 2000.

Δημ. Σ. Πατρόνας, **Διοικητική Ι**, Αθήνα 2000.

Σπύρος Θεοδωρόπουλος, **Το Ευρώ**, Αθήνα 2001.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ – ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ:

INKA, Σεπτέμβριος 2001, Μάρτιος 2002, Ιούνιος 2002, Ιούνιος 2003, Ιούλιος 2003, Δεκέμβριος 2003.

Εφημερίδα «**Καθημερινή**», Σάββατο 28 Φεβρουαρίου 2004.

Εφημερίδα «**EUR – OP NEWS**», 2000.

Διάφορα ενημερωτικά έντυπα:

Η Καθημερινή, **Το Ευρώ στην καθημερινή Ζωή.**

Εμπορικός Σύλλογος Αθηνών, **Το Ευρώ στα καταστήματα σας.**

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, **Ταξιδεύοντας με το Ευρώ.**

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, **Από τη Δραχμή το Ευρώ**, Αθήνα 2001.

Το Βήμα, **Ευρω Οδηγός**, Τρίτη 18 Δεκέμβριος 2001.

Ενημερωτικά έντυπα από τράπεζες (Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Eurobank, Εμπορική Τράπεζα).

Πληροφορίες από το Dealing room, της τράπεζας American Express.

INTERNET:

www.europa.eu.int/euro

www.euro-hellaw.gr

www.ygetho.gr

<http://ta-nea.dolnet.gr>

www.inka.gr

